ציקי No.1
נגררים
מהטובים בעולם
לכל מטרה
במחירים ללא תחרות
אלפי גררים
ב-20 שנות מוניטין
מושב רשפון - 09-500738

על המשמר

עיתון יומי • מדיני • כלכלי •

יום ה', 7.4.1994, כ"ו בניסן תשנ"ד ■ שנה 51, גליון 15444 ■ 2.90 ש"ח

ציקי No.1
ווי–גרירה
מקוריים ותקניים
עשרות אלפי ווי גרירה
ואלפי גררים
ב-20 שנות מוניטין
מושב רשפון - 09-500738

תגובת אימים רצחנית ביום ה־40 לטבח בחברון

7 הרוגים ו־44 פצועים בפיגוע מכונית תופת של החמאס בעפולה

מחבל מבוקש ארב עם מכונית תופת, שבה יותר מ־100 ק"ג חומר נפץ, לאוטובוס בקו 340 □ מהפיצוץ נהרגו הנהג אשר עטיה; ורד מרדכי, מיה אלהרר, מירב בן משה ואיילה והבה מעפולה; אילנה שרייבר מניר דוד ושלבי פדייה מכפר איכסל □ המחבל מת במקום □ גינויים משמאל ומימין □ שעת' גינה את הרצח וארה"ב קראה גם לערפאת לפרסם גינוי □ הפגנות בכל הארץ □ ראה עמ' 3־4

□ יגאל וילפנד, פאר־לי שחר, נחמן גלבוע

(צילום: אלון רון/ ישראל סאן)

האוטובוס ושרידי מכונית התופת

תופת ומראות זוועה נראו אתמול בעפולה, לאחר פיגוע מחריד שעשה מחבל מן החמאס. המחבל ארב עם מכונית תופת שהיה בה מטען נפץ במשקל של יותר מ־100 ק"ג לאוטובוס מספר 348, הנוסע מעפולה למגדל־העמק, וכשהאוטובוס עצר בתחנה השנייה בעיר ליד היכל התרבות הפעיל המחבל את המטען ממרחק של שלושה מטר. מן הפיצוץ הנורא נהרגו שמונה, כולל המחבל רעד זקרנה מבוקש מהחמאס מקבטייה, ו־44 נפצעו, מהם ארבעה פצועים קשה מאוד, אחד קשה ו־12 פצועים בינוני עד קשה. ההרוגים הם: נהג האוטובוס אשר עטיה, תושב עפולה; ורד מרדכי בת 17 מעפולה; מיה אלהרר בת 17 מעפולה; שלבי פדייה מכפר איכסל; אילנה שרייבר, מקיבוץ ניר דוד; מירב בן משה, בת 16, מעפולה; איילה והבה, בת 40, מורה מעפולה.

מכונית התופת היתה מסוג אופל אסקונה כחולה, שנגנבה ב־22.3 מתושב רמת גן. במכונית הסתיר המחבל בלוני גז ובתוכם מסמרים וחומר נפץ במשקל כולל של יותר מ־100 ק"ג.

כשהתפוצץ המטען הועפו אנשים לכל עבר, ולמקום זרמו מיד כוחות גדולים של משטרה ואמבולנסים, שהחלו לפנות את הפצועים לבית־החולים העמק בעפולה.

במערכת הביטחון ובמשטרה ציפו לתקרית חבלנית קשה מאז הטבח שנעשה במתפללים הערבים במערת המכפלה. כוננות המשטרה בפרט וכוחות הביטחון בכלל תוגברו בצורה משמעותית, אך מתברר שלא היה בזה כדי למנוע את האירוע המחריד. מקורות מדיניים מדגישים, כי אירוע מסוג זה עלול להישנות ואי אפשר לצפות מתי ואיפה.

שר החוץ שמעון פרס אמר אתמול כי יש להמשיך במו"מ לשלום ולא ניתן לאנשי החמאס והג'יהאד האיסלמי לחבל במעשה השלום.

מפכ"ל המשטרה, רב ניצב רפי פלד, אמר אתמול כי למשטרה לא היה מידע מוקדם על הניסיון לפיגוע באמצעות מכונית תופת, אך היא נערכה לאפשרות של פיגוע ביום זה.

המשטרה העריכה כי עלול להתבצע פיגוע ביום ה־40 לטבח בחברון, ועל פי המסורת־המוסלמית משמש היום ה־40 כיום זיכרון.

המשטרה נערכה בכוחות מתוגברים לאבטח את ההפגנות הרבות שהיו בעפולה ובכל רחבי הארץ.

אלפי חיילי מילואים קיבלו צווי קריאה מיוחדים לחברון

□ אהרון קליין

אלפי חיילי מילואים קיבלו בימים האחרונים צווי קריאה מיוחדים כדי לתגבר את הכוחות בעיר חברון ולהחליף חלק מהכוחות הסדירים המוצבים בעיר ובסביבותיה מאז בוצע הטבח במערת המכפלה. הקריאה נעשתה בלא מתן ההתראה הנדרשת, וזאת באישור ראש אג"ם כוח האדם בצה"ל, האלוף יורם יאיר, נוכח צורכי כוח האדם.

לדברי גורמי צבא בכירים, "זימון חיילי המילואים מחייב המציאות כי אי אפשר לשתק את מערך ההכשרות והאימונים של החיילים הסדירים לאורך זמן. הפגיעה בחיילי ההרכב כבר היום קשה מיותר". עוד אמרו אותם גורמים, כי השימוש בחיילי מילואים יצריך אלפי ימי מילואים ויהווה נטל קשה על חיילי המילואים.

בשבועות האחרונים נשלחו אלפי צווי קריאה חריגים לחיילי מילואים מיחידות תותחנים וחיל רגלים לתעסוקה מבצעית מיוחדת בשטחים. צווי הקריאה נשלחו בהתראה הקצרה מ־44 יום, כמקובל בהוראות הקריאה.

המשך בעמוד 8

נציגי הפתח בעזה לא באו לטקס העברת המתקן הראשון לידיהם

המשלחת הפלסטינית בקהיר מחתה על עזיבת המשלחת הישראלית בגלל אירועי יום השואה

□ אהרון קליין ושליחנו לקהיר

בעקבות הוראה ממפקדת אש"ף בתונס לא הגיעו אתמול נציגי הפתח ברצועה לטקס העברת מפתחות המתקן הראשון לידיהם. הישאם עבד אל ראזק, מראשי הפתח ברצועה, הסביר כי בשל חילוקי הדעות בנושא המשטרה הפלסטינית בשיחות קהיר הוחלט בתונס על דחיית הטקס הוגיגי של העברת המפתחות. אין עדיין תאריך חדש להעברת המתקן הראשון לידי הפלסטינים. המשלחת הישראלית חזרה אתמול אחר הצהרים משיחות קהיר מבלי שהושגה התקדמות רבה בשיחות, במיוחד בנושא המשטרה הפלסטינית. השיחות התקיימו אחר הצהריים בטון צורם, כשהפלסטינים תקפו את המשלחת הישראלית על כך ששבה לישראל בשל אירועי יום השואה והגבורה.

(ראה עמוד 2)

אתמול בשעה 11:00 היה אמור להיערך טקס העברת המתקן הראשון לידי הפלסטינים. במתקן השוטרים שעל חוף ימה של עזה המתינו

המשך בעמוד 8

אירועי יום השואה נפתחו אמש בטקסים בישראל ובפולין

□ יצחק שור, עתי"ם

על רקע תמונות מן השואה וצלילי שיר נוגה נפתח אתמול בערב טקס הזיכרון לשואה ולגבורה מול רחבת האנדרטה ללוחמי גטו ורשה ב"יד ושם".

(ראה עמוד 5)

נשיא המדינה, עזר ויצמן, הדליק את משואת הזיכרון. ראש הממשלה, יצחק רבין, התייחס בדבריו להתגברותם של מכחישי השואה בימים אלה, בעוד "ניצולי השואה עולים מארץ החיים אט אט".

התקשורת הפולנית תעביר היום בשידור חי את "מצעד החיים" באושוויץ־בירקנאו, שישתתפו בו 6,000 בני נוער מ־37 מדינות, ביניהם מרוקו, הודו ומדינות חבר העמים. קול ישראל וגל"צ ישדרו תיאור של המצעד בשידור חי.

800 בני נוער ישראלים ו־200 פולנים השתתפו אתמול בערב הוקרה שנערך בוורשה לכבוד 30 פולנים שהצילו יהודים בתקופת השואה ובכך סיכנו את חייהם וחיי משפחותיהם.

20
הוקפאה הבנייה בקרקע חקלאית
בן אליעזר ושוחט בודקים ההתקשרות בין חקלאים ליזמים

19
באושיסקין וביד אליהו זה מתחיל
עומר פליישר ותבזיו יארחו את ירושלים, מכבי ת"א את הרצליה

11־10
מוסף ליום השואה
יהודית הונגריה ■ זה קרה במאי ■ המצע לא מגליד ■ לא למדו דבר

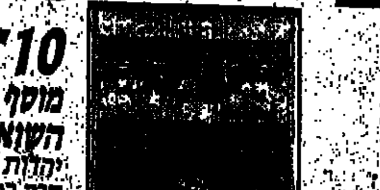

2
הכדור במגרשו של רבין
מקורבי חיים רמון: ההחלטה בידי ראש הממשלה

עשרות עצורים בהפגנת סטודנטים נזעמת בת"א

אלפים חסמו את השערים, התכתשו עם כוח גדול של משטרה והשחיתו ציוד. רובינשטיין מנסה למצוא פתרון □ השביתה מתפשטת גם לאוניברסיטה העברית

סטודנט מובל למעצר בכניסה לאוניברסיטת ת"א (צילום: חנוך גריניצקי/ ישראל סאן)

□ נחמן גלבוע ועתי"ם

37 סטודנטים נעצרו אתמול בהפגנה סוערת באוניברסיטת תל אביב, שבמהלכה קראו אלפי תלמידים להנהלת המוסד להעניק ציון עובר על כל הקורסים שנלמדו בסמסטר א'.

שר החינוך אמנון רובינשטיין ייפגש היום עם נשיא האוניברסיטה, פרופ' יורם דינשטיין ונציגי הסטודנטים, במגמה לפתור את הבעיות שנגדן הם מתקוממים. על ההפגנה האלימה אתמול הגיב שר החינוך, כי הוא מקווה שמקרים כאלה לא יישנו.

המשטרה סירבה כל היום לשחרר את העצורים, למרות בקשת שר החינוך, ורק בלילה שוחררו את מרביתם. חמישה מהם לא שוחררו. נציגי הסטודנטים ציינו, כי הזמנת המשטרה להתערב בסכסוך אקדמי פנימי היא תקדים.

הנהלת האוניברסיטה, שלא כמו מוסדות אחרים להשכלה גבוהה, סירבה לתת ציון עובר והסכימה לתת "פטור מינהלי" שאינו מזכה את הסטודנטים בנקודות אקדמיות. כתגובה הושבתו אתמול הלימודים ונערכה הפגנה אלימה במשך כמה שעות.

המאבק החל עוד בלילה, כשב־2:00 ניסו חמישה מראשי אגודת הסטודנטים, וכהם היו"ר שלמה דוד בועז, להדביק את מנעולי השערים. הם נעצרו על ידי המשטרה, בחשד לגרימת נזק. בשעה שמונה בבוקר לערך ככה התגודדו מאות ואלפי סטודנטים ליד השערים, ולא אפשרו להיכנס לאוניברסיטה, גם לא למרצים. ההנהלה הזעיקה כוח משטרה ומשמר הגבול, שהתכתש עם הסטודנטים. שוטר מג"ב נפגע בידו ופונה לבית החולים "איכילוב", ואז נעצרו כתריסר מפגינים.

בצהריים ירדו אלפים מכיכר הכניסה אל צומת לבנון־איינשטיין וחסמו את הכביש, כשהשוטרים מגיבים בכוח ועוצרים סטודנטים נוספים. מארגני ההפגנה החליטו להיכנס פנימה כדי להימנע מעימות נוסף, ותהלוכת התלמידים פנתה אל לשכת הנשיא דינשטיין והרקטור, פרופ' דן עמיר.

המפגינים המשולהבים ניפצו חלונות ועקרו דלתות, השחיתו ציוד והתיזו מים מזרנוקי כיבוי אל תוך חדרי ההנהלה, כשהם קוראים בגנותו של דינשטיין ודורשים ממנו להופיע ולתת הסברים. אנשי המינהלה הסתגרו בבהלה, ובדרך נס איש מהם לא נפגע. הסטודנטים גם הוציאו תכולה של ארונות ופיזרו מסמכים לכל עבר, והוציאו את מערכת הטלפונים מכלל שימוש.

ההמשך היה בבניין הפקולטה לרפואה, וגם שם נופצו שמשות ונגרם נזק למעבדות. הלימודים שובשו בפקולטות נוספות, כשהסיום היה בהתפרצות לישיבת הסגל בפקולטה למשפטים. אנשי הביטחון של האוניברסיטה לא עצרו איש. אחר הצהריים שרר שקט באוניברסיטה.

"הוונדליזם המזוויע הזה מראה על ירידת הערכים והגברת האלימות," אמר הרקטור עמיר, שלא הופיע בפני המפגינים. "הלכנו לקראתם בכל התחומים, ולא ייתכן שניתן להם ציון עובר בכל המקצועות – זה לא מכובד ולא מקובל," אמר המנכ"ל נעמן גור.

אגודת הסטודנטים גינתה את הוונדליזם שבוצע נגד רצונה, אך הזכירה שהתפרצות הזעם היא תוצאה של שביתה ממושכת מאונס, ומעצרי שווא.

● אגודת הסטודנטים בירושלים הודיעה כי תשבית היום את הלימודים.

לדברי יו"ר האגודה, רון סמוראי, רק אתמול התברר שהפקולטה למדעי החברה חזרה בה מחלק מהסיכומים לגבי הפטור מבחינות. נשיא האוניברסיטה, פרופ' חנוך גוטפרוינד, ייפגש הבוקר עם חברי האגודה בניסיון למנוע את השביתה.

● הסטודנטים בפקולטה לחקלאות ברחובות הפגינו אתמול, במטרה לקבל ציוני "עובר". כ־500 מפגינים חסמו לתנועה את צומת מכון ויצמן, הבעירו צמיגים והניפו שלטים ובהם פירוט דרישותיהם. כעבור שעה קלה באו לשם ניידות משטרת התנועה ופתחו את הכביש לתנועה.

השליך פטיש על בתו ותקף אותה מינית

(ע). בית המשפט המחוזי בתל אביב הרשיע אב בתקיפה מינית של בתו הבכורה, בת ה־15, כשהשופט מתבסס על העדות של אחותה, בת העשר.

האב הואשם גם ביידוי פטיש לעבר בתו, בהשלכת נעל כלפיה ובהשלכת מכשיר טלפון – שפגע במצחה של אשתו.

השופט עודד מודריק שוכנע, כי תלונה מצד נערה נגד אביה היא צעד יוצא דופן, שהוא בהכרח תוצאה של אירוע חריג בחומרתו, לפיכך נתן השופט אמון בעדותה של המתלוננת.

השופט הוסיף, כי לעדות של הבת הבכורה נמצאו חיזוקים ממשיים בעדות אחותה הקטנה, והחליט, איפוא, להרשיע את הנאשם. גזר הדין נדחה למועד אחר.

עובדי מקורות: נשבות אם דן צמחי ימונה למנכ"ל

□ יוסף גלילי

עובדי חברת מקורות מתכוונים לפתוח בשביתה כללית, אם יאושר מינוי של דן צמחי למנהל כללי.

אתמול מסר יו"ר המזכירות הארצית של העובדים, מאיר אלעזרא, כי אם יאושר המינוי על אף התנגדות העובדים, יתכנס הוועד כדי להכריז על שביתה כללית. ביום חמישי תתכנס מועצת המנהלים של מקורות, והיא אמורה לאשר את המינוי של צמחי.

העובדים מתכוונים להפגין נגד המינוי ולסכל אותו. לטענתם, הדבר נעשה בניגוד להבטחת שר החקלאות יעקב צור, שאמר בשעתו כי לא ימונה מנכ"ל המזוהה פוליטית ומייצג עניינים של גופים זרים למקורות.

בתגובה אמר דובר משרד החקלאות, כי צמחי אינו מייצג חברה או עמדה פוליטית, המנוגדת לאינטרסים של מקורות. לדבריו, צור מציע אותו למנכ"ל מתוך שיקולים מקצועיים בלבד. "הוא הוכיח כמנכ"ל 'אגרקסקו' את כישוריו הניהוליים והכלכליים, בהוצאת החברה מגירעון לרווחיות," מציין הדובר.

רכבת אווירית ל"מצעד החיים" בפולין

(ע). רכבת אווירית תטיס כ־6,000 בני נוער מארה"ב ומישראל ל"מצעד החיים", המתקיים אחת לשנתיים במחנות ההשמדה בפולין.

הטיסות של חברת "אל על" יתבצעו ביום השואה, כשלראשונה משתתפים במצעד גם לא יהודים, בהם נשיא אורוגוואי לואיס אלברטו לקאייה הררה, שהוזמן מטעם יהודי ארצו. הטיסות מפולין יבוצעו בשיתוף חברת התעופה הפולנית.

על המשמר

התחזית

חם יותר ולח פחות.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 13־22, רמת הגולן: 10־20, הרי הגליל: 10־20, חיפה: 13־23, עפולה: 12־25, תל אביב: 16־23, נמל התעופה בן גוריון: 12־26, עין גדי: 17־28, באר שבע: 13־26, אילת: 17־30.

רבבות יוצאי צפון אפריקה חגגו בפארקים את המימונה

אישי ציבור רבים באו להתארח באירוע המרכזי בגן סאקר בי"ם, ובראשם נשיא המדינה □ ואילו בגני יהושע בת"א היתה חגיגה ריקה מהרגיל

(ע). רבבות תושבים בישראל, יוצאי צפון אפריקה, קיימו אתמול את חגיגות המימונה המסורתיות בעשרות פארקים וגנים ציבוריים ברחבי הארץ.

עשרות פוליטיקאים ואישי ציבור נענו כמו תמיד להזמנת מארגני החגיגות, שעמדו השנה בסימן שלום ואחווה בישראל, ובאו להתארח אצל החוגגים ולברכם.

נשיא המדינה, עזר וייצמן, השתתף בצהריים בחגיגות בגן סאקר בירושלים, יחד עם אלפי חוגגים. הגן היה אפוף עשן בשרים. אורחים נוספים בגן היו הרמטכ"ל, שרי הבינוי והשיכון, האוצר והמשטרה, מבקרת המדינה, ראש העירייה אהוד אולמרט ועוד.

בדבריו אמר הנשיא, כי הוא נהנה להגיע לכל מקום "שיש בו שמחה ואחווה." השר בנימין בן אליעזר, שעלה לשאת דברים, התקבל בקריאות בוז.

לאחר מכן ישב עם הצועקים ושמע מהם תלונות על תפקוד הממשלה.

שר האוצר, אברהם שוחט, אמר שהמימונה אמנם עולה כסף, אך "החגיגה היא דבר שעולה ובלי חגיגות העם לא יכול."

האירוע המרכזי בתל אביב נערך בגני יהושע, והתאפיין במספר מועט יחסית של חוגגים. לפארק הגדול הגיעו רק מאות חוגגים, כשבערב הקודם השתתפו אלפים רבים. החוגגים טענו שהעירייה לא שיתפה פעולה ולא הקימה את הבמה המרכזית, והדבר מנע מאמנים ולהקות להופיע.

טענות היו גם כלפי ראש העירייה, רוני מילוא, שלא השתתף בשמחה בניגוד לקודמו, שלמה להט. מילוא הגיע לערב הסיום של המימונה, במתנ"ס בני ברית.

הוותיקן הזמין מילון עברי־פולני

(עש"ת). ספריית הוותיקן הזמינה בישראל עותקים של המילון העברי־פולני והפולני־עברי, שהופיע לאחרונה בישראל ובפולין.

המילון הוא פרי עטו של העיתונאי והסופר הישראלי, אלכסנדר קלוגמן. הצורך בו בוותיקן נובע מהעובדה, שבתקופת כהונתו של האפיפיור יוחנן פאולוס השני – שהוא פולני במוצאו – גדל בצורה ניכרת מספר הכמרים הפולנים המשרתים בוותיקן.

ייתכן שגם הקשרים המתהדקים בין ישראל לוותיקן משפיעים על ההתעניינות הגוברת של דוברי פולנית בוותיקן, בשפה העברית.

תינוק הוטס מאילת לעפולה לניתוח חיוני

(עש"ת). תינוק שנולד בסוף השבוע שעבר, הוטס במטוס "ערבה" מבית החולים "יוספטל" באילת לבית החולים "העמק" בעפולה.

זאת, כדי לבצע איחוי נקע בסרעפתו, שגרם גלישת מעיים לבית החזה. הניתוח נמשך שעה אחת והוכתר בהצלחה.

המנהל האדמיניסטרטיבי ב"יוספטל", משה שלום, לא היסס לאשר את הטיסה כדי להציל את חיי התינוק. אמו של התינוק אמרה, "כל הזמן קראנו תהלים, וזכינו לקבל תינוק בריא."

ג'מבו של "אל על" קבע שיא מהירות

(ע). מטוס בואינג 747 של חברת "אל על" קבע שיא מהירות, בטיסה בקו שיקגו־אמסטרדם.

הג'מבו גמא בסוף השבוע את המרחק, 3,500 מייל, בשש שעות ו־19 דקות, הוא נעזר ברוח גב של 180 קשר.

גם השיא הקודם בקו הזה שייך לחברה הישראלית, גם הוא של מטוס ג'מבו, שטס באוגוסט 89 את המרחק בשש שעות ו־45 דקות.

בישראל ללא פחד

הבמאי האוסטרלי פיטר וויר ("העד") בא לארץ במסגרת קידום סרטו החדש, "ללא פחד", בכיכובם של ג'ף ברידג'ס ואיזבלה רוסליני. (צילום: אלון רון/ ישראל סאן)

נערה מהקריות וצעיר נוצרי נרדפו על ידי 2 המשפחות

(ע). אביה של נערה בת 18 מקריית אתא, ובני משפחתו של נוצרי בן 19 מחיפה, פעלו יחד כדי לסכל את הקשר בין בני הזוג.

לפני כעשרה ימים ברחה הנערה מבית הוריה יחד עם חברה, שאותו הכירה לפני כשנה וחצי. באחרונה הם שכרו דירה בטבריה. אביה התלונן על היעדרותה במשטרה, ובמקביל פתח בחיפושים יחד עם משפחתו של החבר. לפני כמה ימים נודע לזוג הצעיר על החיפוש אחריהם, והם עקרו מטבריה לנצרת עילית.

משפחתו של הצעיר איתרה את השניים ברכב, והדליקה אחריהם במרדף בתוך העיר. אחד מקרובי משפחתו של הצעיר נתלה על המכונית בכוח, וניפץ את השמשה. שוטרים הוזעקו למקום והביאו את כל המעורבים במשפחה לתחנה.

לשתי המשפחות הוסבר, כי שני האוהבים הם בגירים, לפיכך, הם רשאים להתגורר עם מי שיחפצו. לאחר מכן שוחררו הנוכחים לדרכם.

צ'יאנס

בהגרלה שנערכה אתמול עלו בגורל הקלפים האלה: עלה J, לב A, יהלום 7, תלתן 10.

"הכדור בידי רבין" — אומרים מקורבי רמון לאחר פגישתו עם רה"מ

ביילין, בורג, מירום ומסאלחה לא יצטרפו אליו אם יפרוש

□ יהודה צור

ח"כ שטרית: לא קיבלתי מרמון הצעה להיות מס' 2

ח"כ מאיר שטרית מהליכוד אמר אתמול לכתבנו שעד כה הוא לא קיבל שום הצעה רשמית מרמון להיות מספר 2 שלו ברשימה נפרדת בבחירות להסתדרות. "מה שאמרתי לך בשבת תקף גם עכשיו, אין עדיין שום החלטה יש מגעים והם נמשכים כבר זמן רב כי יש לנו הרבה נושאים לדבר עליהם אולם נכון לעכשיו לא התקבלה שום החלטה".

הוא ציין שנכון שנושא הליכה משותפת נדונה כל הזמן אולם אין שום החלטה "לא מצידו ולא מצדי ואם רמון יחליט זה עדיין לא מחייב אותי ולהיפך וכל אחד לפי שיקוליו אבל קודם כל צריך להחליט".

שטרית אמר ששום דבר לא התגבש ולכן אין הוא צריך עכשיו להתיחס להצעה אם זאת תופנה אליו באופן קונקרטי ומעשי. "אני מבטיח לך שכאשר העניין יהיה אקטואלי אני אתיחס לכך ואני יענה ואתיחס לכך".

ח"כ יעקב שמאי אמר אתמול בהתיחסו לאפשרות ששטרית ירוץ יחד עם רמון שכדי להיות מועמד צריך להציג מועמור ושטרית עדיין לא עשה זאת. שמאי אמר שלהערכתו איומי רמון נועדו ללחוץ על ראש הממשלה למנותו כשר.

בעקבות פגישה שהיתה אתמול בערב בין רבין לרמון אמרו מקורביו של שר הבריאות לשעבר, כי לא חלה התקדמות ממשית ו"הכדור נמצא בידי ראש הממשלה".

מקורבי רמון אמרו אתמול כי אין בכוונתו של שר הבריאות לשעבר להודיע על כוונותיו לפני יום ראשון. ייתכנו עוד פגישות בימים הקרובים.

מקורבי רמון ציינו, שעד עתה הוא לא קיבל החלטה כלשהי וממשיך להתלבט באשר לצעדיו תהיה השפעה על עתידו הפוליטי, בייחוד אם יחליט לרוץ בראש רשימה להסתדרות. הם אמרו, כי על רבין לעשות את כל המאמצים כדי לממש את הכוונה להחזיר את רמון לממשלה.

סגן שר החוץ, יוסי ביילין, אמר שתהא זו טרגדיה למפלגת העבודה אם תאפשר לבכיר כרמון לפרוש. הוא ציין שרכרו של רמון היא הנכונה וייתכן שהוא מושפע מהאווירה נגדו במפלגה.

מזכ"ל מפלגת העבודה, נסים זווילי, הביע אתמול את הפתעתו מן הידיעות על רמון. הוא ציין שאם רמון יחליט לפרוש תהא זו החלטתו האישית והוא יצטער על שרמון מסר הכריעות של המפלגה.

לדעתו של זווילי אין לרמון סיכוי להביס את הברפלד. זווילי סבור, כי הוויכוח עם רמון נסב סביב הקשר בין העבודה להסתדרות. "לרמון יש מזמן חלום להרוס את ההסתדרות ואני מעריך שהמהלך שהוא עלול ליזום הוא חלק מהתהליך," אמר.

כן אמר זווילי, כי "ציבור גדול לא הבין שהמאבק על חוק הבריאות לא נבע מדאגה לחולים אלא ניסיון למצוא דרך בטוחה להריסת ההסתדרות, כי רמון יודע שנתק בינה לבין מרכיביה, קופת חולים, המערכות הכלכליות והחברתיות, פירושו סירוס גמור של הגוף הזה. זוהי מהות הוויכוח בינינו," אמר.

שר החוץ, שמעון פרס, אמר, כי רמון יעשה שטות אם יעזוב את המפלגה, שכן עליו להבין שחייבים לעשות פשרות ואי אפשר להגיד "קבל את דעתי או אעזוב". הוא ציין שרמון חייב לחזור לממשלה. "הוא אדם מוכשר מאוד ואצטער מאוד אם יעזוב. אני חושב שהוא הכניס את עצמו למצוקה שלא לצורך," אמר פרס.

שר התיירות, עוזי ברעם, אמר, כי התרשם מהשיחה עם רמון שהוא נוטה בדעתו ללכת ברשימה נפרדת בבחירות להסתדרות. הוא הביע את התנגדותו לפרישה של רמון, שכן לדעתו הפרישה אינה טובה לרמון ואינה טובה למפלגה.

לדברי השר ברעם, על רמון להבין שאי-אפשר לרוץ ברשימה נפרדת להסתדרות ולהמשיך לייצג את העבודה בכנסת. הוא אף אמר, כי אם רמון רוצה ללכת עם מרצ הדבר ייצור מתיחות בין שתי המפלגות דווקא בימי תהליך השלום.

ברעם הזכיר שרבים בעבודה נאלצו להתפשר עם חוק הבשר בשל תהליך השלום ועל כן ניתן להתפשר בעניין חוק הבריאות.

הוא הביע תקוותו שבפגישה עם רבין תימצא הדרך להחזרתו של רמון לממשלה. ברעם ציין שבכל מקרה נאמר לרמון שיחזור לממשלה אחרי הבחירות להסתדרות אולם צריך לקצר את הדרך.

ח"כ חגי מירום אמר כי נפגש עם רמון והתרשם כי החליט באופן נחרץ להתייצב ברשימה נפרדת. מירום ציין כי יוסי ביילין, אברהם בורג, נואף מסאלחה והוא עצמו הודיעו באופן חד משמעי שאין הם מצטרפים למהלך כזה. מירום העריך שח"כ עמיר פרץ עשוי כנראה להצטרף לרמון.

השר צור תוקף את תפיסתו החברתית של חיים רמון

"התפיסות החברתיות שמייצגים רמון וחבורתו ידרדרו את ישראל עד שתהיה אחת המדינות הגרועות במערב" – אמר אתמול שר החקלאות יעקב צור בדיון במרכז התק"ם באפעל.

השר צור אמר, כי כיום ישראל היא המדינה הפחות שוויונית במערב, ותפיסות המעודדות פער עוד יחמירו את המצב.

הוא תקף את רמון ואת חבריו לתנג הכפר הירוק העירניים את התנועה הקיבוצית, הרווחה בשוויוניות, חלוציות ונכונות לתרום לחברה.

השר צור קרא לחברי התק"ם לתמוך בבחירות להסתדרות בחיים הברפלד, מנהיג התומך בפועלים, בשכירים ובחלשים. עם זאת, אמר, למרות חילוקי הדעות אין הוא רוצה בפרישתו של רמון, שכן צריך ללכת בכוחות משותפים לניצחון בבחירות.

יגאל וילפנד

מזכ"ל ההסתדרות, חיים הברפלד, אמר שרמון צריך להישאר בעבודה ואין מניעה שיחזור לממשלה אם רבין ירצה בכך. מירום ציין שהוא ניסה לשכנע את רמון לא לפרוש ולהמשיך להיאבק על דרכו במפלגה.

משלחת אש"ף מבקרת הפסקת השיחות בשל יום השואה

השיחות בקהיר עלו לטונים גבוהים □ השר עמרו מוסא מתרעם על ההשהייה במו"מ □ השיחות יתחדשו ביום ראשון

□ כתב "על המשמר"

השיחות בין ישראל לאש"ף התקיימו אתמול אחר הצהריים בטון צורם כשהפלסטינים תקפו את המשלחת הישראלית על כך ששבה לישראל בשל ארועי יום השואה והגבורה.

שר החוץ של מצרים, עמרו מוסא הביע תמיהה על כך שהמשלחת שבה לישראל דווקא שהמו"מ מתנהל באיטיות וראש אש"ף, יאסר ערפאת תגיע ואי אפשר היה להשיג התקדמות.

ד"ר נביל שעת', ראש המשלחת הפלסטינית אמר אתמול אחר הצהריים כי הפלסטינים מכבדים את יום הזיכרון אך גם כאשר היו ימי זיכרון פלסטיניים, הקשורים באינתיפאדה, נהגו הפלסטינים להפסיק את הדיונים לכמה שעות בלבד אך לא להפסיק את המו"מ.

המשלחת הישראלית התחייבה בפני הפלסטינים להמשיך ולנהל דיונים בטלפון ובאמצעות הפקסימיליה עד יום ראשון, אז יחודש המו"מ בקהיר.

סבב השיחות הסתיים אתמול בתחושה של דריכה במקום כאשר יש מחלוקת אמיתית בעניין פריסת המשטרה הפלסטינית.

מחלוקת נובעת מכך שבמשלחת הפלסטינית אין הסכמה לגבי כוח המשטרה ומורגש חוסר יכולת לארגן את הדרוש, ואולי אף חוסר רצון להכניס את הכוח בשבוע הבא.

בנושאים רבים אחרים היתה התקדמות: בנושאים בטחוניים הקשורים בנקודות ביקורת בקו הירוק וסוגיית הביטחון בים ובאוויר, כללי ההתנהגות של המשטרה הפלסטינית כלפי הישראלים.

כן היתה התקדמות בנושא ארכיאולוגיה וסוגיות המשפטיות הנוגעות למועצת האוטונומיה.

עם זאת, בכל הנושאים האלה לא נרשמו סיכומים.

בלילה עזב ראש אש"ף, יאסר ערפאת את קהיר לאחר סדרה של פגישות שקיים אתמול.

ערפאת נפגש תחילה עם נשיא מצרים, חוסני מובארק. לאחר מכן נועד עם שר החוץ של ספרד במלון הארחה הרשמי שלו במלון אנדלוס.

ערפאת נפגש עם שר החוץ של מצרים, עמרו מוסא ובתום הפגישה תקף את ישראל על דרך ניהול המו"מ.

"לצערי לא הבחנתי בימים האחרונים בסימנים אמיתיים של הצד הישראלי להגיע לביצוע אזור מרוייק ומהיר של מה שהוסכם," אמר ערפאת.

אש"ף, למרות הכל, מחויב לחתימת ההסכם ב-13 באפריל ועכשיו הוא מטיל את האחריות במקרה של דחיה שהיא כמעט ודאית על הצד הישראלי.

ערפאת סרב אתמול להגיב על הפיגוע בעפולה. כאשר נשאל על קבר הרכין ראש, הביט בנעליו ולאחר כמה שניות של שתיקה הסתלק מהמקום בהפגנתיות.

לעומתו אמר הגנרל נאסר יוסף, אחד מראשי המשטרה הפלסטינית, כי הפיגוע הוא דבר מעציב ואש"ף עושה כל המאמצים כדי להגיע להסכם עם ישראל שימנע אלימות באיזור.

שר החוץ של מצרים, עמרו מוסא אמר כי הפיגוע מערים עוד קשיים על המצב הקיים אך לדעתו הדבר לא ישפיע על תהליך השלום.

חמש שעות נמשכה עדות רבין בוועדת שמגר בדלתיים סגורות

נכנס ויצא בדלת צדדית ולא נפגש עם עיתונאים

(ע). ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין, העיד אתמול בפני ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת אירועי הטבח בחברון. עדותו נמשכה חמש שעות וניתנה בדלתיים סגורות.

ראש הממשלה נכנס ויצא מאולם הדיונים דרך דלת צדדית ולכן לא פגש בעיתונאים.

עדותו של ראש הממשלה מציינת את יום הדיונים הד-15 בוועדת שמגר ולמעשה גם את שלב שמיעת העדויות הראשון בוועדה.

בשבועות הקרובים יתכנסו חמשת חברי הוועדה ויגבשו מסקנות ראשונות ולהחליט אם קיים צורך להזהיר אנשים כלשהם מפני פגיעה אפשרית ממסקנות הוועדה. אם יחליטו חברי הוועדה ישנם מי שעלולים לחפוג מן המסקנות, יישלחו מכתבי אזהרה וזימון לעדות שנייה, בלוויית עורכי דין.

ועדת החקירה טרם החליטה אם לאכוף על מרים גולדשטיין, אלמנתו של ברוך גולדשטיין, הופעה לעדות לפני הוועדה. עד כה סירבה מרים גולדשטיין לשתף פעולה עם ועדת החקירה ועם חוקריה.

מעריכים, כי שלב התייעצות יימשך כשבועיים.

כתבנו, יאיר מירון, מוסר, כי האוצר אישר אתמול תקציב של 1 מיליון שקל למימון הוצאות ועדת שמגר.

חלק מהסכום ישמש גם למימון השתתפות הממשלה בהוצאות ביוזמה בעקבות האירוע.

כן אושר סכום של 15 מיליון שקל לכיסוי הוצאות כמימון פיצויים לנפגעי הטבח ושארי בשרם.

ח"כ שרון דורש לבטל החלטות ועדת קהאן

□ יהודה צור

ח"כ אריאל שרון חושב כי כדי למנוע פגיעה בדרג המדיני ובצה"ל ובעקבות תוצאות ועדת החקירה של הטבח בחברון יש לבטל את החלטות ועדת קהאן־כהן כפי שהוא כינה אותה.

מדובר בוועדה שחקרה את אירועי סברה ושתילא שבעקבות החלטותיה נאלץ שרון לפרוש ממשלת הליכוד.

שרון אמר שהוא התנגד להקמת ועדת החקירה, והמונח "אחריות עקיפה" שנוסח בוועדה פגע בקציני צה"ל, בעם היהודי ובו עצמו.

להערכתו של שרון חייבת ועדת שמגר להגיע לאותן מסקנות עצמן. על כן, אומר שרון, "היות שאני מתנגד למונח "אחריות עקיפה" צריך לבטל את מסקנות ועדת קהאן כדי למנוע נזקים לדרגים הצבאיים והמדיניים".

מורה שלא יגנה את הטבח בחברון לא יוכל להמשיך לשמש כמחנך

מורה שלא יגנה את הטבח בחברון לא יוכל להמשיך לשמש כמחנך – הודיע אתמול מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני למנהלים. הוא דרש מהם לעשות פעולות בלתי שגרתיות כדי שלא ימצא אפילו תלמיד אחד שיצדיק את הטבח.

באגרתו מביע שושני חשש שמא התבטאויות תלמידים בקשר לרצח בחברון מעידות כי מערכת החינוך לא פעלה באורח נמרץ כדי להסביר את חומרת המעשה ואת תרגומו מעקרונות היהדות. לדברי המנכ"ל אסור למורים להשלים עם מציאות בה ילמדו מורים שמוצאים הצדקה לקטילת חיי אדם במעשה כמסגד בעת תפילה ביום חג. נראה כי עלינו לחזור ולשנן את הדיבר "לא תרצח".

יצחק שוף

6 חיילים נפצעו קל מרימון בעזה

□ רמי שני

מקורות צבאיים רשמיים מוסר אמש, כי רימון יד הושלך לעבר כוח צה"ל שנע בסיור שגרתי בשכונת נאצר בעזה. הרימון התפוצץ ומהרסיסים נפצעו באורח קל ששה מחיילי הסיור.

הכוח הגיב באש לעבר המקום ממנו הושלך הרימון, אולם לא נמסר על נפגעים כתוצאה מהירי. ששת הפצועים הועברו לטיפול בבית חולים בארץ.

על המשמר
לציונות לסוציאליזם לאחוות עמים
עורך ראשי: צבי טימור | מנכ"ל: יוסף חולנברג
עורך משנה: ישראל זמיר | מרכזת המערכת: דורית גפן
המו"ל: עיתון וספר בע"מ
המערכת והמנהלה
תל אביב, 67771 רח' המגר ומגדל 2 טל. 03-6388555 פקס 03-5370037
מחי' מודעות: טל' 03-6388508 פקס: 03-372301
מח' המנויים 177-022-0668 שרות שם דואר נעל 61999
סניף ירושלים: רח' בן יהודה 2, חדרים 102, 121, טל' 02-255161 פקס 02-250145 ת"ד 1216 ירושלים 91008
סניף חיפה: רח' פבואר 17 טל' 04-673673 פקס: 04-676057, ת"ד 4007 חיפה 31040
על המשמר
AL HAMISHMAR (THE GUARDIAN) Daily
Tel-Aviv P.O.B. 61999
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד.
© כל הזכויות שמורות
מודפס ב"חדפוס החדש" בע"מ, טל. 03-6388510

בצער רב וביגון אנו מודיעים
על פטירתו של
חיים קרבר פריס
היקר באדם
אבלים
אחותו רחל וזליג אטינגר (עברון)
ומשפחתו בארץ ובחו"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו היקר
דן גלעד
ומשתתפים באבלם ובצערם של
יעל, מיכל, עפרה וכל בני המשפחה
הלוויה תתקיים היום, יום חמישי, כ"ו בניסן תשנ"ד 7.4.94
בשעה 15.00 בקיבוץ הזורע.
קיבוץ הזורע

תופת בעפולה

מאות קרובים התגודדו במרכז המידע בעיר ודרשו בבכי בשלום הנפגעים

רוב הנוסעים באוטובוס היו בהלם, ולא הצליחו לשחזר את רגעי האימה שלאחר הפיצוץ □ עשרות אמבולנסים פינו את הפצועים וההרוגים לבתיה"ח

□ יגאל וילפנד ועתי"ם

"הלכתי לקנות אוכל, וכשהתקרבתי, פתאום האוטובוס התפוצץ, עפתי על המדרכה וחתיכה של האוטובוס נחתה עלי."

כך סיפר יצחק אמיר (16), תלמיד התיכון המקיף "בן גוריון" בעפולה, שנפצע בפיגוע מכונית התופת בעיר.

"אני לא זוכר הרבה," אמר לעומתו אבי לוי (15), תלמיד באותו מוסד. "שמעתי פיצוץ, היה בום גדול והרגשתי כאבים – ואז אספו אותי."

רוב הנוסעים שהיו באוטובוס למגדל העמק, היו שרויים בהלם והתקשו לספר על מה שהתרחש. "הייתי בתוך האוטו, פתאום היה פיצוץ ויותר אני לא זוכרת דבר," אמרה אחת הנוסעות. "אני זוכר להבת אש גדולה ואז התעלפתי," שחזר נוסע אחר.

מאות בני משפחה באו, מתייפחים וצועקים, למרכז המידע. "תגידו מה קרה עם הילד שלי," צעקה אשה אחת, "אני רוצה להגיע לילד שלי." אחיות הרגיעו אותה וסיפרו לה, כי בנה נמצא בחדר הניתוח ואין סכנה לחייו.

קרובי משפחה שכבר קיבלו מידע, נראו ליד הטלפונים. רשת הטלפונים, בפרט הציבוריים, קרסה, ונסיונות להתקשר לבית החולים ולמשטרת עפולה עלו בתוהו. בכית הקפה הקטן שליד מקום הפיגוע, התגודדו תושבים וסיפרו בהתרגשות היכן היו באותו רגע.

אמו של שלומי, נער שנפצע בפיגוע, היתה בסלון ביתה כאשר הפיצוץ נשמע. "מיד ירדנו למטה והתחלנו לרוץ," סיפרה. "התחלתי להשתולל, לא ידעתי מה קורה איתי. כל הזמן היתה לי הרגשה שקרה משהו לשלומי."

"תמיד בסיום הלימודים בחטיבת הביניים, שלומי הולך לאכול בקיוסק; וכשראיתי את המשאית השרופה ליד הקיוסק ושוטרים מדברים עם בני, ידעתי שהוא נפגע," הוסיפה האם.

שלומי נפגע ביד מחתיכת פלסטיק שעפה מהאוטובוס, כאשר אמגם היה בדרכו לאכול בקיוסק. באותה שעה יצאו מאות תלמידים מבית הספר שלו. "חציתי את התחנה ופתאום שמעתי בום אדיר. ראיתי מכונית תכלת מתפוצצת והכל עלה לאוויר, גג האוטובוס עף, החלונות נופצו והיתה מהומה," הוא נזכר. "רצתי להתחבא מאחורי הקיוסק ואז היה פיצוץ נוסף, וכל האוויר היה אפוף עשן."

בבית החולים נראו מחזות קשים, כאשר הנפגעים מועברים במהירות. עשרות אמבולנסים מפנים את הפצועים, ולאחר מיון ראשוני מועברים במסוקים הפצועים הקשים יותר לתל השומר, לרמב"ם ולבילינסון.

אנשי מגן דוד ואדום וכוחות הביטחון מפנים פצוע להטסה במסוק (צילום: אלון רון/ ישראל סאן)

דמות מרכזית בקיבוץ

אילנה שרייבר

□ כתב "על המשמר"

אבל כבר ירד על קיבוץ ניר דוד שבעמק בית שאן, כאשר הגיעה הבשורה על מותה של אילנה שרייבר, חברת הקיבוץ, בפיגוע בעפולה.

שרייבר, לבית מרחב, היא מבנותיו הראשונות של הקיבוץ. אביה, פרץ מרחב, הוא ממייסדי הקיבוץ הארצי.

אילנה היתה דמות מרכזית בקיבוץ, פעילה ומפעילה, מורה בבית הספר היסודי ומורה לחינוך מיוחד באגודת "ניצן" בעפולה, שם מצאה את מותה. כאחד מעמודי התווך בניר דוד, מילאה אילנה שרייבר תפקידים מרכזיים כמו מזכירת קיבוץ ורכזת ועדות מרכזיות. במקצועה היתה אילנה מורה לחינוך מיוחד, ובין עבודותיה הציבוריות עסקה בכך כמומחית בבית הספר "דימון" שבקיבוץ מסילות הסמוך.

חברים המומים במשק אמרו, כי "על אילנה אפשר להגיד רק דברים טובים. לא ניתן לתאר את גודל האסון," אמרו אחרים.

אילנה הותירה בעל, איתן שרייבר, חמש בנות ושני נכדים.

אמא שנייה

ורד מרדכי

(ע). בבית משפחתה של ורד מרדכי בת ה-13, בעפולה הצעירה, התקבצו אתמול רבים מבני המשפחה והחברותיה.

ורד היתה הבת הבכורה של הודיה, אמלי ויואל, והיא הותירה שלוש אחיות: סיון (11), מיטל (9) ולירון (6). דודה של ורד, אלי יעקב, סיפר שהיא היתה נערה תמירה, גבוהה ורזה, שתחזקה את בית המשפחה. "היא היתה האמא השנייה וטיפלה בשלוש אחיותיה הצעירות," אמר.

דודתה סיפרה, כי ורד היתה ילדה שאהבה לעזור לכולם. "היא אהבה את החברות שלה ובעצם את החיים בכלל. חבל שהיא נקטפה בגיל כזה. אי אפשר לתאר מה זה, שילדה נעלמת בגיל 13," סיכמה.

איש למופת

אלי עטיה

(ע). אבל כבד ירד על עפולה ובחברת "אגד", עם היוודע דבר מותו של נהג האוטובוס אשר עטיה.

עטיה (48), הותיר אחריו אשה – דקלין, ושלושה ילדים – יפית (22), שי (21) וארז (17). הוא היה אהוד מאוד על חבריו לעבודה, ואישיות מקובלת מאוד בשכונתו.

ראש העירייה, צדוק נאוי, סיפר שעטיה דאג לכל נוסעי השכונה והיה מעורה בכל הבעיות של תושביה. "הוא היה איש למופת, והקרין חיבה רבה על הסובבים אותו," סיפר דוד חכמון, אחיינו.

המנוח עבד ב"אגד" 20 שנה, ואת רוב עבודתו עשה בקווים הפנימיים של עפולה, לצד נהיגה בקווים למגדל העמק.

אהבה לעזור לכולם

מאיה אלחרר

(ע). מאיה אלחרר (18), תלמידת כיתה י"א במגמה הביולוגית בקרית החינוך בעפולה, היתה ידועה כנערה שאהבה לעזור לכולם.

אתמול היתה אמורה מאיה להתחיל את שיעור הנהיגה הראשון שלה. לאחר סיום לימודיה התיכוניים היא חלמה ללמוד באוניברסיטה, ולהתגייס לצה"ל. מאיה התגוררה במשמר האורחי בעפולה הצעירה, מקום מגורי משפחתה.

היא הותירה הורים – יפה ומישל, ושני אחים – איתן (20) וריקי (16.5).

היערכות להגנת כפרים ערביים בעמק, מחשש לתגובות אלימות

הפגנות מחאה נערכו בעפולה, בי"ם ובצפון □ המשטרה עצרה מפגינים לחקירה

□ נחמן גלבוע

המשטרה נערכת לאבטח כפרים ערביים באזור עפולה, מחשש לתגובת התושבים. "נסיון העבר מלמד שהתושבים בעיר 'חמים,' וצריך להיערך למניעת אלימות," הסבירו במשטרת עפולה.

פועלים מהשטחים מיהרו לעזוב את העיר לאחר שנודע על הפיגוע. המשטרה סגרה את כל הכניסות לעיר ומנעה כניסה של ערבים לעיר, בעיקר מקו התפר. ראש העירייה, צדוק נאוי, קרא לתושבי העיר לגלות איפוק ולא לפגוע בחפים מפשע.

מאות תושבים מעפולה הפגינו אחר הצהריים מול תחנת המשטרה בעיר, וקראו "מוות לערבים," כשהם מניפים שלטים מטעם הליכוד וגם לפידים בוערים. לאחר שהם חסמו ציר תנועה סמוך, פיזר אותם כוח משטרה ועיכב שניים מהם לחקירה.

גם בצומת גולני נערכה הפגנה גדולה במחאה על הפיגוע, וכן בצמתים צבר ובקרית ביאליק, כפר יהושע, צמח, כפר תבור וכן בנהריה ובטירת הכרמל. כוחות מתוגברים של המשטרה נערכו למניעת התפרעויות.

ארבעה בני אדם עוכבו אמש לחקירה, לאחר שחסמו את צירי התנועה במרכז ירושלים בהפגנת הימין בכיכר ציון בעקבות הפיגוע.

אנשי תנועות הימין בבירה נשאו שלטים ולפידים, וקראו בגנות מדיניות הממשלה. במהלך ההפגנה ניקבו כמה מהם צמיגים של שש מכוניות משטרה, שחנו בסמוך לכיכר. לאחר שהתאספו עשרות מפגינים, הם ניסו לפרוץ לכביש ולחסום את רחוב יפו, אך כוח המשטרה הדף אותם למדרכה.

המפגינים יצאו בתהלוכה ברחוב בן יהודה לכיוון צומת המשביר, וניסו לחסום אותו. המשטרה קראה להם להתפזר, ומשסירבו היא פיזרה אותם בכוח ועיכבה כמה מהם לחקירה. לאחר כשעה וחצי התפזרו רוב המפגינים.

הפצועים — כוויות, שברים וחבלות

(ע). בבית החולים "העמק" בעפולה מאושפזים תשעה פצועים, מהם שלושה ילדים:

אלון יפה מקיבוץ יפעת, תגור אלכס מעפולה, שי ברזילי מקיבוץ יפעת, חוסין ניג'ם מנצרת, שושנה נחאלה מאיכסל, אבי לוי מעפולה, נח אברמוביץ' מחיפה, יונה מיטל ורוחמים כרזורי מעפולה.

23 פצועים טופלו בביה"ח ושוחררו לאחר מכן.

● למרכז הרפואי "רמב"ם" בחיפה הועברו ארבעה פצועים קשה, שנפגעו מכוויות, משברים ומחבלות: תטיכה אוחיון, אנה קרקוביץ', סיגל יעקב, ואדם שטרם זוהה.

● במרכז הרפואי "שיבא" בתל השומר מאושפזים שלושה פצועים, שנפגעו מכוויות חמורות: יפה וגנין, גבאי אלין ואורן רז.

● לבית החולים "בילינסון" בפתח תקווה הועברו שני ילדים, הם מאושפזים ביחידה לטיפול נמרץ: פרץ טל ואיתן אליהו.

גבעת חביבה והמכון היהודי־ערבי לשלום מגנים את הרצח בעפולה בידי פלסטיני קיצוני. לא ניתן לקיצונים לחבל בתהליך השלום
יחד נעצור את מעגל הדמים

ביתנו שרוי באבל
חברתנו
מרים לויט
איננה
הלוויה תצא מ"בית הכנים"
היום, יום ה', 7.4.94 בשעה 15.00
המשפחה וקיבוץ גת

המועצה האזורית בקעת בית שאן
למשפחת שרייבר ולקיבוץ ניר דוד
אתכם באבלכם הכבד על מותה של
אילנה שרייבר ז"ל
יגאל שחר, ראש המועצה
חברי המועצה ותושביה

פרס: נגדע את ידי הרוצחים אך יש להמשיך במו"מ לשלום

השר צבן: אין נסיעה דה־לוקס לשלום □ "מי שעשה זאת בא להרוס כל מה שאנו רוצים לבנות במאמץ עילאי. זוועה, זוועה, זוועה" – אומר השר שריד

הלם בצהריים – צוותי חילוץ מסיעים על אלונקה אל בית החולים העמק בעפולה פצוע מאוטובוס "אגד" השרוף (מימין) (צילום: איי.פי)

□ פאר־לי שחר, יהודה צור, יצחק שור

"מעשה הטבח של גולדשטיין עלה לנו ביוקר רב. לא בטוח שגמרנו לשלם את המחיר. אין זה סוף פסוק אין לנו אשליות בעניין הזה" – אמר שר החוץ, שמעון פרס, בתגובה על האירוע המחריד בעפולה.

כן אמר השר פרס: "נגדע את ידי הרוצחים, אולם יש להמשיך במו"מ לשלום ולא ניתן לאנשי החמאס והג'יהאד האיסלמי לחבל בו".

בתגובה על הביקורת הנוקבת שהשמיע הליכוד ומפלגות האופוזיציה על מדיניות הממשלה אמר פרס כי גם בימי הליכוד היו מעשי חבלה, רציחות ואינתיפאדה. "כאשר קורה אירוע כזה התמיכה בשלום מתרופפת אך כשיהיה שלום ונצא מעוה נוכל לחוש ביתרון השלום," אמר.

נשיא המדינה, עזר וייצמן שיגר תנחומים למשפחות השכולות ואיחולי החלמה מהירה לפצועים. הוא אמר שכל אלה שעומדים מאחורי המעשה הנפשע בעפולה מנסים לרצוח את השלום. "האש שמנסים הרוצחים להצית לא תכחיד רצוננו בשלום, אמר הנשיא.

"המעשה הנפשע של פיצוץ מכונית תופת בעפולה יכביד מאוד על תהליך השלום", אמר אתמול יו"ר הכנסת, שבח וייס. הוא הביע זעזוע עמוק על הרצח הנפשע ומסר תנחומים למשפחות הקורבנות.

השר יאיר צבן תקף אף הוא את הדברים הקשים שהשמיעו ראשי הימין ואמר "לנתניהו ולאיתן אין תשובת אמת לטרור, דרכם תכפיל טרור ותשלש מלחמות. הממשלה אינה מבטיחה לעם נסיעה דה־לוקס ליעד השלום. בדרך יש תהומות וקורבנות, אבל היא היחידה שיש לה סיכוי חיובי.

השר יוסי שריד דחה את הקריאות להשעות את המו"מ עם הפלסטינים. "מי שעשה זאת בא להרוס כל מה שאנו רוצים לבנות במאמץ עילאי. יהיה חמור מאוד אם ניתן לו את מבוקשו".

"זוועה, זוועה, זוועה, אמר שריד.

שר הבינוי והשיכון בנימין בן אליעזר דחה אתמול מכל וכל את הצעות האופוזיציה להפסיק את התהליך המדיני בעקבות הרצח המתועב בעפולה.

השר הביע תנחומיו למשפחות השכולות ואיחולי החלמה מהירה לפצועים.

"פגיעה בחפים מפשע היא מעשה נתעב. הפיגוע בעפולה מזכיר לכולנו שלמרות התהליך המדיני, ישנם גורמים קיצוניים המבקשים להחזיר את הגלגל אחורה," אמר שר התחבורה, ישראל קיסר.

יו"ר מפ"ם, חנן ארז תבע אתמול מערפאת והפלסטינים לגנות את הפיגוע הרצחני בעפולה באופן חד משמעי וברור. הוא הביע זעזוע מן הפיגוע השפל והרצחני בעפולה וציין שחרב הדמים המתהפכת לא מבחינה בין דם לדם והעובדה היא שבין ההרוגים והפצועים יהודים, ערבים ובני נוער.

מזכ"ל מפלגת העבודה, נסים זווילי קיבל את ההודעה על הפיגוע בעת שהשתתף במועצה היהודית והלאומית של המפלגה הדמוקרטית בארצות הברית. מעל במת הכנסת קרא זווילי ליאסר ערפאת לגנות את הרצח בעפולה ולהוקיע את מבצעיו באופן ברור.

זווילי אמר שבשעה כואבת זאת יש לחרוק שיניים ולהמשיך במאבק נגד המחבלים הקיצוניים שכל מטרתם להטביע בדם את הסיכוי לשלום ואת החיים ביחד.

סיעת חד"ש מגנה את הפיצוץ הנפשע של מכונית התופת היום בעפולה. יו"ר סיעת חד"ש ח"כ תופיק זיאד גינה בחריפות את הפיגוע ואמר שיש בו משום הרעלת האווירה והאקלים הציבוריים ופגיעה קשה בתהליך המדיני ובמאמצים להפסיק את שפיכות הדמים באזור.

סיעת מרצ גינתה את הפיגוע הקטלני והביעה השתתפות בצער המשפחות.

בנק הפועלים בע"מ

מבקש להודיע ללקוחותיו כי ביום א' 17.4.94 יחוייבו חשבונותיהם בדמי משמרת ניירות־ערך עבור שלושת החודשים: ינואר, פברואר ומרץ 1994.

כל לקוח יכול לקבל נתונים על הסכום המדוייק שבו יחוייב חשבונו בסניף הבנק בו מתנהל פקדון ניירות הערך שלו.

בנק הפועלים

ארה"ב דורשה מאש"ף לגנות את פיגוע התופת בעפולה

נביל שעת' גינה בקהיר את הרצח □ עמרו מוסא: אנו מקווים כי המו"מ יביאו להיעלמות התקריות

□ נתן גוטמן (ארה"ב), סוכנויות הידיעות

וושינגטון. "אנו קוראים לכל מי שמחוייב לתהליך השלום להכפיל את המאמצים לשלום, להפסקת האלימות וגינוי כל מעשי הטרור" – אמר אתמול דובר מחלקת המדינה, מייקל מקקארי, בתגובה על הפיגוע בעפולה.

מקקארי גם קרא לראש אש"ף ערפאת לגנות באופן נחרץ את הפיגוע ואמר, כי יהיה זה אך מועיל אם ערפאת יתבטא בעניין.

הדובר הבהיר, כי ארה"ב ממתינה לשמוע גינוי פלסטיני לרצח כשם שישראל גינתה את מעשהו של ברוך גולדשטיין במערת המכפלה.

כן אמר הדובר, כי יישום הסכם העקרונות במועד הקרוב ביותר יוכל להוכיח לתושבים הישראלים והפלסטינים את יתרונות השלום וירפה ידיהם של מתנגדי השלום.

הדובר גם שב וקרא לסוריה להפעיל את השפעתה על הארגונים הפלסטינים הקיצונים כדי שיחדלו מפעולות הטרור.

קהיר. ראש המשלחת הפלסטינית למו"מ בקהיר, נביל שעת', גינה את הפיגוע ואמר, כי הדבר מוכיח את הצורך להגיע לחתימת הסכם בהקדם האפשרי. "זו אחת הסיבות שאנו לוחצים על חתימת הסכם. כדי להביא להפסקת ההרג משני הצדדים, אם בעזה, חברון או עפולה" אמר נביל שעת'.

גם שר החוץ המצרי, עמרו מוסא, הביע את מורת רוחו מן הפיגוע. "כל התקריות האלה רק יקשו על המצב," אמר. "אנו מקווים כי המו"מ והחתימה על ההסכם יביאו לכך שכל התקריות מסוג זה ייעלמו, ונצליח להגיע לשיתוף פעולה," אמר.

פריס. צרפת גינתה "נמרצות" את הפיגוע בהודעה של משרד החוץ.

בהודעה נאמר, כי "פשע מתועב זה מוכיח שרק הסדר שלום צודק וכולל יאפשר לשים קץ למתיחויות ולעימותים".

כן נאמר, כי "מימושה ללא דיחוי של הצהרת העקרונות הישראלית־פלסטינית חיוני יותר מאי פעם בעבר".

ביירות. שר החוץ הספרדי, חאווייר סולאנה, המבקר בלבנון, הוקיע את פיגוע־ההתאבדות וכינה אותו "מעשה טרור".

החמאס משבח — מבטיח עוד פיגועים

רבת עמון. תנועת החמאס הודיעה אתמול, כי פעולת ההתאבדות שבוצעה בעפולה היא תגמול על הטבח בחברון. דובר התנועה נדר שיבוצעו פיגועים נוספים.

הדובר, נציג התנועה בירדן, מוחמד נאזאל, אמר, כי "האסטרטגיה של החמאס היא להגביר את הפעולות נגד מטרות צבאיות ונגד המתנחלים".

הוא ביטל חששות שהפיגוע יפגע בתמיכה בפלסטינים עצמם. "מה עשתה בשבילנו הקהילה הבינלאומית? מועצת הביטחון המתינה שלושה שבועות כדי לגנות את הטבח בחברון," אמר נאזאל.

בתום פגישתו עם עמיתו הלבנוני, פארס בואייז, אמר סולאנה: "כאשר יש סבל ואבידות בנפש, אנו חייבים להוקיע כל מעשה טרור".

נציג אש"ף בשיחות הרב־צדדיות הביע את צערו על הרצח בעפולה

נציג אש"ף בקבוצת העבודה לנושא איכות הסביבה בשיחות המולטילטרליות, ג'אד יסחק, הביע אמש את צערו על האירוע החבלני בעפולה ועל אובדן חיי אדם באירועים טראגיים באזור. ראש המשלחת האמריקאית טום מילר, גינה את המעשה במילים חריפות.

סבב השיחות החמישי במסגרת השיחות הרב צדדיות ניפתח אתמול בהאג כשבחריין מבקשת לארח את המושב הבא של קבוצת העבודה בנושא איכות הסביבה במסגרת שיחות השלום הרב צדדיות.

הקהילה האירופאית הודיעה על החלטתה לתרום 3 מיליון דולאר להקמת שלושה מרכזים ללחימה בזיהומי ים ובכתמי שמן בעקבה אילת ונואיבה. הכוונה לרכישת ציוד הכשרת כח אדם והקמת מערכת תיקשורת משותפת לשלושת המרכזים. נמסר כי החלטה זו מהווה צעד חשוב לקידום הפרוייקט.

נציגי הבנק העולמי הציגו את הפרוייקט האיזורי למלחמה במידבור. במסגרתו יוקמו באזור מספר מרכזים לטיפול בנושא: כמו מרעה יעור ופיתוח זנים מיוחדים לאזורים צחיחים.

ראשי המשלחת הישראלית מנכ"ל המשרד לאיכות הסביבה ישראל פלג וסמנכ"ל משרד החוץ יוסי גל הביעו את שביעות רצונם מהדיונים ביום הראשון לכינוס שהתאפיין בגישה מעשית ובכוונות לקדם פרוייקטים משותפים.

פאר־לי שחר

הימין דורש להפסיק את שיחות השלום עקב הפיגוע בעפולה

רפאל איתן טוען שהממשלה אחראית לרצח

□ יהודה צור

יו"ר הליכוד, בנימין נתניהו, אמר אתמול שהמסקנה המתבקשת בעקבות הרצח בעפולה היא שיש להפסיק את המו"מ המדיני.

לדבריו הממשלה הזאת ביום שמחזירים מחבלים מגורשים צריכה לראות את התוקפה הרצחנית בעפולה כהוכחה לכך שמדיניות הכניעה שלה וההתרפסות הבלתי פוסקת בעניין אש"ף והטרור רק מביאה עוד טרור. הוא אמר שישנה הידרדרות חמורה בביטחון ויש להפסיק את המו"מ עם ערפאת.

מנהיג צומת, רפאל איתן אמר, שממשלת הכניעה היא האחראית לפיגוע הנוראי בעפולה.

לדעתו, הממשלה שהתקפלה בעזה והכניסה לרצועה את המשטרה הפלסטינית החמושה היא האחראית לרצח הנורא בעפולה.

כן אמר מנהיג צומת, כי אין לנהל מו"מ עם מחבלים כל זמן שהטרור נמשך.

הוא קרא לכנס מיד את הכנסת לדיון מיוחד וללכת אל העם לקבל אמון מחודש במדיניותה של הממשלה.

פיגוע התופת בעפולה היה הנורא מסוגו עד כה

אומר מפכ"ל המשטרה □ עדיין לא נודע משקל חומר הנפץ שהיה ברכב הפיגוע

□ נחמן גלבוע

מפכ"ל המשטרה, רנ"צ רפי פלד, אמר כי הפיגוע בעפולה גרם את הנזק הגדול ביותר עד כה בנסיונות פיגוע מעין אלו.

בתדריך במטה הארצי אמר רנ"צ פלד, כי החקירה עדיין בראשיתה, וכי לכשתושלם ניתן יהיה לדעת את משקל חומר הנפץ ברכב, והאם הורכבו בו מנגנונים מתוחכמים.

להערכתו, חומר הנפץ הורכב בעזה, ואז עברה המכונית לישראל. היא נגנבה בתל אביב ב־23 במרס.

המפכ"ל אמר שלמשטרה לא היה מידע מוקדם על כוונה לבצע פיגוע תופת, ואולם היא נערכה לאפשרות כזו בשל יום ה־40 לטבח בחברון.

הוא הבהיר שהסגר בשטחים יהודק עתה עד יום העצמאות, המשטרה תמליץ שלא להכניס כלי רכב מהשטחים.

עוד ציין, כי שלשום החל מבצע רחב היקף לאיתור פלסטינים השוהים בישראל ללא רשיון, ובמהלכו כבר נעצרו מאות בני אדם.

"בעוד עשור־שניים לא יהיה מי שיספר על השואה ויישאר רק הזיכרון"

אמר ראש הממשלה, יצחק רבין, בטקס פתיחת יום השואה □ שש המשואות לזכר שישה המיליונים שניספו הודלקו השנה לזכר "הצנחנים השליחים"

(עע). על רקע תמונות מן השואה וצלילי שיר נוגה נפתח אתמול בערב טקס הזיכרון לשואה ולגבורה מול רחבת האנדרטה ללוחמי גטו ורשה ב"יד ושם".

נשיא המדינה, עזר ויצמן, הדליק את משואת הזיכרון ובזמן שמחלקת צנחנים ריגלה את נישקה אמר: "היום שילמנו מחיר כבד על היותנו יהודים ועל רצוננו לחיות בארצנו. אנשים חפים מפשע שילמו היום בחייהם בעפולה בערב יום השואה".

ראש הממשלה, יצחק רבין, התייחס בדבריו להתגברותם של מכחישי השואה בימים אלה. "ניצולי השואה פורשים מארץ החיים אט אט. האנשים שראו, סבלו ושמעו, האנשים שידעו להעיד ולספר, אותם אנשים הולכים ופוחתים 50 שנה אחרי", אמר.

רבין הוסיף: "בימים אלה קמים אנשי אופל, מכחישי השואה, אלה הטוענים שלא היו מחנות וכבשנים ומספר הצרוב על הזרוע, קולם של מכחישים אלה גובר והולך, ובעוד עשור או שניים לא יהיה מי שיספרו על השואה, ויישאר רק הזיכרון שיילך עימנו עד הדור אחרון".

בהמשך הטקס הוקרן על מסך ענק סרט על הגירוש לאושוויץ והתזמורת הקאמרית של חיל החינוך ניגנה את שירי השואה.

יו"ר מועצת "יד ושם", ד"ר יוסף בורג, קרא לא לשכוח את לקחי השואה נוכח גילויי האנטישמיות והניאו־נאציזם בימינו.

לאחר מכן הודלקו שש משואות לזכרם של ששת מיליוני הניספים בשואה. המשואות הודלקו השנה לזכר פועלם של "הצנחנים השליחים", שליחי היישוב לאירופה, שפעלו להצלת יהודי הונגריה. מדליקי המשואות היו: יונה רוזן, פרץ בן אליעזר, משה אלפן, פרופ' מנחם צבי קדרי, ד"ר אדוניהו ביליצר, מנשה לורנצי, ג'קי מאסטרו, שרה זלוור־אורבך ואברהם זליג, כולם מניצולי מחנות ההשמדה באזור הונגריה.

סרטון על פועלם של "הצנחנים השליחים" הוקרן על המסך בשילוב שירה של הזמרת נתנאלה ואחר כך הוקראו פרקי תהילים על ידי הרב הראשי לצה"ל, אלוף גד נבון.

דבר הניצולים, אסירי המחנות, הפרטיזנים והלוחמים הובא בפי מר סטפן גראייק ואחריו הושמע "קדיש" מפי יו"ר האגודה הבינלאומית של "יד ושם", אלי זבורובסקי. הושמעה תפילת "אל מלא רחמים" על ידי סא"ל אריה בראון, החזן הצבאי הראשי. כן נשא דברים יו"ר הנהלת "יד ושם", אבנר שלו.

הטקס הסתיים לצלילי תזמורת המפוחיות ושירת "התקווה" הסתיים הטקס.

"מצעד החיים" אושוויץ־בירקנאו יהיה במרכז אירועי יום השואה

במצעד יקחו חלק 6,000 בני נוער מ־37 מדינות □ אחריו יבואו כל המשתתפים לישראל ויהיו נוכחים בעצרת במעמד נשיא המדינה

(עש"ת). "מצעד החיים" בין אושוויץ לבירקנאו בפולין יעמוד היום במרכז אירועי יום השואה.

יוזם המצעד, ח"כ אברהם הירשזון, הודיע, כי המצעד השנה יהיה גדול מקודמיו וישתתפו בו כ־6,000 בני נוער מ־37 מדינות. לראשונה ישתתפו במצעד גם בני נוער לא יהודיים, ובראשם כ־200 תלמידי תיכון פולניים.

את ממשלת ישראל ייצג שר החינוך והתרבות, פרופ' אמנון רובינשטיין. כן תשתתף בטקס משלחת של חברי כנסת, בראשות סגן יו"ר הכנסת, דב שילנסקי.

לראשונה ישתתף במצעד נציג פולני בכיר, סגן ראש הממשלה ושר החינוך, פרופ' אלכסנדר לוצ'ק.

לפי הזמנת הקהילה היהודית במונטבידאו והנהלת "מצעד החיים" ישתתף באירוע נשיא אורוגוואי, לואיס אלברטו לקג'ה הררה, שבא במיוחד לשם כך לפולין.

בשעות הבוקר יבקרו אלפי הנערים במחנה ההשמדה אושוויץ, וב־14:30 (שעון ישראל) יתחיל המצעד עם "כל נדרי" שינגן החזן יעקב סטרומזה.

לאחר תקיעת שופר יתחיל המצעד (כ־3.5 ק"מ), עד לפסי רכבת המוות בבירקנאו.

בבירקנאו יתקיים הטקס המרכזי של "מצעד החיים", שייפתח בנגינת "העיירה בוערת" על ידי גיורא פיידמן.

בטקס ישאו דברים הרב הראשי לישראל, הרב ישראל מאיר לאו, השר רובינשטיין, הירשזון, שר החינוך הפולני ונשיא אורוגוואי.

בתום הדברים יודלקו שש משואות לזכר ששת המיליונים בידי נציגי הכנסת, ניצולי השואה ונציגי הנוער היהודי בעולם.

הטקס יסתיים בתפילת "אל מלא רחמים" ובשירת "אני מאמין" ו"התקווה".

כל משתתפי "מצעד החיים" ייצאו בסיומו לישראל ב"רכבת אווירית" מהגדולות שהיו בתולדות המדינה.

בישראל ישתתפו הנערים באירועי יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל שבמרכזם עצרת בבנייני האומה בהשתתפות הנשיא עזר ויצמן.

ביום העצמאות יהיו הנערים אורחי חיל האוויר בבסיס במרכז הארץ שיערוך לכבודם מופעים ואירועים, בחסות מפקד חיל האוויר.

הירשזון הודיע, כי "מצעד החיים" 94' יפתח שנת פעילות חינוכית בינלאומית נגד הכחשת השואה, ונגד חידוש התנועות והאנטישמיות המתחדשת במקומות שונים בעולם. הפעילות תגיע לשיאה ביום השואה בשנה הבאה, במלאת 50 שנה לסיום מלחה"ע השנייה.

מחנכים גרמנים מנסים למנוע את הכחשת השואה

מחנכים גרמנים הינם שותפים למאמצי עמיתיהם הישראלים ומנסים למנוע את השכחת השואה, אמר אתמול נשיא הסתדרות המורים, ד"ר שלום לוין, בתום צפייה בסרט רשימת שינדלר.

לוין עומד בראש עמותה של מחנכים למלחמה בגזענות ואנטישמיות. עד כה קיימה העמותה 16 סמינרים משותפים למחנכים ישראלים וגרמנים שנערכו ב־25 השנים האחרונות.

במהלך הסמינרים מציגים המורים הישראלים לפני הגרמנים את הסרטים המזעזעים ביותר, ובשנים האחרונות הציעו הגרמנים למצוא תוכן מפגשים שונה במקצת.

לוין אמר, כי בגרמניה של היום קיים קושי אדיר לחנך נגד שנאת זרים משום שהגרמנים אינם מכירים בקיומה של שנאה כזו.

לדברי לוין, מצויות בכל בתי־הספר העל־יסודיים בגרמניה יחידות לימוד על יהודים בתקופת השואה.

יצחק שור

פולין וישראל יתקנו את ספרי הלימוד להיסטוריה

פולין וישראל יכניסו שינויים הדדיים בספרי הלימוד להיסטוריה, מסר אתמול בוורשה שר החינוך, אמנון רובינשטיין, בתום פגישתו עם אלכסנדר לוצ'אק, סגן ראש הממשלה ושר החינוך הפולני.

רובינשטיין אמר, כי ועדה פולנית־ישראלית מעורבת המליצה על שינויים אלה. הוועדה הוקמה ב־92'.

ספרי הלימוד הפולניים יצטרכו מעתה לאזכר בין היתר את עליית האנטישמיות בפולין בשנות ה־30', את השימוש בהגדרות אנטישמיות במסגרת הפוליטיקה הפנימית בפולין, ולהדגיש את חשיבותה ההיסטורית של הקמת מדינת ישראל, מסרה הגב' מלאניה סוסאנצקה־בונדרוק, מראשי משרד החינוך הפולני.

ע"צ

אנשי ימין ניסו לתקוף את שר הקליטה בצאתו מעצרת יום השואה

□ כתב על המשמר

קבוצה של בריוני ימין הפגינו בעת עריכת עצרת ליום השואה מול היכל התרבות בנתניה, ועוררו פליאה וזעם בקרב קהל המשתתפים.

חברי הקבוצה ניסו לתקוף את שר הקליטה, יאיר צבן, בצאתו מאולם העצרת – ללא הצלחה.

"יש נקמת דמים. דם כנגד דם – לפעמים אין אחרת. ויש נקמת החיים של 'אף על פי כן ולמרות הכל'. עד סוף המאה הזאת, שהיתה גיא חזיון נורא, יחיו במדינת ישראל שישה מיליון יהודים. המספר הזה, שישה מיליון יהודים, אינו מספר מקרי. מדינה יהודית עם שישה מיליון יהודים חיים מול ששת מיליוני היהודים הטבוחים – זוהי נקמת החיים", אמר השר בעצרת.

המשטרה, שהתבקשה להבטיח את שלומו של השר בצאתו מן המקום, לא נכחה שם. מפכ"ל המשטרה יבדוק את נסיבות התקרית.

רוסיה ציינה בפעם הראשונה בתולדותיה את יום השואה

מוסקבה, (ע"צ). רוסיה ציינה בפעם הראשונה בתולדותיה את יום השואה, הודיע הנשיא בוריס ילצין במסר שהעביר למשתתפי וועידה בינלאומית בנושא השואה.

"זו הפעם הראשונה שרוסיה, כמו כל מדינות העולם התרבותי, מציינת את היום הבינלאומי לזכר הקורבנות היהודים של הנאצים" אמר ילצין.

"בימינו, שעה שקיצונים פוליטיים מפגינים ומתנגשים ברחבי העולם, חובה עלינו לזכור את קורבנותיהם של האשמים בפשעים" הוסיף.

ברוה"מ סירבה מאז ומעולם להכיר בעצם קיום השואה והעריכה, כי החיילים הסובייטיים היו הקורבנות העיקריים של מלחה"ע השנייה.

התגלה יומן אישי שכתב יהודי בוורשה ב־1941

(עש"ת). התרגשות רבה אחזה אתמול במשלחת הישראלית שבאה להשתתף ב"מצעד החיים" בפולין, כאשר בפעם הראשונה נחשף יומן אישי שכתב ב־41' משה דב בורשטיין, רווק כבן 30, והסתיר אותו, יחד עם מסמכים אחרים של משפחה נוספת, מתחת לרצפות הבית בוורשה. היומן והמסמכים נתגלו לפני כחודש.

היומן התגלה כשהבית, המשמש כיום את הקהילה היהודית בבירת פולין, עבר שיפוצים.

עם היומן התגלו מסמכים אישיים של משפחת מלכיור. האב – אלאש, האם – רוחמה והילדים – טובה ושמואל.

צילומי המסמכים נמסרו לידי שר החינוך והתרבות, פרופ' אמנון רובינשטיין. השר הודיע במסיבת עיתונאים שהתקיימה בוורשה, כי המסמכים יועברו לחוקרי "יד ושם" בירושלים שינסו לגלות מה עלה בגורלם של כותב היומן ובני משפחת מלכיור.

דברי הסיום ביומן: "ובוא יבוא היום שכל הרשעה הסובבת אותנו והמשתדלת לעקר אותנו כולה כעשן תכלה, משוסי ישראל יהיו למשיסה וישראל, בריא בגופו ובנשמתו, יהיה עם חופשי בארץ מולדתו, ארץ ציון וירושלים. דרכו עז, חשפו אור! עזרת העם".

"הנשיא רוזוולט לא השתמש בכלים שעמדו לרשותו להצלת היהודים"

□ נתן גוטמן (וושינגטון)

תוכנית טלוויזיה חדשה, שערכו חוקרים והיסטוריונים, על חלקם של האמריקנים בהצלת יהודי אירופה במלחה"ע השנייה עוררה מחלוקת בארה"ב.

התוכנית, ששודרה ברשת הטלוויזיה הציבורית בארה"ב, טוענת, כי נשיא ארה"ב באותה תקופה, פרנקלין דלנו רוזוולט, ידע על כוונות היטלר להשמיד את יהדות אירופה ועל נסיונות היהודים לברוח לאמריקה, אולם לא עשה דבר לשינוי חוקי ההגירה לארה"ב והצלת יהודים.

בני משפחת הנשיא רוזוולט טוענו, כי התוכנית מסלפת את דמותו ופועלו של רוזוולט בתקופת המלחמה.

בני ברית מנציחים: "לכל איש יש שם"

ארגון בני ברית העולמי יארגן השנה טקסי הקראת שמות של קורבנות השואה ב־120 קהילות יהודיות בארה"ב במסגרת מפעל ההנצחה הבינלאומי "לכל איש יש שם".

מטרת מפעל זה, שמתקיים זו השנה החמישית, היא המחשת משמעות המונח השגור "ששת המיליונים".

מפעל "לכל איש יש שם" מתקיים השנה בסימן 50 שנה להשמדת יהודי הונגריה והוצאתה להורג של חנה סנש.

לבקשת יו"ר הכנסת, שבחסותו מתקיים המפעל, קיבל על עצמו ארגון בני ברית העולמי את האחריות לארגון המבצע והפעלתו ברחבי ארה"ב.

האירוע המרכזי יתקיים במדרגות בניין הקפיטול בוושינגטון ביום ראשון. גם במוזיאון השואה ייערך טקס דומה.

אלן שניידר, מנהל המרכז העולמי של בני ברית בירושלים, אמר ש"בני ברית רואה במפעל ההנצחה "לכל איש יש שם" אמצעי חשוב ביותר כדי להנציח את זכרם של קורבנות השואה ולהבטיח שהדורות הבאים לא ישכחו".

עש"ת

הוותיקן יציין בפעם הראשונה את יום השואה, בקונצרט מיוחד

קריית הוותיקן,(ע"ר). הוותיקן יכבד, בצעד ללא תקדים, את זכרם של ששת מיליוני היהודים שנרצחו בידי הנאצים, בקונצרט שייערך היום לזכר השואה.

האפיפיור יוחנן פאולוס השני, הרב הראשי של רומא, אליו טואף, וניצולי שואה רבים יהיו בין 7,500 האורחים שיתכנסו באודיטוריום ע"ש פאולוס השישי, הסמוך לכנסיית פטרוס הקדוש.

הקונצרט, בביצוע התזמורת הפילהרמונית המלכותית של בריטניה והמקהלה של כנסיית פטרוס הקדוש, בניצוחו של האמריקני ג'ילברט ליווין, יהיה האירוע הרשמי הראשון שנערך בוותיקן לזכר השואה.

הרב טואף אמר, כי משמעותו של הקונצרט גדולה בהרבה מזו של אירוע תרבותי רגיל.

ליווין, יהודי יליד ניו יורק, שחמותו ניצולת מחנה המוות אושוויץ, מנצח על התזמורת הפילהרמונית של קראקוב בפולין.

המנצח תיאר את הקונצרט "אירוע יוצא דופן, שיציין בהיסטוריה את הכרת הוותיקן בסבלם של היהודים תחת המשטר הנאצי במלחמת העולם השנייה".

הוא ציין, כי עבר במשך שלוש שנים להכנת הקונצרט, שיועבר בשידור ישיר בטלוויזיה למדינות אירופה ויוקלט לשידור מאוחר יותר ברשתות האמריקניות.

במהלך האירוע יקריא השחקן האמריקני ריצ'רד דרייפוס קטעים מהסימפוניה "קדיש" של המלחין היהודי לאונרד ברנשטיין. כן יושמעו בקונצרט מוסיקה לצ'לו ולתזמורת של המלחין מקס ברוך והאדג'יו מהסימפוניה התשיעית של בטהובן.

זמרי המקהלה של כנסיית פטרוס הקדוש ישירו – בעברית – עיבוד מאת המלחין שוברט של תהילים צ"ב.

האפיפיור והרב טואף ישאו דברים עם תום הקונצרט, וניצולי שואה ידליקו שישה נרות, שיסמלו את ששת המיליונים שנרצחו.

תיקון טעות

בידיעה שהתפרסמה אתמול בעיתוננו נפלה טעות. שם הכפר שהוזכר כיישוב הוא כפר אל־עייאן, ולא כפי שנכתב.

הכנסות המדינה ממסים גדלו במרס והסתכמו בכ־5.8 מיליארד שקלים

גידול ריאלי של 4% לעומת מרס 93' □ ההכנסות ברביע הראשון גדלו ב־10% והסתכמו ב־18 מיליארד שקל

□ יאיר מידן

בחודש מרס הסתכמו ההכנסות של המדינה ממסים בכ־5.8 מיליארד שקלים, גידול ריאלי של ארבעה אחוזים לעומת החודש המקביל אשתקד.

בניכוי של השינוי בחקיקה, נרשם גידול ריאלי של שישה אחוזים בהכנסות.

ברביע הראשון של 94' הסתכמו הכנסות המדינה ממסים בכ־18 מיליארד שקל, גידול ריאלי של כעשרה אחוזים לעומת התקופה המקבילה ב־93'. ללא שינויי החקיקה, שקיזזו כ־260 מיליון שקל מההכנסות, נרשם גידול של 12 אחוז לעומת הרביע המקביל אשתקד.

יצויין, כי בשלושת החודשים הראשונים של השנה נרשמה תוספת של 400 מיליון שקל בהכנסות המדינה ממסים, מעבר לתכנון המקורי.

נתוני המס בחודשים האחרונים מצביעים, לדעת האוצר, על התרחבות בפעילות המשקית. שיעורי הגידול אמנם התמתנו במרס, אך באוצר מעריכים שהסיבה העיקרית לכך באה משני גורמים זמניים – גידול רב בהחזרי מס, וסגירת בתי מכס בחג הפסח.

הכנסות מס הכנסה ומס רכוש הסתכמו בחודש שעבר ב־2.3 מיליארד שקלים, גידול ריאלי של כ־13 אחוז לעומת מרס אשתקד. נמשך הגידול בהכנסות מס רכוש בשיעור של 35 אחוז, והוא מעיד על הגאות בעסקות נדל"ן. בסיכום הרביע הראשון של השנה חל גידול ריאלי של 16 אחוז בהכנסות מס הכנסה.

בחודש שעבר הסתכמו הכנסות המכס והמע"מ בכ־2.5 מיליארד שקל, ירידה ריאלית של חמישה אחוזים לעומת החודש המקביל אשתקד. הירידה נובעת בעיקר, לדעת המכס, מסגירת בתי המכס בחג הפסח. הנתונים גם מצביעים על האטה מסויימת בקצב ייבוא המוצרים בני הקיימא.

בסיכום הרביע הראשון של השנה הסתכמו הכנסות המכס והמע"מ בכשמונה מיליארד שקלים, גידול ריאלי של שלושה אחוזים לעומת הרביע המקביל אשתקד. ללא שינויי החקיקה ובניכוי גורם החג, היה נרשם גידול של שמונה אחוזים.

שני ידידי תעסוקה לעולים מבוגרים בב"ש ובנתניה

(עש"ת). משרד הקליטה וג'וינט ישראל יערכו החודש שני ירידי תעסוקה, המיועדים לעולים בגילאי 45 ומעלה. הירידים ייערכו בבאר שבע ובנתניה.

היריד במעון הסטודנטים "אלטשול" בב"ש יתקיים ב־19 באפריל ויקיף את אזור הנגב, פרט לאילת. אחוז גבוה מהמובטלים בעיר בגילאי 45 ויותר, הם מהנדסים, מורים או אקדמאים במקצועות אחרים. רוב בעיות האבטלה הן בקרב נשים.

בעלי נמרור, חסין אש, אלום 2800, טריומף, סולוג ופרנטקס, הם חלק מהמעסיקים שאישרו את השתתפותם ביריד. מעריכים שהם יציעו לעולים כמאתיים מקומות עבודה.

היריד בלשכת התעסוקה בנתניה, שייערך ב־25 באפריל, הוא במתכונת מצומצמת ומארח מעסיקים בענפי הבניין, המסגרות, התפירה, וכן בלתי מקצועיים.

השוק הבינלאומי

(הנתונים נכונים לשעה 20.00 שעון ישראל)

שערי המטבעות העיקריים ביחס לדולר

	נמוך	גבוה	סגירה	שינוי יומי
ליש"ט*	1.4625	1.4735	1.4689	−0.0058
מארק	1.7094	1.7180	1.7160	+0.0019
פרנק שווייצרי	1.4423	1.4520	1.4494	+0.0014
פרנק צרפתי	5.8360	5.8765	5.8750	+0.0105
ין יפני	104.17	105.10	104.51	+0.0600

* השער בדולרים

מחירי סחורות

	נמוך	גבוה	סגירה	שינוי יומי	
סוכר מזוקק (ליברה)	11.03	11.17	11.15	+0.10	(סנט)
קפה (ליברה)	79.60	82.40	82.30	+0.20	(סנט)
קקאו (טונה)	865.00	881.00	881.00	+12.00	(דולר)
כותנה (ליברה)	74.05	75.40	75.10	−0.23	(סנט)
מיץ תפוזים (ליברה)	103.70	104.30	101.70	+2.20	(סנט)
חיטה (בושל)	337.50	340.50	340.50	+2.75	(סנט)
תירס (בושל)	274.75	277.25	275.25	−1.25	(סנט)
סויה (בושל)	620.00	622.75	621.75	+0.75	(סנט)
נפט חימום (גלון)	44.90	45.70	45.10	−0.72	(סנט)
נפט קל (טקסס חבית)	15.75	15.46	15.54	−0.20	(דולר)
נפט ברנט (חבית)	12.99	13.15	13.03	+0.10	(דולר)
זהב (אונקיה)	383.20	387.00	383.80	−0.75	(דולר)
כסף (אונקיה)	5.4000	5.6000	5.4500	−0.10	(דולר)
פלטינה (אונקיה)	403.00	407.00	403.50	−3.90	(דולר)
נחושת (ליברה)			86.00	−0.01	(סנט)
בדיל (טונה)					(דולר)
עופרת (טונה)			441.00	+2.50	(דולר)
אלומיניום (טונה)			1,287.00	+1.50	(דולר)
אבץ (טונה)			935.00	+4.50	(דולר)
ניקל (טונה)			5,500.00	−84.00	(דולר)

מדדי המניות

	נמוך	גבוה	אחרון	שינוי יומי
ניו יורק (דאו ג'ונס)	3,655.83	3,692.24	3,666.48	−8.93
לונדון (אפ אי 100)	3,130.00	3,145.40	3,131.50	+15.30
פרנקפורט (דקס)			2,158.29	+25.18
טוקיו (ניקיי)			19,676.70	+113.50
הונג קונג (האנג סנג)			9,234.31	+204.40

הנתונים נמסרו באדיבות חברת קומסטוק טריידינג בע"מ
שירותי מידע בתחום עתידים אופציות ניירות ערך. טל' 02־244963
סקס 02־244876 / טל' בנגיף תל אביב 03־5768820, פקס 03־5768800

צופים שמכירות מפעלי המתכת והחשמל יגדלו השנה ב־8%

□ אבשלום קווה

גידול של שמונה אחוזים צפוי השנה במכירות מפעלי המתכת והחשמל – כך העריך אתמול יו"ר אגף המתכת והחשמל, ארנון מרקוס. לדבריו, 94' תהיה כנראה שנה טובה לתעשייה זו.

מרקוס צופה שהמכירות יסתכמו השנה בכ־9.6 מיליארד דולרים, וכי ייצוא הענף יגדל בכחמישה אחוזים ויסתכם בקרוב ל־2.4 מיליארד דולרים. המכירות לשוק המקומי יגדלו השנה בשמונה אחוזים, בהשוואה לאשתקד, ויסתכמו בכ־7.2 מיליארד דולרים.

ארנון גם מעריך, כי השנה יהיה גידול של כשבעה אחוזים בהשקעות בענף, והן יסתכמו ב־470 מיליון דולר. לגבי כוח האדם, לדבריו הוא יגדל באחוז אחד בלבד. בענף מועסקים יותר מ־94 אלף עובדים.

במפעלים המייצרים מוצרי תשתית בתחומי החשמל, התקשורת, המים והכבישים צפוי גידול מתון יחסית במכירות, של כשלושה אחוזים בלבד. זו ירידה ניכרת לעומת גידול של 13 אחוז שנרשם ב־93', יחסית לשנה הקודמת.

מרקוס ציין, כי בצה"ל בולטת מגמה להעביר עבודות מהתעשייה הפרטית למסגרותיו הפנימיות. מדובר, בין היתר, במרכזי שיקום ואחזקה ובעבודה בבתי המלאכה בזרועות השונות. לטענתו, הדבר פוגע קשות בתעשיות המתכת והחשמל המייצרות ציוד בטחוני.

מפעלי ים המלח מנסים להפיק אנרגיה סולרית ממגדל שמש

(ע). מפעלי ים המלח פתחו בבדיקה ראשונית של מגדל שמש לייצור אנרגיה סולרית, על פי שיטה שפותחה במכון ויצמן.

השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, ביקש מנכ"ל המפעלים, אורי צבי בן נון, לבצע את הבדיקה. משרד האנרגיה והמפעלים יתחלקו בעלות הבדיקות הראשוניות, הנאמדת ב־200 אלף דולר.

מגדל שמש יכול לייצר אנרגיה בטמפרטורה של עד 1,200 מעלות צלזיוס. מראות רבות מוצבות בשדה, וממורכזות לנקודה אחת במגדל, וכך מתקבלת הטמפרטורה הגבוהה. השטח שבו ייערך הניסוי, בגודל של 160 אלף מ"ר, נמצא ליד נחל אשלים.

● חברה צ'יליאנית, שקונצרן כימיקלים לישראל מחזיק בחלק ממניותיה, רכשה לאחרונה אשלג ממפעלי ים המלח הירדניים – ולא מהמפעלים בסדום. בן נון העריך, שראשי כי"ל כלל לא ידעו על כך.

החברה הירדנית סיפקה לאחרונה 40 אלף טונות אשלג לחברה SQM, שכעשרה אחוזים ממניותיה מוחזקות על ידי כי"ל. "אולי, זה אחד מסממני השלום," ציין.

● מפעלי ים המלח מפסיד כסף רב בגלל "פטריית המלח" הצומחת בים, כך אמר אתמול המנכ"ל בן נון. להבריו, למפעלים נגרם בשל כך נזק בסך מאה מיליון דולר, במהלך השנים. "פטריות המלח" חוסמות את הבריכות התעשייתיות של המפעלים.

הדולר — כמעט 3 שקלים

□ יאיר מידן

הדולר התחזק אתמול לעומת השקל ב־0.27 אחוז, ושערו היציג עלה ל־2.994 שקלים – רק חצי אגורה מתחת לרמת שלושה השקלים.

ביומיים האחרונים פוחת השקל לעומת הדולר בכשמונה עשיריות האחוז, בגלל התחזקותו בעולם המוסברת בעליית הריביות בארה"ב.

במסחר במט"ח הוסיפו אתמול עודפי היצע גדולים של כ־50 מיליון דולר. בנק ישראל התערב במסחר ורכש 23.5 מיליון דולר, ובכך מנע עלייה מהירה יותר בשער הדולר. בשל עודפי ההיצע הגדולים נרשם ייסוף בשער הסל, בשיעור של 0.11%. המארק הגרמני נחלש ב־0.85%, וביומיים האחרונים בכ־1.6 אחוז.

מומלץ לרכוש כרטיסי טלכרט בדואר וב"בזק"

חרושת. להגנת הצרכן ממליצה לציבור לרכוש כרטיסי "טלכרט" במשרדי "בזק" ובסניפי הדואר, כדי לשלם את המחיר שקבעה בזק.

זאת, בעקבות תלונות על פערים במחירי הכרטיסים. ברשות מציינים שקשה לאכוף את התעריפים, חיות שהכרטיסים נמכרים גם בנקודות מכירה פרטיות. עם זה מציעה הרשות שמחיר הכרטיס יוטבע עליו.

כתב "על המשמר"

בראש שקט

חברת "אורנים סיילנסר" ציפתה מטווח תת קרקעי בהרצליה באלפי לוחות של סופגי רעש מסוג טוננק. לדברי החברה, בעת המטווח הוא השקט בעולם. גלי הקול נתקלים בחומר סופג הרעש, ונלכדים בתוכו. "אורנים סיילנסר" היא החברה הישראלית הראשונה שקיבלה זכיון בלעדי לשיווק מוצר באזור, ובמסגרתו היא תייצא לסוריה, לירדן, לסעודיה ולנסיכויות המפרץ. (יגאל וילפנד)

הפיגוע פגע בבורסה

□ כתבנו הכלכלי

המסחר בשוק המניות החל באווירה חיובית, עם עודפי ביקוש של כ־340 מיליון שקל, שהביאו לעליות בכר"מ ובמשתנים.

כאשר נודע דבר הפיגוע בעפולה, התמונה השתנתה באחת. בסיכום עלה מדד המשתנים ב־0.1 אחוז לרמה של 215.4 נקודות, ומדד המעו"ף ירד ב־0.2 אחוז לרמה של כ־210 נקודות. מחזור העסקות גדל ל־322 מיליון שקל.

המניה הבולטת הייתה ישראמפקו. בעקבות גילוי סימני הגז בקידוחי ים היא עלתה גם אתמול בעשרה אחוזים, במחזור של 24 מיליון שקל. יואל עלתה ב־6.25 אחוזים, במחזור של כ־15 מיליון שקל. פעילות ערה היתה גם במניות האלקטרה, שבלט בלטה. טבע עם עלייה של 2.25 אחוזים במחזור של כ־11 מיליון שקל. בנק לאומי עלתה ב־0.75 אחוז.

עליות היו לרוב במניות הכר"מ, וכך גם באגרות חוב המדדיות והמט"חיות, אם כי בשיעור מתון.

השלמת מחיר על הפסקת ייצור ביצי מאכל

כל מגדל שיודיע מחודש אפריל על הפסקת ייצור ביצי מאכל, לפי הרפורמה בענף הטולה, יהיה זכאי השנה להשלמת מחיר חודשית בסך 3.7 אגורות לביצה, עבור 7.5 אחוזים ממכסתו הרשומה. (90% שנתי).

על המגדל להודיע מראש על הפסקת הייצור עד סוף יוני. המסקת ייצור מינימלית לא תפחת מחצי שנה, והדבר לא יפגע בזכאות המגדל למכסתו, לאחר מכן. רק מגדל שגידל ושיווק את כל מכסתו אשתקד, יהיה זכאי להסדר.

יוסף גלילי

פרס היצואן המצטיין יינתן על עסקות ביותר מ־25 מיליון דולר

פרס "יצוא 93' יוענק השנה ליצואן המצטיין, שביצע עסקות ביותר מ־25 מיליון דולר נטו. יזואן בכיר הוא מי שייצא סחורות ביותר מ־15 מיליון דולר נטו, ויצואן מוסמך הוא מי שייצא ביותר מ־300 אלף דולר נטו. את הפרס יעניקו נשיא המדינה ושר התמ"ס.

יאיר מידן

מטבע חוץ בנק הפועלים 6.4.94

	היחידה	בקטעים קניה	בקטעים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			3.1934	3.2386	3.2155
דולר אמריקני	1	2.93	3.06	2.9736	3.0156	2.9950
מרק גרמני	1	1.71	1.79	1.7359	1.7605	1.7478
לירה סטרלינג	1	4.31	4.50	4.3629	4.4245	4.4072
פרנק צרפתי	1	0.49	0.53	0.5086	0.5159	0.5118
ין יפאני	100	2.80	2.93	2.8469	2.8871	2.8578
גילדן הולנדי	1	1.52	1.59	1.5483	1.5702	1.5575
פרנק שווייצרי	1	2.03	2.13	2.0593	2.0885	2.0726
כתר שבדי	1	0.37	0.39	0.3733	0.3787	0.3758
כתר נורבגי	1	0.39	0.41	0.4005	0.4063	0.4033
כתר דני	1	0.44	0.46	0.4433	0.4497	0.4464
מרק פיני	1	0.52	0.55	0.5361	0.5437	0.5403
דולר קנדי	1	2.11	2.21	2.1482	2.1786	2.1656
דולר אוסטרלי	1	2.03	2.17	2.0965	2.1239	2.1139
ראנד דר' אפריקאי	1	0.72	0.86	0.8413	0.8532	0.8471
פרנק בלגי	10	0.82	0.87	0.8435	0.8555	0.8486
שילינג אוסטרי	10	2.43	2.54	2.4670	2.5019	2.4849
לירה איטלקית	1,000	1.76	1.87	1.7962	1.8216	1.8039

נשיא בוסניה ביקש ממועצת הביטחון הגנה על גוראז'דה

הסרבים מבקשים להיפגש עם גנרל רוז מהאו"ם כדי לתאם הפסקת אש במובלעת המוסלמית

סראייבו, (ע"צ, ע"ר, איי.פי). נשיא בוסניה, עליה איזטבגוביץ', פנה אתמול בכתב אל מועצת הביטחון וביקש ממנה לפעול כדי לשים קץ למתקפה הסרבית על גוראז'דה, מובלעת מוסלמית במערב בוסניה.

במכתב ששיגר ליו"ר וחבריה מציין הנשיא איזטבגוביץ', כי המיליציות הסרביות פתחו ב־30 במרס במתקפה על גוראז'דה, תוך שימוש בטנקים ובכלי ארטילריה.

"הכוחות הסרבים השתלטו על מספר יישובים תוך ניצול עליונותם בחיילים ובציוד ושרפו כל מה שבדרכם. מספר האזרחים שנהרגו טרם ידוע," כותב איזטבגוביץ'.

נשיא בוסניה גם ציין, כי בהחלטה 824 של מועצת הביטחון הוכרזה גוראז'דה "אזור בטוח". איזטבגוביץ' מבקש מהאו"ם ליישם את ההחלטה ולאלץ את הכוחות הסרבים לסגת מהעמדות שכבשו לפני מתקפה נוספת על גוראז'דה, במאי 1993.

הסרבים הבוסנים ביקשו מהאו"ם לתאם פגישה עם מפקד הצבא הבוסני המוסלמי, כדי לדון בהפסקת אש כוללת בבוסניה, אמר הגנראל מייקל רוז, מפקד כוח האו"ם בבוסניה ביום רביעי.

"הסרבים רוצים להיפגש עם הגנרל דליץ' כדי לדון איתו בהפסקת אש כוללת, לא רק בגוראז'דה" אמר רוז.

הוא דיבר עם כתבים לאחר פגישה עם מנהיג הסרבים הבוסניים ראדובן קאראדז'יץ' ומפקד הצבא הסרבי הבוסני הגנרל ראטקו מלאדיץ' בפאלה.

רוז אמר כי לדברי קאראדז'יץ' הסרבים מעוניינים לדון עם המוסלמים "בהסכם הפסקת אש כולל לאורך כל קווי העימות בבוסניה הרצגובינה".

שליח האו"ם יאסושי אקאשי ומפקד כוח האו"ם ביוגוסלביה לשעבר הגנרל דה לאפרל רנים נ.עת עם קאראדז'יץ' בדרך הפעולה האפשרית. "אני מקווה כי כל האירועים האלה יביאו לשלום" אמר רוז.

את ההודעה מסר רוז לאחר שנפגש עם מנהיגי הסרבים בפאלה.

משקיפי או"ם יצאו אתמול בדרכם לגוראז'דה שבמזרח בוסניה, לאחר שדיווחים מהאיזור אישרו כי כוחות הסרבים הבוסניים התקרמו לכיוון המובלעת, מסר דובר מטעם האו"ם.

הגנרל מייקל רוז, מפקד כוח האו"ם בבוסניה, היה אמור לבקר אתמול בגוראז'דה אך הביקור נדחה לפי שעה.

הפרלמנט הרוסי ידון בהסרת העיצומים על יוגוסלביה

מוסקווה, (ע"ר). הדומה, הבית התחתון של הפרלמנט הרוסי, החליט אתמול לערוך בקרוב דיון בהסרת העיצומים שהוטלו על יוגוסלביה ועל איזורים סרביים בקרואטיה ובבוסניה.

הדיון ייערך לפי הצעתו של סגן יו"ר הבית, אלכסנדר ונגרובסקי, איש מפלגתו של ז'ירינובסקי.

ונגרובסקי, שביקר בשבוע שעבר ביוגוסלביה, אמר, כי צריך להסיר את האמברגו "משום שהוא מוביל להשמדתו של עם שהוא אח לנו".

הסרבים הפסיקו ההתקפות על גוראז'דה

מרכז האו"ם, (ע"צ). הכוחות הסרביים בבוסניה הפסיקו אתמול בלילה את התקפותיהם על גוראז'דה, שאליה הגיעה קבוצה של משקיפים צבאיים מכוח האו"ם.

"גוראז'דה איננה מותקפת עוד," מסר ג'ון סילס, דובר מזכיר האו"ם.

מנדלה שולל כל אפשרות שהבחירות בדרא"פ יידחו

ועדת הבחירות בחבל נטאל הודיעה כי בשל האווירה האלימה לא תוכל לקיים בחירות כהלכתן בקוואזולו

דורבן, (ע"צ). מנהיג הקונגרס הלאומי האפריקני נלסון מנדלה שלל ביום רביעי כל אפשרות לדחיית הבחירות בקוואזולו, משם נמסר כי בלתי אפשרית לקיים את הבחירות בתאריכים שנקבעו, בין ה־26 ל־28 באפריל.

"לא תהיה דחיית בחירות, בנאטאל או בכל מקום אחר" אמר מנדלה בפני צעירים התומכים במפלגת הקונגרס, שהתכנסו באוניברסיטת דורבן.

"לא נדחה את הבחירות. לא נדחה את תוכניותנו לבנות עולם טוב יותר לכל הדרום אפריקנים" אמר מנדלה.

ביום שלישי בערב, הערכה ועדת בחירות עצמאית כי "באווירה הפוליטית הנוכחית, יהיה בלתי אפשרי לארגן בחירות בקוואזולו, שבהנהגת מנהיג האינקאטה מנגוסתו בותלזי.

מנהיג הקונגרס הלאומי האפריקני הוסיף כי ההכרזה על מצב חירום שפורסמה ביום חמישי, לא הביאה לצמצום התקריות האלימות כיוון שאינו מופעל במלוא הקיטור. "שימרו את חוות דעתכם עד שהצבא יתפרס בכל כוחו באיזור", אמר מנדלה.

חטף מטוס סודאני והסגיר עצמו לשוטרים בלוקסור

ביקש מקלט מדיני במצריים □ לכל 93 הנוסעים וששת אנשי הצוות – שלום

קהיר, (ע"ר). האורח הסודאני שחטף אתמול מטוס נוסעים סודאני מדגם בואינג 737 לעיר המצרית לוקסור, הסגיר עצמו לידי השוטרים – מסרו מקורות בנמל התעופה של העיר.

מקור רשמי אמר, כי בקרב 93 הנוסעים וששת אנשי הצוות שעל סיפון המטוס אין נפגעים.

בעת חטיפתו עשה המטוס את דרכו מהבירה חארטום לעיר דונגולה, בצפון המדינה.

חוטף המטוס ביקש מקלט מדיני.

הוא זוהה כעבדול מתג'וב חוסיין מוחמד אחמד, בן 35.

לא ידוע מה תהיה תגובת שלטונות מצרים לבקשה, והחוטף נחקר כעת על ידי אנשי שירותי הביטחון.

דיפלומטים סודאנים אמרו כי קשה להם לזכור מתי נחטף לאחרונה מטוס סודאני.

סודן נתונה תחת משטר איסלאמי ראדיקלי מאז 1989, כאשר הופל המשטר הדמוקרטי בן שלוש השנים.

ארגוני זכויות האדם מתחו ביקורת על ממשלת סודאן, בטענה כי זכויות האדם מופרות במדינה האפריקנית.

קהיר האשימה את ממשלת חארטום בנסיונות לערער את יציבות מצרים, ובתמיכה במהפכה האיסלאמית. כן מוטרדת מצרים מהשפעתה הגוברת של איראן בסודאן.

דובר מטעם שגרירות סודאן בקהיר אמר כי רוב הנוסעים שהיו במטוס הם סודאנים, אך לא מסר את רשימת הנוסעים.

לדבריו, המטוס יתודלק, וישוב עוד היום לחארטום.

השור הזועם עובר־אורח מלטף את אפו של פסל השור המוצב ברובע העסקים בניו יורק. באחרונה לא שבעו המשקיעים נחת מהתנהגותה של הבורסה בוול סטריט, ואולם זה יומיים־שלושה שהדאו־ג'ונס שוב אינו מטעים את פניו (צילום: איי.פי)

רוסיה תשאיר כוחות צבא ב־30 בסיסים בחבר המדינות

כן ייוותר על אדמת לאטביה בסיס סקרונדה שבו ממוקמים מתקני מכ"ם לגילוי טילים □ ההסדר הוא לארבע שנים

מוסקווה, (ע"צ). רוסיה מתכוננת להחזיק בכ־30 בסיסים צבאיים מחוץ לגבולותיה, אך בגבולות בריה"מ לשעבר, הודיעה אתמול סוכנות איטאר־טאס.

רוב הבסיסים יהיו בשטחי חבר המדינות העצמאיות, גוף שנוצר מכל הרפובליקות הסובייטיות לשעבר, מלבד שלושת המדינות הבלטיות.

שלושת המדינות הבלטיות, סופחו על ידי מוסקווה ב־1940, אך הורשו לפרוש מפסגרת בריה"מ לפני קריסתה ב־91'.

למרות זאת אחד הבסיסים יהיה בלאטביה, מסרה סוכנות טאס.

בלאטביה ובאסטוניה יושבים עד היום כ־20 אלף חיילים רוסיים, האמורים לעזוב לקראת סוף הקיץ.

לאטביה עדיין מתמקחת על פרטי ההסדר של יציאת הרוסים. אחת הבעיות העיקריות היא אם יורשו החיילים הסובייטיים לשעבר ומשפחותיהם להישאר בלאטביה עם צאתם לגימלאות.

לאטביה הסכימה לאפשר לרוסיה להותיר על אדמתה את מתקני המכ"ם לגילוי טילים הנמצאים בבסיס סקרונדה, לארבע שנים נוספות.

בסיסים אחרים יוקמו רשמית באזורים בהם חיילים רוסים, שהיו כפופים לרשויות הסובייטיות, נשארו לאחר קריסת המעצמה הסובייטית.

הארכיבישוף מקנטרברי מקונן על שקיעתה של האימפריה הבריטית

לונדון, (ע"ר). ראש הכנסייה האנגלית, הארכיבישוף מקנטרברי, אמר אתמול בראיון שפורסם בעיתון "דיילי טלגרף", כי בריטניה כיום היא כיום מדינה קטנה ושגרתית, שאופייניים לה הפירוד בחברה והפער ההולך וגדל בין עשירים לעניים.

"התמונה שאני מצייר היא של חברת מפולגת, שאיבדה את האימפריה שלה," אמר ד"ר ג'ורג' קארי, ראש הכנסיה האנגלית. כן טען הארכיבישוף, כי לחבר העמים כבר אין משמעות רבה.

"איבדנו כמעט את כל הצי חיל האוויר שלנו, ולא רק זה. אנו בסך הכל אומה קטנה ושגרתית, וסרס תבנו זאת," אמר.

העיתון ציין כי דבריו של קארי יופיעו בספר שייצא לאור ביוני.

"אנו מדינה מפולגת בהרבה ממה שהיינו, והפערים החברתיים עדיין מאוד עמוקים בחברתנו. קיים פער הולך וגדל בין עשירים לעניים, לא חשוב מה האנשים יגידו על המציאות," אמר הארכיבישוף.

"מערכת החינוך, שהייתה הטובה בעולם, היא כיום בינונית למדי," הוסיף.

רבים רואים בדבריו של קארי ביקורת קשה על 14 שנות שלטון של המפלגה השמרנית.

יורש העצר האיטלקי הגולה מקווה לחזור למולדתו

טוען כי נצחון הימין מגדיל את סיכוייו שזבו

רומא, (ע"ר). יורש העצר של משפחת המלוכה האיטלקית מקווה כי נצחון הימין בבחירות "אפשר לו לשוב הביתה, לאחר כ־50 שנות גלות.

"תוצאות הבחירות פירושן שהסיכויים לכך גדולים יותר" אמר ויטוריו עמנואל, בנו של מלך איטליה האחרון, אומברטו השני, לכתב השבועון אוגי.

יורשיו הזכרים של אומברטו אינם יכולים להיכנס לאיטליה על פי צו שעוגן בחוקה, מאז בוטלה המלוכה ב־1946.

ויטוריו עמנואל החי בשווייץ אמר כי לא קיבל כל התחייבות מגוש ברית החירות של ברלוסקוני, לגבי אפשרות חזרתו לאיטליה.

אולם הוא אמר כי לדעתו המיליונר האיטלקי, ורוב חברי הפרלמנט החדש, יצדדו בביטול האיסור.

סופת חול ממדבר סהרה הצהיבה את שמי קפריסין

סופת חול שהתחוללה במדבר סהרה הגיעה אתמול לקפריסין והסכה את השמיים לצהובים.

"עמדנו מול אובך סמיך שהגיע ממדבר הסהרה. זוהי תופעה של שקע מדברי. הסופה חיכתה קודם כל בלוב, המשיכה ליוון, ואנו באמצע הדרך," אמר אחד החזאים בקפריסין.

דובר מטעם שרות התעופה בלרנקה אמר, כי "אם האובך יתמיד לסמיך יותר, ייתכן שיתעוררו בעיות".

ע"ר

שניים נהרגו בהתרסק מפציץ הצי במפרץ סן פרנסיסקו

סן פרנסיסקו, (ע"ר). מפציץ של הצי האמריקני התרסק ביום שלישי במפרץ סן פרנסיסקו בעת טיסת אימונים, ובתאונה נהרגו שני אנשי הצוות, מסר הצי.

המפציץ הקל מדגם "איי־6 אינטרודר" שהיה מוצב בבסיס האוויר אלאמדה הסמוך, צנח אל מימי המפרץ במרחק האיוה מגשר סן פרנסיסקו־אוקלנד, בשעות אחה"צ.

רבים מתושבי סן פרנסיסקו היו עדים להתרסקות ונדהמו לראות כיצד המטוס צולל למים ומתפרק.

● קומקומות המשפט העליון של אירה"ב, זאנדר בלקמאן, בן 85, הנחשב לליברל מקרב שופטי בית משפט זה, הודיע אתמול על פרישתו ביוני. בלקמאן אמר כי הודיע לנשיא קלינטון ולנשיא בית המשפט כי יסיים את קהונתו. פרישתו של בלקמאן מאפשרת לנשיא קלינטון למנות שופט נוסף.

המשכים

נציגי הפתח

המשך מעמוד ראשון

לנציגים הפלסטינים ניצב משנה דוד שרה, מפקד נפת עזה, ובידיו תיק המתקן ורב פקד יוסי ערוסי, מפקד המתקן ובידיו מפתחות המתקן. לאחר המתנה של שעה הגיעה ההודעה על ביטול הטקס על ידי הפלסטינים ואנשי המשטרה עזבו את המקום.

עשרות צלמים, כתבים וצוותי טלוויזיה של רשתות טלוויזיה זרות נאלצו לעזוב אף הם את המקום. מאוכזבים אחרים היו עשרות פלסטינים מהאיזור שהגיעו לצפות בטקס.

בשעות הבוקר הושלכו שני בקבוקי תבערה לעבר המתקן. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. במקום הושאר כוח אבטחה שישמור במקום עד לקביעת תאריך חדש לטקס העברת המתקן. יש לציין כי מתקן השוטרים שופץ ונצבע מחדש לקראת העברתו לידי הפלסטינים במסגרת ההחלטה כי כל המבנים והמתקנים שיועברו לידי הפלסטינים יועברו במצב תקין לאחר שיפוץ וצביעה.

גם אתמול נמשך פינוי בסיסי ומתקני צה"ל ברצועה. במתחם נוריה שבגוש קטיף החלה לתפקד מפקדת האוגדה במיקומה החדש. במפקדה הישנה בעיר עזה נותרו חדר המבצעים והקשר שיפונו רק בתום פינוי כל הרצועה על ידי צה"ל.

יציאת עזה

שיירה של צה"ל מובילה ציוד צבאי ממטה הממשל הצבאי בעזה ונוסעת ולצידה עגלה עם חמור. אתמול נמשך פינוי ציוד וחיילים במסגרת ההכנות לכינון הממשל העצמי לידי תושבי הרצועה (צילום: איי־פי)

אלפי חיילי מילואים

המשך מעמוד ראשון

לשירות מילואים. בשלב זה!! נשלחו צווי הקריאה לחיילי מילואים שלא היו מתוכננים לביצוע שירות מילואים פעיל בשנת העבודה הנוכחית ואשר היו אמורים "לנוח" ממילואים על פי תוכנית אגף כוח האדם בצה"ל להקלה בנטל שירות המילואים. היחידות שלהם ביצעו בשנתיים האחרונות תקופות ארוכות של שירות מילואים בשטחים, והכוונה בצה"ל היתה לאפשר לחיילי יחידות אלה!! לנוח מהשירות הקשה.

צווי הקריאה המיוחדים נשלחו לפני שבועות אחדים ולאחר הערכת מצב שנערכה בחטיבת המבצעים במטה הכללי נוכח האירועים האחרונים שקרו בחברון. בימים האחרונים נפגשו מפקדי היחידות עם ראש אגף כוח אדם, האלוף יורם יאיר, והביעו בפניו תרעומת על ההחלטה להפר את ההבטחות שנתנו לחייליהם, לפיהן ימנעו מלקרוא להם לשירות מילואים פעיל בשנת העבודה הנוכחית.

כתוצאה מהקריאה הפתאומית מקבלים ממפקדי היחידות עשרות בקשות מחייליהן לשחרור משירות מילואים בשל בעיות אישיות ובעיות משקיות. בצה"ל הסבירו אמש, כי היו שמחים לו ניתן היה לוותר על שירותם של החיילים ובמידה וניתן יהיה לצמצם את כמות הכוחות הפועלים בשטח יהיו חיילים אלה הראשונים להשתחרר.

מחקר: אשפה עירונית יכולה להעשיר קרקע חקלאית

מחקר בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית מלמד, כי ניתן להשתמש באשפה עירונית להעשרת הקרקע לחקלאות, וכתחליף לכבול.

החוקרים, בראשות דיקן הפקולטה פרופ' יונה חן, סבורים שתוצאות המחקר נותנות מענה לאחת הבעיות הסבוכות בנושא איכות הסביבה. בישראל מייצרת האוכלוסייה 3.1 מיליון טונות אשפה מדי שנה, ואתרי הסילוק אינם מטופלים היטב ויוצרים מטרדים רבים.

את המחקר מימנו הקרן למחקר חקלאי ישראל־ארה"ב, וקרן הסיוע האמריקאית למזרח אירופה.

יוסף גלילי

החל המו"מ הכלכלי ישראל־אש"ף בפריס

פריס (ע"צ). המו"מ הישראלי פלשתיני בנושא שיתוף הפעולה הכלכלי חודש אתמול בפריס, לאחר הפסקה של יותר מחודש.

השיחות נפתחו בפגישה בארבע עיניים בין שני ראשי המשלחות; שר האוצר של ישראל אברהם שוחט וראש המחלקה הכלכלית של אש"ף אחמד קוראי אבו־עלא. לא ברור עד מתי ימשכו הדיונים.

אנדרטה לחללי הספינה "אגוז" תוקם בראשון לציון

(ע). אנדרטה לזכר 44 מעפילי הספינה "אגוז" תוקם בראשון לציון, ביוזמה משותפת של שר הכלכלה והתכנון, שמעון שטרית, ראש עיריית ראשל"צ מאיר ניצן ותנועת "ביחד".

מלאכת הביצוע הופקדה בידי האמנים דליה שטיינר ואריה אופיר, כשאת ההקמה ילווה יועץ ראש העירייה לאמנות, הפסל דוד כץ.

ג'קי ג'קסון מגיע מחר לביקור בישראל ובשטחים

□ נתן גוטמן (וושינגטון).

הכומר האמריקאי השחור, ג'סי ג'קסון, יגיע מחר לביקור בישראל ובשטחים, על פי הזמנת מנהיגי אש"ף וישראל. ג'קסון יהיה הנואם המרכזי בכינוס שעורכת אוניברסיטת חברון לציון שלושים לייסוד אש"ף ושעיקרו דיון במעמדה של ירושלים, כמו כן יסייר בשטחים וברצועת עזה ויבקר ביד ושם. ג'קסון גם יפגש עם ראש הממשלה יצחק רבין, שר החוץ שמעון פרס ועם ראש הליכוד בנימין נתניהו.

גורמים ישראלים שונים הביעו אי־נחת מסוימת מביקורו של ג'קסון ומהדגש שהוא נותן לענין הפלסטיני ולסוגיית ירושלים.

"הביקור מעט בעייתי", אמרו גורמים ישראלים ערב יציאת ג'קסון לישראל. הגורמים גם הביעו חשש שג'קסון ינסה לפתוח ביוזמת תיווך עצמאית על דעת עצמו, יוזמה שלא תיהיה מתואמת עם המאמץ הכולל לסיכום והסדר הישראלי־פלסטיני. לקראת סיורו במזרח התיכון, נפגש ג'קסון לשיחות הכנה עם מזכיר המדינה וורן כריסטופר, שגריר ישראל בוושינגטון איתמר רבינוביץ' ונציגי אש"ף בארצות־הברית.

במסיבת עיתונאים שכינס, ערב צאתו לישראל, לא הזכיר ג'קסון את כוונתו לעסוק במשימות תיווך במזרח התיכון ואמר רק כי יפעל לקידום הדו־קיום בין ישראלים לפלסטינים.

זכו בקניה חינם

בתאריך 17.3.94 נערכה הגרלה בחברת "דלתא שיווק", בין כל הלקוחות אשר ביצעו הזמנה במסגרת תערוכת אינטימייט 94.

שובר מס' 217 מזכה את "מרכז תעשייני הטקסטיל" בסך 16,000 ש"ח

שובר מס' 1406 מזכה את "אינטימיקי" בסך 800 ש"ח

ההגרלה נערכה בנוכחות המפקחת רואת חשבון נורית רז.
ניתן לעיין בדוח המפקחת במשרדי "דלתא שיווק" - המרץ 11 פ"ת
ובמשרדי המפקחת [illegible] - רייגס 6 ת"א

הודעות תכנון ובניה

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראות שעה), התש"ן־1990
וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965

מרחב תכנון מקומי רעננה

הודעה בדבר הפקדת תכנית המתווה שנוי תכנית מתאר מקומית ובדבר ביטול הודעה. נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (3) לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראות שעה), התש"ן־1990, ובהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה, מופקדת תכנית המתווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת:
"תכנית מספר רע/בת/2002", המהווה שינוי לתכניות הבאות: מתאר רע/2000, רע/62/1, רע/170/1, רע/261 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: רעננה גוש 7656 חלקות 32, 198, גוש 7656 ח"ח 31, גוש 7657 חלקות 32,31,30,29,15,10,4,3,2, גוש 7657 חלקות 70,68,66,64,62,52,51,33, גוש 7657 חלקה 86,84,82,80,78,76,74,72, גוש 7658 חלקות 84,82,80,78,76,74,72,17, גוש 7658 חלקות 88,86 גוש 7658 ח"ח 90, גוש 8981 ח"ח 31,30,27, עיקרי הוראות התכנית: א. שינוי יעוד מאזור חקלאי לאזור תעשיה, לצורך הרחבת אזור התעשיה הקיים. ב. יעוד שטחים למטרות דרכים חניה, שטחים ציבוריים פתוחים, שטחים לבניני ציבור ושטח פרטי פתוח. ג. קביעת הוראות מיוחדות לאזור התעשיה. ד. קביעת קוי בנין. ה. קביעת זכויות מבנה. ו. קביעת הוראות הבניה באזור התעשיה ובאזורים השונים. כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך שלושים ימים מיום פרסומה של הודעה זו בעתונות, למשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, מחוז המרכז רחוב מס 1 רמלה 72406 טל: 08-270170 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. הודעה בדבר הפקדת התכנית האמורה שפורסמה בעתונות ביום 01/04/94 בטלה בזאת.

ד"ר אהרן לוי, יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה מחוז המרכז

המומים וכואבים על אובדנה של חברתנו היקרה
אילנה שרייבר (מרחב)
שנספתה בפיגוע בעפולה
משתתפים באבל המשפחה
איתן, שולמית, דני, מירב, מיכל, תמר ונעמה
על מועד ההלוויה תתפרסם הודעה
קיבוץ ניר דוד (תל עמל)

משתתפים בצערם של
שושנה, המשפחה וקיבוץ ניר־דוד
במותה של
אילנה שרייבר
בפיגוע
קיבוץ גבולות

לרחל, זליג והמשפחה
משתתפים בצערכם במות
האח
בית עברון

ליוסי עמיר ולמשפחה,
לעמירם עירן ויעל ולמשפחת ארבל
משתתפים באבלכם
במות **אירית** ז"ל
משפחת ויסקופף עין־דור

למשפחת גלעד,
לקיבוץ הזורע ולספסטופיל
משתתפים באבלכם במות
דן גלעד
חברים בתמה ובמשמר העמק

אבל יורד על ביתנו
במות חברנו היקר
שלמה ברשאי
ציווה את גופתו למדע
המשפחה וקיבוץ אילון

לקיבוץ יסעור ולמשפחה
משתתפים בצערכם
במות חברכם
דניאל
מפעל הרהיטים וקיבוץ שמרת

למשפחת גלעד ובית "הזורע"
אתכם באבלכם הכבד על מות
ד"ר דן גלעד
פרוייקטים בין לאומיים
קיבוץ בית השיטה

מוצא של כבוד

פרישות ופילוגים מעולם לא הביאו להצלחות גדולות, וכדאי שרמון יקשיב לבעלי ניסיון גדול משלו, כמו שמעון פרס למשל, שהלך בשעתו עם בן־גוריון, שהקים את רפ"י, וגילה שיש פער בין פופולריות ציבורית לבין תרגומה המעשי בקלפי

דורית גפן

בהיסטוריה הפוליטית של מדינת ישראל, מאז הקמתה, קשה לזכור מישהו מראשי ההסתדרות שהפך את ההסתדרות לקרש קפיצה להשגת תפקידים בכירים במערכת המפלגתית, הפרלמנטרית והממשלתית.

האפשרות שחיים רמון, ח"כ בולט במפלגת העבודה, שבתיקו גם כרטיס ביקור של שר הבריאות לשעבר, ינסה להפוך את המגרש ההסתדרותי ליתרון אישי במירוץ העתידי שלו לתפקיד פוליטי בכיר, למעשה הבכיר ביותר – תפקיד ראש הממשלה – נראית לפתע על פניה כניסיון נועז מאוד, שאינו מעיד דווקא על אומץ לב, אלא בעיקר על יצר הימור.

מבחינתו של רמון, ה"פצצה" שזרק לחלל האוויר, בדבר כוונתו לרוץ ברשימה עצמאית מול העבודה, כשמקורביו מדליפים על אפשרות של שיתוף פעולה בינו לבין מאיר שטרית מהליכוד, מהצד השני של המפה הפוליטית, וכן עם מרצ, מעלה את השאלה האם מישהו, ובמקרה זה מדובר בראש הממשלה, יקח אותו ברצינות. כלומר, יעצור אותו על־ידי הבטחה ברורה כי יחזור לממשלה ויכהן בה כשר, או שמא יניחו לו לרוץ, אם בגלל השתהות בתגובה, ואם מתוך הנחה שלא יצליח בהימור ההסתדרותי ו"ישבור את הראש".

לזכותו, או לחובתו של רמון ייאמר, כי את המאבק שלו בהסתדרות הוא לא התחיל עכשיו. הוא דיבר בה סרה וטען כי יש לשנותה כבר לפני שנים, ועשה זאת באופן שיטתי.

התמיכה שלו בח"כ עמיר פרץ, שהתייצב מול חיים הברפלד בבחירות למועמד למזכ"ל ההסתדרות, היתה חלק בלתי נפרד מהמאבק הזה. אלא שהוא לא צלח בידיו של רמון. עכשיו, כך נראה, מנסה רמון להביס את הברפלד, ואת המימסד ההסתדרותי, בדרך עוקפת מפלגת העבודה, על ידי הקמת קואליציה עם שטרית, שלא הצליח לשכנע את הליכוד כי הוא, ולא יעקב שמאי, יוכל להביס את הברפלד ואת העבודה בבחירות להסתדרות, ואולי עם מרצ.

מה יעשה חיים רמון נדע כמובן תוך ימים ספורים. הדבר אינו תלוי רק ביצחק רבין, אלא גם בשותפים הפוטנציאליים של רמון, שאמנם מקיימים איתו מגעים ושיחות, אך עדיין לא הודיעו רשמית על כוונותיהם, וממילא הם יכולים לחזור בהם או לסגת ברגע האחרון.

גם אם ניתן לבקר את מעשיו והתנהגותו של רמון, הרי אין להתעלם מהיותו אחד הח"כים הצעירים הבולטים של העבודה, ובעיקר מהיותו אחד "הפרחים" האוטנטיים שצמחו בתוכה. מקומו בעבודה לא היה בבחינת "השתלה מלאכותית". הוא נודע בה כבר במשמרת הצעירה, והגיע לאן שהגיע בכוחו העצמי. ביקורתו, כמו גם עמדותיו בעניינים שונים, מדיניים וחברתיים, צבעו אותו בצבעים ברורים למדי מבחינה פוליטית. גם כאשר דיברו מאחורי גבו שהוא עלול לעזוב את המפלגה, הרי הדברים נותרו בגדר דיבורים, לפחות עד עתה.

חיים רמון, פוליטיקאי צעיר יחסית, אך עתיר־ניסיון במערכת הפוליטית והמפלגתית, יודע בוודאי כי ללא המסד והתשתית הארגונית של מפלגה גדולה יקשה עליו להגיע למטרותיו, אם זה כיבוש ההסתדרות, ואם כיבוש ראשות הממשלה. תפקיד ה"נער הצרות", שמעורר התפעלות מחוץ למימסד הפוליטי־מפלגתי, ונותן תוצאות מבטיחות בסקרי דעת־קהל מזדמנים, איננו הדימוי שמצפים מפוליטיקאי בשל, בשנות הארבעים לחייו. נכון, לצידם של רבין ופרס, רמון הוא עדיין "ילד".

אך הציבור הרחב, ובתוך זה ציבור בוחרי העבודה, מתייחס אליו בעיקר בזכות מה שהוא עצמו.

פרישות ופילוגים מעולם לא הביאו להצלחות גדולות, וכדאי שרמון יקשיב לבעלי ניסיון גדול משלו, כמו שמעון פרס למשל, שהלך בשעתו עם בן־גוריון, שהקים את רפ"י, וגילה שיש פער בין פופולריות ציבורית לבין תרגומה המעשי בקלפי.

אפשר לומר עליו דברים רבים, אך ספק אם רמון הוא טיפש, או טירון פוליטי. ספק גם אם ראשי העבודה, ורבין בראשם, צריכים להתעלם ממנו, במקום לאפשר לו מוצא של כבוד, כדי שיוכל לחזור למקומו הראוי במפלגה ובממשלה. שכן, דבר אחד ברור – גם אם רמון יחליט להתמודד ברשימה עצמאית להסתדרות, ולא יצליח בגדול, להתמודדות כזאת תהיה השפעה שלילית ומכרסמת על סיכויי העבודה ומועמדה, חיים הברפלד. האם דווקא יעקב שמאי ייבנה מתחרות כזאת, אין לדעת.

בכל מקרה, ספק אם יצר נקמנות והתחשבנות אישית הם התמריצים הנכונים לפעילות פוליטית שקולה והגיונית, הן מבחינה ציבורית־פוליטית, והן מהבחינה האישית.

על המשמר

לזרז את ההפרדה

ההתנקשות המחרידה בחיי אזרחים באמצעות פיצוץ מכונית התופת היא תופעה מחרידה נוספת בשרשרת הדמים. כולם ציפו לתגובה מסוג זה בעקבות הטבח בחברון בתום 40 יום לטבח. ידיעות על הצפוי, ממקורות בטחוניים, אף התפרסמו בעיתונות. אולם אין כל אפשרות לסתום הרמטית את מדינת ישראל, ומתאבדים מהג'יהאד המוסלמי או מהחמאס יכולים להיכשל פעמים רבות ופעם מצליחים לחדור ולרצוח.

אין ספק, כי מניעי הפעולה של גולדשטיין או של ראאד זקרנה מהחמאס הם אותם מניעים – חיסול תהליך השלום. שניהם תכננו את המעשה הרצחני המחריד מאותם המניעים. כוונתם להמשיך בשפיכות הדמים ללא קץ וללא הפסקה. לכן התגובות הפוליטיות של הימין, השפוי כביכול, הן מחרידות בדמגוגיה הכלולה בהן. ההאשמות שלהן אינן מופנות נגד גורמי הטרור אלא נגד הממשלה ותהליך השלום. שר השיכון, בנימין בן־אליעזר, אמר בצדק שאם היה בטוח כי הפסקת תהליך השלום תפסיק את הטרור הרצחני היה מצדד בהפסקתו. אולם האמת היא שמלחמות הנצח לא תפסיק את הטרור אלא תגביר אותו, עד שכל המזרח התיכון ישקע בתהליך דמים בלתי פוסק.

היצרים, השנאה העיוורת והקיצוניות רק גברו בשנים האחרונות משני עברי הגבול, ובני בגין היה ממלא את תפקידו לו היה מקדיש מאמץ לריסון הקיצונים בשולי מחנה הימין הישראלי. מנהיגי הימין, שאינם מוכנים להיפרד מהשטחים ודיכוי האוכלוסייה בהם, עשו הכל כדי להביא את השטחים למצב של בוסניה. ואלה המנסים להתמיד בכך אינם מסוגלים לפתור את הבעיה.

הבעיה איננה מדיניות הממשלה, וספק גם אם היא ניתנת לפתרון באמצעים משטרתיים. קשה לחשוד בכל מכונית ישראלית עם לוחיות זיהוי ישראליות. קשה להעמיד שוטר ליד כל בית וכל מכונית. כל עוד הסכסוך יימשך, לצערנו אי אפשר יהיה לחסל את הטרור, ומעשי נקמה יגררו מעשי נקמה. זאת הבינו גם אחדים מראשי ההתנחלויות באשר נחרדו מהטבח בחברון וטענו כי יביא לטבח נגדי.

המסקנה הפוליטית היחידה שאפשר להסיק מפיגוע התופת בעפולה היא שיש לזרז את ההפרדה בין שני העמים ויש להסתלק מחלומות הסיפוח. יש לסיים את התהליכים במהירות, כי הזמן פועל לטובת אויבי השלום, אשר מנסים – באמצעות מעשי רצח המוניים – להטביע את האונייה על יושביה.

עם מבולבל

מרים פרנקל

למי שגדלו כאן בשנות ה־40' וה־50', השואה לא היתה משהו ערטילאי מפלנטה אחרת. גם לא זכור לי שקראנו לזוועות בשם הטעון הזה, "שואה".

הדברים היו לחלק מהווית חיים שלנו כשהתחילו להגיע לבית הספר הילדים האלה, עם המבטא הזר והבגדים המשונים, שגרבו גרביים גם בסנדלים (מהדגם המיושן, האירופי, לא תנכ"יות וחגיגיסטיות). ילדים חיוורים, שאכלו הכל בלי להתפנק ושהתאמצו מאוד לסגל לעצמם מנהגים צבריים, ולא כל־כך הצליחו. להתחבר עם ילדים שהגיעו מ"שם" היה בעייתי, כי היית צפוי ללעג קבוצתי על שאתה חבר של "הגלותיים האלה". והיו האנשים התלושים הזה, עם המספרים על היד, ששואם באו לגור בשכונה שלנו. משהו מהגדולים תמיד היה טורח להזהיר אותנו שאסור לתרגיז את "ההוא" או "הדוד". הם – "היו אצל היטלר", היה אומר, אבל לא ביוק מסביר. חשבנו ש"היטלר" זה מין מקום נורא הוא.

כן, היתה הרחקה קולקטיבית, גם בהשראת ההנהגה (והיום כבר מדברים בגלוי על יחסו של בן־גוריון לאותם אודים מוצלים מאש, אנשים ש"חותם של גלותיות ממארת" טבוע בהם לעד), אבל במשפחות רבות הדברים נגעו אישית. רבים מבני דורי לא זכו להכיר סבא וסבתא, הורים ודודות ובני־דודים. "כל המשפחה שלו הלכה אצל היטלר", היה ביטוי שגור בפי המבוגרים, שנמנעו בשיטתיות מלחשוף אותנו לפרטי־פרטים של הזוועות, אם כי היו הורים שעשו זאת. "למזלי", אצלנו בבית דיברו, כי המשפחות של שני הורי "הלכו אצל היטלר".

ההעפלה (עוד מושג ערטילאי לרבים מהנוער של היום) והמאבק בבריטים, לקראת המדינה שבדרך, חשפו הרבה סיפורים לא ייאמנו, אבל אז פרצה המדינה, ומלחמת השחרור, ואחר־כך הצנע והמעברות, וכל עם ישראל ואשתו היו עסוקים בעצמם. בכיתה ח' אמנם לקחו אותנו למה שנקרא "מרתף השואה", והראו לנו חתיכות סבון, אבל מה שהעדפנו לזכור מהטיול השנתי ההוא היה דווקא הטבילה באסי של ניר־דוד.

עד שבא משפט אייכמן, ב־1961, וחשף את כולנו למלוא הזוועה. במרוצת השנים, "יד ושם" ומורדי הגטאות ויומנה של אנה פרנק, ושפע ספרי התיעוד והזכרונות, החלו להוות חלק נכבד מחומר הקריאה והלימודים.

ולא עוד הסטיגמה הארורה ההיא "כצאן לטבח". לאט־לאט חדרה ההכרה שלא רק המורדים והפרטיזנים, אלא עצם ההישרדות היא גבורה, הקמת משפחה במקום המשפחה שאבדה "שם", חשיבה לחיים, הם גבורה, והחובה לספר ולספר, לא להפסיק לספר. והחובה לשמוע ולדעת.

חבל רק שתוחמים את ההתייחסות עם השואה והגבורה ליום אחד בשנה, וביום הזה מקפידים להשמיע ברדיו מוסיקה אחרת, שאיננה מסוגי הרעש המקובלים. בקרב חלק מהנוער שטוף הפופ־רוק־דיסקו, מוסיקה קלסית נחשבת למוסיקה של ימי זיכרון (כשם ששירי זמר עבריים שייכים לימי מלחמה). עד כדי כך, שכאשר ביקשתי פעם בבית־קפה להחליף את הרעש במוסיקה אחרת, שאלה אותי המלצרית הצעירה: "לשים לך קסטה של יום השואה כזה?"

היו שנים, לפני פרוץ החרש של האנטישמיות והניאו־נאציזם העובר כיום על אירופה, שמי שעסק בחקר השואה כונה "שואה'ר", כשם גנאי ל"מקצוע" מיותר כביכול. (ואגב, למה אומרים על אדם זה או אחר שהוא "ניצול שואה", במקום ניצול השואה, כאילו מדובר בשואה אחת מרבות). אך גם כיום נדמה שכל מה שקשור לשואה נחשב בעיני חלק מהציבור, בעיקר צעירים, למיושן, לא שייך לכאן ועכשיו. כמו בתחומים רבים, הגישה הכללית אצלנו היא של פסקנות מדביקת־תוויות, קובעים הגדרות למה ש"עצוב" ולמה ש"שמח", כי העולם שייך לצעירים, וצעירים אוהבים רעש. או מוסיקה קלסית או מוסיקה בארוק זה למבוגרים, וזה "מהשואה".

גם רשמי ביקורים במחנות ההשמדה משודרים בדרך כלל בסמיכות ליום הזיכרון. ויש כבר הפוסלים את עצם הנסיעות של בני נוער לפולין, מחשש שתתגבש אצלם תודעה "לאומית" (מושג שכל [illegible] לתחליפו בלאומנות), עם [illegible] מיותר לגלגל [illegible] אנחנו. אולי לא "דור [illegible]"

אבל אנחנו עם נורא מבולבל. אולי עוד לא עברנו את המדבר ואנחנו בכלל עם בהתהוות, מי יודע.

שש גרברות

אברהם שרון

השואה שלי היא השקט הדחוס ששרר בבית אבא־אמא, לא רק ביום השואה, אלא בכל ימות השנה.

ביום השואה עצמו הכל היה מתקדר. עם הישמע הצפירה החדה, המצמררת, אחותי ואני היינו נמתחים דום, ואחר־כך יוצאים לגינה, לקטוף שש גרברות וקופות. אחת לכל מיליון. (עד היום נדמה לי שאבי זכרונו לברכה טיפח את פיסת הגינה הזאת רק בגלל אותן שש הגרברות). ואז היינו נכנסים הביתה ופותחים את האלבומים המצהיבים, עם תמונות המשפחה.

אבי נפטר לפני שנים אחדות, ממחלה. הוא לא נספה בשואה, אבל משהו ממנו מת בה. ברקע כל הדאגות הקיומיות שלו, תמיד היתה השואה. הוא לא הבין את עצם ההיתכנות שלה. מי יכול להבין; הוא לא ידע שאין זה הכרח לנסות להוריש לנו את עובדותיה ואת משמעותה – עצם החיים במחיצתו היו העדות למוראותיה.

מעולם לא אזרתי אומץ לשאול אותו היכן היה אז, ומה קרה לו. המעט שאני יודע הוא מגזירים, מתמונות, משארית המשקע שנותר מהסיפורים שמעולם לא הקשבתי להם, מפחד לגלות את הזוועה.

הלקח שלי מהשואה הוא החשש הטורדני מפני הישנותה. אין לי ספק, כי בתנאים ובנסיבות הקיימים במקומות שונים בעולם, תתכן שואה נוספת, השמדת עם. והחשש שהעולם הנאור שוב לא ינקוף אצבע למניעתה, אלא אם יהיה בכך משום אינטרס אמריקני או מערב־אירופי כלכלי או פוליטי.

תיאורה הבלתי אפשרי של השואה במונחים יחידתיים חד־פעמיים, מפקיע אותה מעולם המושגים האנושי, וזו שגיאה. מה שממצה אולי את נוראותה היא דווקא העובדה שמחוללי השואה היו בני־אדם. אם יש איום של ממש על מורשת השואה הרי זה במיתולוגיזציה שלה, בתיאורה כמעשה חריג שהתרחש על "פלנטה אחרת", על־ידי מי שאיבדו צלם אנוש. לכן מוטלת החובה, עלינו ועל בנינו, לעשות למען לא תישכח השואה כמעשה, מפלצתי ככל שהוא, שנעשה על־ידי בני־אדם. אנשים שלא איבדו את צלמם ודמותם, אלא קידשו אותו על־פי תפישתם הנלוזה, בה דינו של הזר להיכחד מעצם היותו זר.

על האדמה הקשה בגינתי לא פורחות עוד גרברות וקופות. היום רומסים בה הכלבים פרחי אמנון ותמר קטנים. אנחנו משתדלים לגדל פרחים שמחים; פרחי חיים. כמו אמנון ותמר. אבל כשבנותי הקטנות ישאלו היום: "אבא, למה אתה עצוב?" מה אני יכול להשיב להן – "בגלל השואה"?

הבוקר, כשתישמע הצפירה, יתערבבו בראשי זכרונות הילדות עם הזיכרון הטרי של הישיבה בחדר האטום, כשכולנו עוטים מסיכות גז. ואל קדרות פניו של אבא, ואל שתיקתה של אמא (אפשר לומר, שהשתיקה היא שפת האם שלי), יתוספו הפרחים הקטנים; שיתערבבו אצלי עם הקקטוס שצומח עכשיו על קברו של אבא.

גורל יהדות הונגריה

רקע

כבר ב־1938 הונח על שולחן הפרלמנט ההונגרי החוק האנטי יהודי הראשון, שסיים למעשה את פרק השוויון היהודי בתולדות הונגריה. חוק זה והחוקים שבאו אחריו היו דומים במתכונתם לחוקי נירנברג, והגבילו את השתתפות היהודים בכלכלה (ל־6 אחוז), באוניברסיטאות ובחיים הציבוריים של הונגריה.

הונגריה עצמה היתה נתונה במצב עדין. מצד אחד, היתה הונגריה, בראשותו של האדמירל ניקולס הורטי, בעלת בריתה של גרמניה הנאצית ומדינות הציר. אך מצד שני, ככל שחלף הזמן, הבינו ההונגרים, כי ימיטו אסון על עצמם אם ימשיכו בדרך זו, וחיפשו בסתר דרכים להתקרב למערב. מצב זה הביא לחוסר שיתוף פעולה של הממשל ההונגרי עם המדיניות הנאצית בכל הנוגע להשמדת יהודים. ואמנם, עד מרס 1944 לא נשלחו יהודי הונגריה באופן מסודר ומאורגן אל מחנות השמדה.

בשלב זה כבר נשמעו בכל רחבי אירופה הדי התותחים הרוסיים, והיה ברור כי סופה של המלחמה ותבוסת גרמניה הנאצית הם רק עניין של זמן.

עד מארס 1944 נקטו שלטונות הונגריה במדיניות של הפחדה, מאסרים, הפקעות רכוש, שליחת צעירים לעבודות־כפייה שהיו כרוכות במוות כמעט ודאי. מספר הנספים בפלוגות עבודה אלו הגיע לכ־50 אלף.

קברניטי הרייך ה־3 עקבו בדאגה אחר מדיניות "הגרגרה" ההונגרית, ובסופו של דבר אף כבשו את הונגריה, במארס 1944. באותו חודש הגיע להונגריה אייכמן וצוות עוזריו.

המצב החדש היווה מכת־מוות ליהדות הונגריה, שהאמינה כי תעבור את המלחמה ללא זעזועים דרמטיים (יצויין, כי עד 1944 היו שלושה צירים יהודים בפרלמנט ההונגרי), וב־20 במארס הוקמה "המועצה היהודית".

במהירות מסחררת ניגשו הגרמנים למלאכת השמדה, ומסע הגטאיזציה הקיף את כל הונגריה. ב־20 ביולי 1944 היו כל 450 אלף היהודים בגטאות (ללא בודפשט). המשלוח הראשון לאושוויץ נשלח ב־21 באפריל, ותוך שבועות פונו 430 אלף יהודים לאושוויץ.

משלוח אחד נבדל מכולם – המשלוח שנקרא "שיירת קסטנר", שהגיעה לברגן־בלזן בעקבות המו"מ על "דם תמורת משאיות". התמורה ששולמה בגין המשלוח הזה היתה כופר־נפש של דברי־ערך בשווי מיליון דולר. אנשי "שיירת קסטנר" הגיעו מברגן־בלזן לשווייצריה בדצמבר 1944 ומשם הועברו לארץ ישראל.

במהלך 56 ימי המבצע של העברת היהודים מהונגריה לאושוויץ הובלו ב־147 רכבות מעל ל־430 אלף יהודים. כ־50 אחוז מקורבנות אושוויץ היו יהודים מאזור הונגריה.

מקום מרכזי תפסו המאמצים להציל את יהודי בודפשט. בעיר נותרו 220 אלף מכלל יהודי הונגריה, וגירושם לאושוויץ נקבע ליולי 1944. היהודים רוכזו בגטו בודפשט, הרכוש היהודי נבזז בידי אספסוף הונגרי בתמיכת המשטרה. בו זמנית נמשך הגירוש.

התמורות בשדה הקרב לרעת הגרמנים עוררו את נציגי הכנסיות ואישי ציבור לפעולה ממשית. גם מועצת היהודים החלה בנסיונות פעולה נמרצים, במיוחד לאחר שקיבלה דיווחים על הנעשה באושוויץ. במאמצים אדירים הצליחה מועצת היהודים, בסיוע גורמים אחרים, לרכז כ־90 אלף יהודים ב־72 בתים מוגנים, ע"י שגרירויות שווייצריה, שוודיה, ספרד, פורטוגל והוותיקן. בקיץ 1944 ניצלו בגטו בודפשט 119 אלף.

גבורת הצנחנים

סוגיה אחרת היתה פרשת הצנחנים העבריים, שצנחו לאירופה הכבושה כדי להציל יהודים, ובמיוחד להונגריה. הישוב העברי בארץ, שבראשית השואה לא זכה למידע מהימן, עקב בתדהמה אחר הידיעות שהגיעו מהונגריה. אבל בשנת 1941, לנוכח התקרבות סכנה לכיבוש המזרח התיכון על ידי צבאו של רומל, ולאחר הקמת הפלמ"ח, החלה בארץ התארגנות לקראת פלישה אפשרית של הגרמנים מאיזור מצרים (אל־עלאמיין). בשלב מאוחר יותר החלה ההתארגנות לקראת שילוח צנחנים עבריים מהארץ, כדי להכין את יהודי אירופה שעדיין היה אפשר להצילם, ולהכינם למאבק ולהתגוננות.

עם הצנחנים, שהיו ילידי טראנסילבניה והונגריה, נמנו: חנה סנש, פרץ גולדשטיין, יואל פלגי, רפאל בן־שלום, יונה רוזן ואחרים. לאחר צניחתם עשו כמיטב יכולתם ליצור קשר עם היהודים שעדיין נותרו בחיים, וזאת בסיועם של אנשי המחתרת החלוצית. אולם חנה סנש נתפסה, עונתה והוצאה להורג; פרץ גולדשטיין מצא את מותו במחנה ריכוז. רפי בן־שלום, יונה רון ומספר קטן של צנחנים נוספים הצליחו במילוי שליחות ההצלה.

חנה סנש, שנעצרה מיד לאחר הגיעה להונגריה, הפכה סמל של גבורה, אומץ לב ותושיה. היא עמדה איתנה בעינויי התופת בהם נתייסרה, ולפי העדויות השונות, אמונתה היהודית והציונית לא נחלשה אלא אף נתחזקה. טענתה היחידה בכל מסכת החקירה היתה, כי היא באה להציל יהודים מגיהינום! למרות זאת, בית המשפט הצבאי ההונגרי חרץ את דינה למוות, והיא הוצאה להורג בירייה ב־7 בנובמבר 1944. רק באחרונה, לאחר 48 שנה, נתבשר העולם כי בית המשפט ההונגרי העליון "זיכה" אותה מאשמת ריגול נגד הונגריה.

יהדות הונגריה בראי המספרים:

1. יהודים בהונגריה בשנת 1941 (בבודפשט, בערי השדה ובשטחים המסופחים): 725,007
2. מומרים ונוצרים ממוצא יהודי (ששני הוריהם יהודים): 100,000
3. פליטים יהודים (מאוסטריה, מגרמניה, מפולין ומסלובקיה): 70,000

סך הכל: 895,007

אבידותיה של יהדות הונגריה בעקבות השואה:

1. אבידות בין השנים 1941־1944 (לפני הכיבוש הגרמני): 63,000 נפש
2. אבידות בעקבות הגירוש לאושוויץ, נהרגו או נפטרו במחנות עבודה: 501,507 נפש
3. הוצאו להורג ע"י מפלגת החץ בבודפשט: 76,000

סך הכל: 640,507

(מתוך: תולדות היהודים בהונגריה, מאת ד"ר יצחק פרי; אנציקלופדיה לתולדות השואה – ערך "הונגריה")

בית הכנסת הגדול בבודפשט נותר מיותם ושמם, לאחר השמדת יהודי הונגריה

הפצע לא מגליד

היה זה מסע־נוסטלגיה מיוחד במינו. היא בראשית שנות ה־50 שלה; אחיה מבוגר ממנה בכמה שנים. הם עמדו לנסוע מהונגריה לשווייץ – ובשובם, לבקר בעיירה האוסטרית הקטנה גלוגניץ. הדבר הצריך עקיפה של כ־200 ק"מ ביום לוהט. השמש הקיצית להטה, אולי להט אחרון בעונה זו.

"מה יש בגלוגניץ?" תמהתי. מעולם לא שמעתי על עיירה זו. "היינו שם במחנה־עבודה נאצי", השיבו. בעיני הם נראו צעירים מכדי להיות כשירים לעבודה בתקופת הנאצים. "הייתי בת שלוש", אמרה האשה, "ואחי היה בן עשר".

סיפורם הוא בין המופלאים ששמעתי מעודי. המשפחה התגוררה בעיירה במישור ההונגרי הגדול, שברבע מתושביה היו יהודים. האב גוייס בימי המלחמה למה שנקרא "שירות עבודה", שאנשיו נשלחו בקיץ 1942 לערבות אוקראינה, שם נשארו בלבושם הקיצי גם בחורף והועסקו בדרך כלל בניקוי שדות מוקשים. כאלפים מחבריו, ובהם גם האב, נעלמו אי־שם באוקראינה.

בבית נשארה האם עם שלושת ילדיה, שהמבוגר ביניהם היה בן 11. ב־1944, כאשר בהונגריה החלו משתוללים אייכמן וחבורתו, היו אנשי העיירה בין הראשונים שרוכזו במפעל הלבנים בעיר השכנה. כעבור ימים מספר הועמסו על טפם וקניהם בקרונות־משא ונשלחו לאושוויץ. אולם, בגלל הפצצת מסילת הברזל, דווקא רכבת זו נתקעה באמצע הדרך ולא הגיעה לאושוויץ. היום כבר קשה לברר, מדוע החליטו הנאצים לפרוק מן הרכבת את המטען החי, להשאירו בעיירה אוסטרית, ולהעסיק את המבוגרים במפעל הנייר שפעל בקירבת מקום.

האם והגדול מבין שלושת ילדיה עבדו במפעל. את שני הקטנים השאירה בצריף שבמחנה, השכיבה אותם במיטה ופקדה עליהם לא לזוז עד שובה מן העבודה. כעבור כמה חודשים הועברו האסירים לברגן־בלזן, אחר־כך לטרזין, שם שיחררו אותם חיילי הצבא הסובייטי. האם שבה לעיירה ההונגרית עם שלושת ילדיה.

נראה לי, שזהו מבצע מיוחד במינו, שאין הרבה כדוגמתו בתולדות השואה. משום־מה, מכל המקומות שעברו בהם עד השחרור, נחרטה העיירה האוסטרית עמוק בזכרון הילדים. לאחר שובם להונגריה חזרו בני המשפחה לחיים רגילים, ולעתים רחוקות בלבד נתנו דעתם על מה שאירע להם בימי הנאצים.

מהונגריה היה קשה לצאת למערב. אוסטריה נראתה "מעבר להרי החושך". אבל גם לו יכלו, ספק אם רצו לבקר במקומות בהם סבלו. הזכרונות, טוענים המומחים, מתעוררים בעוצמה דווקא לאחר 35־40 שנה. דווקא מאז מות האם, לפני כשלוש שנים, גבר רצון הילדים לבקר במחנות שבהם עברו.

כך הגענו לגלוגניץ. עיירה אוסטרית רדומה, נקייה, מסודרת מאוד. כצפוי, איש לא זכר היכן היה המחנה. הצעירים לא יכלו לזכור, המבוגרים אולי לא רצו לזכור. אבל בני לוויתי זכרו. הם ידעו, שממרכז העיירה עלינו לנסוע בכיוון ההרים, עד שנגיע למפעל הנייר. וזה קיים עד היום. גילינו אותו בעיירה סמוכה, לאחר נסיעה של כמה קילומטרים "בכיוון ההר". הם זכרו, כי ליד המפעל היה נחל – ואכן היה שם הנחל; וכי המחנה היה בגדה השנייה שלו, במקום שהכביש עובר בסמוך לנחל; זכרו שמאחורי המחנה, עדיין בכיוון ההר, היה מטע עצי תפוח; וזכרו כיצד, למרות האיסור, יצאו מן המיטה, נעמדו על שפת הנחל והמתינו שהמים ישאו על פניהם בשיירי תפוחים, משו את התפוחים מן הנחל והשביעו בהם את רעבונם הנורא.

הפרטים החרוטים בזכרונם היו מדוייקים להפליא, ולבסוף הגענו למקום. "המחנה היה מוכרח להיות כאן", מילמלו. ואמנם, ישיש שהזדמן למקום אישר, לאחר היסוס קצר, כי "בימי המלחמה היה כאן מחנה". אחרי המלחמה הועלו צריפי המחנה באש ובמקומם הוקמה מסעדה נאה, מוקפת ערוגות פרחים, ובסמוך לה מגרש־טניס. שלווה פסטורלית. הכל מונח במקומו, כאילו היה כאן מאז ומעולם. רק בזכרונם של האסירים הקטנים לשעבר נשאר הכל כפי שהיה לפני 50 שנה.

במרוצת השנים בגרו השניים, סיימו לימודיהם, התחתנו והולידו ילדים, היו להם מאות חוויות, שנשכחו כליל, אבל את התפוח שמי הנחל נשאו עמם הם רואים גם היום, כאילו הוא לנגד עיניהם. הם זוכרים שהיה ירוק־צהוב, ועדיין חשים בפיהם את טעמו החמצמץ מעט.

נטלנו עמנו אבנים קטנות מן הנחל בגלוגניץ. בשובנו לבודפשט הניחה אותן האשה על קבר אמה. זכר לפצע, שעד היום איננו מגליד.

יהודה להב

זה קרה במאי 1944

בימים אלה, כשמציינים חמישים שנה לשואת יהודי הונגריה, אי־אפשר להימנע מנגיעה בפרשה הטראגית הנקראת על שמו של ישראל קסטנר.

לא הייתי על הפלאנטה ההיא, ואינני חוקר שואה, ולא לי המשפט. גם אין ביכולתי להעמיק לחקר התהום של מערכת היחסים, אם מותר לכנות זאת כך, בין אלה שהתיימרו לייצג את המועמדים להשמדה, לבין חבר המרצחים המופקדים על ביצועה, ולשקול את הדברים במשקלות מן הפלאנטה הזאת.

אינני יודע מה היה ומה נעשה בעת ההיא בבודפשט. אני שופט את הדברים מכל מה שידוע לי על מה שאירע ליהודי בורשה, עיירת הולדתי שעל הרי הקרפאטים בגבול בוקובינה; מכל מה שהעליתי בשיחות המצמררות עם מתי המעט ששרדו מן התופת, כשהגעתי לשם במארס 1946 כחייל הבריגדה היהודית – האדם הראשון שהגיע לשם מן העבר השני של העולם; וכן משיחות שקיימתי איתם אחר־כך כאן, בארץ. מצאתי שם כשלוש מאות צעירים, ביניהם שתי אחיותי ואחי בן הזקונים – שארית הפליטה מתוך משפחה גדולה וענפה, ומתוך קהילה מפוארת של כעשרת אלפים נפש, מיותמת ושכולה מכל ילד ומכל מבוגר מעל גיל שלושים.

זה היה במאי 1944, ארבע שנים לאחר שהחלה לפעול מכונת ההשמדה הגרמנית, שכבר הספיקה לכלות מיליונים מבני עמנו באירופה, בעוד המשרפות ממשיכות להעלות עשן במלוא הקיטור. אך יהודי בורשה, מנותקים כמעט מן העולם החיצון, שהוצאו מבתיהם על טפם וקניהם והועברו למחנה מעבר בעיירה הסמוכה, עדיין נאחזו באשליה, כמו בקרש הצלה, שהם מובלים למחנות עבודה בהונגריה, ולא לאושוויץ, שעל קיומה טרם ידעו. אימת המוות וודאי חילחלה עמוק בלבבו של כל אחד, אך היא הוכחשה וגורשה מתוך המודעות הקולקטיבית.

באותם ימים הרי גורל, לא נמצא האיש מאלה שידעו את האמת המזוויעת, שישדר רמז כלשהו – וערוצי התקשורת עוד היו פתוחים – ליהודי בורשה, על הגורל הצפוי להם, שינער אותם מן האשליה שנתלו בה ויעמידם בפני ההכרח הבוער להתארגן, לפעול ולחפש דרכי מאבק ומילוט ככל האפשר. גם אם לא נקבל את הגירסה המצמררת, ששמעתי מפי כמה מבני עירי – שהיה מי שסייע לאייכמן ולעוזריו בפעולת ההסוואה והסתרת האמת – הרי עובדה נחרצת היא, שדבר וחצי דבר לא נעשה כדי לגלות ליהודי בורשה את האמת, וכדי להזהיר מפני הנורא מכל הצפוי להם. אני מדבר על יהודי בורשה, מהם צריך להמשיך ליהודי מרמורש וליהודי טרנסילבניה, שסופחה להונגריה, שהיו בין המובלים האחרונים למחנות ההשמדה ועלה להם גורל ומצב דומה.

זה קרה, כאמור, במאי 1944. הצבא הגרמני כבר היה במנוסה, מוכה למעשה בכל החזיתות. מעבר להרי בורשה, בקרבת מקום, כבר ניצב הצבא האדום, רעמי תותחיו כבר הידהדו בין ההרים מסביב, כשהוא אוגר כוחות להמשך ההסתערות לעבר הקארפאטים והונגריה. דרכים רבות כבר היו פתוחות לבריחה ולהצלה, ביניהן אפילו חציית הגבול לרומניה, שסיפור סירובו של שלטונה הפאשיסטי והאנטישמי למסור את יהודיה למכונת ההשמדה הגרמנית, טרם נחקר עד תום.

בורשה משתרעת לרגלי הרים ומוקפת יערות עבותים. כל השטח מסביב מאוכלס ברובו ברומנים, שאמנם לא כולם היו חסידי אומות העולם, אך כולם שנאו את ההונגרים וכולם כבר הבינו, שמוטב לעבור לצד המנצחים ולא להישאר לצד גרמניה המובסת.

ריכוז היהודים במחנות, לקראת הובלתם למחנות ההשמדה, נעשה והוצא לפועל בעיקר על־ידי הז'נדרמריה ההונגרית. אילו ידעו יהודי בורשה ומרמורש מה צפוי להם, הם יכלו למצוא דרכי התנגדות ומילוט רבות ולפרוץ החוצה מתוך טבעת המוות שהוקפה והתהדקה סביבם.

היה אביב, הקיץ עמד בפתח. אפשר היה לעבור דרך ההרים ולהסתנן לתוך בוקובינה המשוחררת, או למצוא מסתור ביערות מסביב, או להתחבא בהרים, בבתי איכרים רומנים. ברור, שהבריחה והמחבואים היו כרוכים בסכנות גדולות, אך הברירה היתה נתונה.

לא מדובר בשנים, אלא בשבועות ספורים עד לכיבוש האיזור בידי הצבא האדום. אין ספק, שרובם, אם לא כל היהודים שניספו במחנות ההשמדה, היו ניצלים ונשארים בחיים. הסתרת האמת, או ביתר זהירות, היעדר כל מאמץ להזהיר את היהודים בעוד מועד מן הגורל הצפוי להם, היא אצלי העובדה הקובעת בכל הפרשה האפלה הזאת.

נפתלי בן־משה

הכל בגלל בית־קפה קטן

בצרפת נטוש עתה ויכוח נרגש: האם "קפה גונדראי" ייסגר דווקא בזמן החגיגות לציון 50 שנה לפלישת בנות הברית לאירופה?

בית־קפה בלתי חשוב זה, בעיירה בנוויל שבנורמנדיה – הבית הראשון ש"שוחרר" ביום ראשון לפלישה, ב־6 ביוני 1944 – הוא רכושה של גברת ארלט גונדראי, שנולדה בבית זה והיתה בת 4 כשהתחוללו קרבות הפלישה הראשונים. עשרות שנים המה בית הקפה מבקרים, ותיקי מלחמת העולם בריטים, שבאו עם משפחותיהם לבנוויל, ללגום פרנוד ולהיזכר בפלישה הבלתי נשכחת. לאחרונה הגיעה למקום קבוצת אנגלים וביניהם וינסטון צ'רצ'יל, הנכד של... אך המקום היה סגור, ועל דלתו התנוסס שלט: "פרמה" (סגור).

הגברת ארלט גונדראי סגרה את המקום למשך שלושת חודשי החורף ונסעה לחופשה. כוונתה היתה לשפצו לקראת חגיגות 50 השנה לפלישה. אך להפתעתה התברר לה עם שובה, כי הרשויות המקומיות לא האריכה את תוקף רשיונה, ואף דרשו ממנה למסור להן את המפתחות.

הגברת גונדראי כעסה: "הם רוצים לגרש אותי ולהרוס את האווירה המיוחדת, שוותיקי המלחמה אוהבים כאן".

היא אף הרחיקה לכת והאשימה את הרשויות בהונאה. לדבריה, נאמר לה, כי יש תחילה לבדוק אם רצפת הבניין חזקה דיה לשאת את עומס המבקרים הרב הצפוי.

"שטויות", היא אומרת, "הרי ידוע כי הרצפה עשויה מבטון מזוין, העומד בפני כל עומס". לדעתה, מאחרי ה"תרגיל" עומדות שתי אחיותיה, עימן הסתכסכה מאז נפטרה אמם לפני שנים אחדות. לטענתה, אחותה הצעירה, פראנסואז, עשתה יד אחד עם ועדת מוזיאון מלחמה הסמוך לבית הקפה, המעוניין להגדיל את שטחו על ידי צירוף המבנה שלה, שעד כה סירבה לוותר עליו.

סגירת הקפה עוררה התרגשות גם מעבר לגבולות המחוז. עיתוני אנגליה מפרסמים סקירות וכתבות צבע על בית הקפה, שעד היום לא היה מוכר אלא לבודדים בלבד. לבסוף נאלץ אפילו סגן מושל מחוז קאלבדוס, בו נמצאת בנוויל, להכריז בפומבי, כי השנה לא תבוצע הסגירה. הוא הבטיח שהבית יהיה פתוח לפני הקהל ב־6 ביוני השנה, בניהולה של הגברת גונדראי. "אולם", הוסיף, "לא אוכל לנבא מה יקרה לאחר מכן".

ראובן עשור

לא למדו דבר

בימי מארס – ניסן ואייר – נצבע הנוף בצבעי אביב עליזים. משבי הרוח מגוונים, העלים קטנים פורטים על מיתריה. ואנחנו – עם הצבע השחור של הס.ס. ושאון הרכבות.

אכן לא הנחתי על קברם; אין קברים. קדיש לא אמרתי, מי שצריך היה לשמוע – מת יחד איתם. רק נר דולק מאז לנשמתם בנשמתי. שלהבתו שורפת!

את זכרם אני שומר בתוכי. קיוויתי כי לעולם לא יחללו את זכרם. אבל הם באו. הם באו עיוורים ושיכורים באמונתם במשיחי השקר, פרעו ורצחו. מסכינם עדת טיפשים, שלא למדו ולא זכרו. הם "ירחצו ידיים" ויגידו: "לא ראיתי, לא שמעתי, קיבלתי פקודה", "הפקודה לא היתה ברורה".

אכן, אין פקודות ברורות, כשנותני הפקודות משחרים אל פתחי עובדי האלילים, מקדשי האבנים והקברים. מי העניק להם סמכות? מי גרם למהילת האמונות התפלות בצבעי הלאום? מי הפך את עדת שבתאי צבי והפרנקיסטים ל"חלוצים" ול"בחורים טובים"? מי ניצל חרדות ופחדים אמיתיים לצרכים פוליטיים, להפיכתם למיתוס בטחוני, לשם הגשמת מיתוס לאומי? מי לא יודע סופם של אלה, אשר הציתו את העולם בלפיד המיתוסים הלאומיים שלהם, בברכת כוהניהם – ומי היו הקורבנות?

אדוני ראש הממשלה, 50 שנה עברו מאז ראיתי את הטנקים של הצבא הגרמני ברחוב הראשי של כפרי. ידעתי שזאת התחלה של סוף כלשהו. ידעתי: אם אני אשרוד, יהיה עלי להיאבק בכל מה שהם ייצגו. אני מנסה לעשות זאת, לכן בחרתי בך. אנא, אל תאכזב.

א. בני

מסרבים לראות את העבר

בגרמניה נעשה ניסיון של ממש, מצד חלק מן ההיסטוריונים, להעניק מימד "נורמלי" לעם הגרמני ולאכזריותו בתקופת היטלר, בבחינת "כך עושות כולן". הצגת הוורמאכט מנקודת הראות של החייל הגיבור, המציל נשים גרמניות מסכנת אינוסן על ידי "קלגסי" הצבא האדום, היא שיטה הפועלת באופן אפקטיבי. שכן, אין לך גרמני שלא היה לו סבא או אבא, ואין לך גרמניה שלא היה לה אב או בעל, בצבא הוורמאכט. כך מבקשים לבודד מן הרייך השלישי את הוורמאכט ולהעניק לו תעודת זהות נורמלית, ואת היתר לתאר כקטסטרופה, ולא כתהליך המובנה לתוך האופי וההיסטוריה הגרמנית.

ההיסטוריונים המכחישים את ייחוד השואה, מרבים לעשות שימוש דימוני ב"אסיאתים", קרי: הבולשביקים. יש להם במי להיאחז. הם טוענים, כי הרוסים, בחיזום מיליוני גרמנים מערבה על ידי גירושם משלזיה ומאיזורים אחרים במזרח אירופה, ובהשתלטותם על חלק גדול מגרמניה באמצעות כינון רפובליקת הבובות המזרח גרמנית, הגשימו מטרות ועריגות היסטוריות שלהם. הם עשו זאת תוך שימוש תעמולתי מתוחכם בדימוניזציה של הגרמנים, על ידי הדבקת תג הסלאבי קולקטיבי בכלל המדינה הגרמנית. הוא נוטל על עצמו את המשימה של דה־מיתולוגיזציה של יהודיות מתכנניה ומבצעיה.

על הגרמנים לזכור מה שנטען על ידי פייטן גרמני נודע, ג'ורג' שטיינר: כי שפה בה ניתן לחבר שיר ההורסט־וסל, מסוגלת להעניק לגיהנום את שפת האם שלו. רוב הגרמנים נטלו חלק כזה או אחר בתהליך ההשמדה של היהודים ושל בני אומות "נחותות" אחרות, מי בפועל, מי במועל יד, ומי בכך שהיה שמן לגלגלי ההיסטוריה הנאצית, במקום להיות לה חול.

אם בנו של יוזף מנגלה איננו מחליף את שמו, אות הוא שנוסחת "משקפי הפלא" של גינטר גראס אכן פועלת. לפי גינטר גראס, תפקידם של "משקפי הפלא" להוליך את הראייה לאחור ולאפשר חשיפת פרצופם האמיתי של האבות. אלא שכוחם של משקפיים כאלה פג אחרי גיל 20, ואז מסרבים לראות נכוחה את העבר. גרמניה החדשה, בת כמעט חמישים, בחלקה מבקשת שלא לראות עוד את העבר; בחלקה מבקשת לשנות את דימויו של העבר ולהעניק לו מימד פחות ייחודי; אך בחלקה ממשיכה גם ממשיכה ליטול על עצמה אחריות למה שקרה, ואחריות כבדה לעתיד. קבוצה זו, גדולה וחשובה, גולה רגישות רבה לעקרונות הומניסטיים ודמוקרטיים, היא בת שיח שלנו כיהודים, כישראלים וכבני אדם.

היינריך בל, באוזרת על ההיסטוריה הזורת, כתב: "...כעבור שנים, נמצאה תעסוקה לכולם: הם היו שוטרים, חיילים, תליינים, פועלי תחמושת, והנותרים נשלחו למעונות ריכוז. המארקים נשרפו כמים, את החשבון פרענו אנחנו, כאשר גדלנו והתבגרנו..." זה חשבון נפשי, אישי וקולקטיבי, נוקב ומייסר, וטמונה בו בשורה ואזהרה לעתיד. אנו, מי שהננו מסרבים לעבור לסדר היום ההיסטורי וממשיכים להרביץ אות קין על מצחם של הגרמנים, איננו פטורים מן החובה להיאבק נגד כל סוג של רצח עם, נגד כל תופעה חברתית ופוליטית הטומנת בתוכה את פוטנציאל התליינות.

שטורמר מבקש לברר, אם המלחמה ביהודים היתה מלחמתו של היטלר, או היתה זו מלחמת העם הגרמני כולו. תוך כדי בירור זה, קובע שטורמר, וגם הילגרובר מגיע למסקנות דומות, כי רוב הגרמנים לא תמכו בפתרון הסופי, אף שרובם תמכו בגזירות החרם, הבידוד והגירוש של היהודים, "גירוש" במובן שהיה לו עד 1938. כלומר, יצירת תנאים מפלים בלתי נסבלים, שהכריחו את היהודים לנטוש את גרמניה. הם טוענים, כי עד 1938 אכן נטשו כשני שלישים מן היהודים את אדמת גרמניה. הם מוצאים תימוכין לשיטתם בכך, שאכן הנאצים הובילו את שארית הפליטה של היהודים, בייחוד מאז 1939, להשמדה במזרח. תהליך שגבר מאז "ועידת ואנזה" בדבר "הפתרון הסופי".

אך יהיה זה בלתי הוגן שלא להזכיר גם את הגרמנים האחרים, ואת גרמניה האחרת. ובמתכוון אני נוטל ממנה את המרכאות. הברמס, קרקה ורבים אחרים, מבקרים באופן חריף את הניסיון הזה, של ההיסטוריוסופים מפשירי הנזקים, ליטול מן הזוועה הנאצית את עוקצה הייחודי. הם מאשימים אותם בבניית תשתית אידיאולוגית ללאומנות הגרמנית החדשה. הוויכוח הזה לא נעדר סממנים פוליטיים אקטואליים. גישתם של נולטה, שטורמר והילגרובר מסייעת לאותם היסודות בגרמניה המערבית, המבקשים לחזק את ההשתלבות בנאט"ו ובגוש האמריקני, שכן גישה זו סייעה לדימוניזציה של רוסיה ולהצגתה כיורשתה הטיפוסית של רוסיה הסטליניסטית והצארית. בדרך זו השיגה האסכולה הזאת שתי מטרות: את מטרת הסרת אות הקין ממצחה של גרמניה, ואת מגמת ההשתלבות בגוש האנטי־סובייטי.

מי שמבקש לחזק את התרבות הפוליטית הדמוקרטית בגרמניה, אם מבפנים ואם מחוצה לה, איננו צריך לפסול את כל היסטוריות של "האסכולה הטוטליטרית" הזו, התולה את זוועות הנאצים בעצם היותם טוטליטרים. אך במקביל אין להרפות מהצגת ייחודו נושא השואה ומן השקעות מדינת ישראל. היא לא רק סמל לקשר בין שואה לתקומה, היא מתחייבת בשואה על טוטה, של מתריע בשער בת רבים כנגד כל עוולה, ויש לה מחוייבות מוסרית יהודית גם בתוכה פנימה.

שבח וייס

(מתוך ספרו: "המשיח לא בא"; הוצאת רנסנס)

מצעד החיים

השנה עומד "מצעד החיים", הנערך מדי שנתיים ביום השואה בפולין, בסימן המחאה נגד הכחשת השואה

יוסף גלילי

השנה ישתתפו ב"מצעד החיים" 6000 בני נוער מכ־40 מדינות ברחבי העולם, ביניהם 30 מראשי מערכות החינוך מארה"ב, ונוער נוצרי מאוניברסיטאות שונות בארה"ב.

"מצעד החיים" נערך ביום השואה בפולין, ומהווה אירוע חינוכי ממדרגה ראשונה. השנה עומד האירוע בסימן המחאה נגד הכחשת השואה, תופעה ההולכת ומתגלגלת לממדים מסוכנים. מחאה ומאבק במסגרת כלל־עולמית נגד הנאו־נאציזם, נגד התחדשות האנטישמיות והתגברות גילויי הגזענות, ונגד הכחשת השואה באירופה, בארה"ב ובשאר חלקי תבל.

בין משתתפי המצעד, היוצאים ביום חמישי לפולין: שר החינוך והתרבות, פרופ' אמנון רובינשטיין, העומד בראש משלחת של 700 צעירים וצעירות מישראל ו־500 סטודנטים יהודים מחו"ל הלומדים בישראל; הרב הראשי, ישראל מאיר לאו; ושמונה חברי כנסת. כן משתתף השנה נשיא אורוגואי, לואיס אלברטו לקאיה הררה, שהוזמן על ידי הקהילה היהודית במונטווידיאו וראשי הנהלת עמותת "מצעד החיים", ח"כ אברהם הירשזון ופרופסור שמואל רוזמן.

המצעד יצעד לאורך 3.5 ק"מ – ממחנה ההשמדה באושוויץ למחנה בירקנאו – ויסתיים בטקס לציון 50 שנה להשמדת יהודי הונגריה. בטקס זה, לראשונה, יחזור לנגן בכינורו "הכנר מתזמורת אושוויץ", החי היום בירושלים, יעקב טרומוזה בן ה־80. כן ישתתפו בטקס סגן ראש ממשלת פולין ושר החינוך שלה.

בארבעה מצעדיו, בהם השתתפו למעלה מ־20 אלף צעירים, המחיש "מצעד החיים" את כוונת יוזמיו להגביר את תודעת השואה ולמנוע את הכחשתה על ידי גורמים שונים. נסיונות ההכחשה נעשים על ידי נאו־נאצים בגרמניה, במזרח־אירופה, בארצות הברית ובמקומות אחרים. בין המכחישים מתבלטים גם "פרופסורים מלומדים", ראשי תנועות לאומניות ואנטישמיות, המכחישים במצח נחושה את השואה בה נספו 6 מיליוני יהודים, מכחישים את קיום תאי הגאזים באושוויץ ומגדירים אותם "כשקרים שמפיצים יהודים, הרוצים להיבנות מסיפורי השואה".

העובדות מדברות בעד עצמן

יו"ר המפלגה הלאומית הדמוקרטית הגרמנית, גינטר דקרט, נידון ב־1992 על שתירגם וסירס נאום של הנאו־נאצי האמריקאי, פרד לויכטר. דקרט הבהיר, כי "בעקבות ביקור באושוויץ, הוא מטיל ספק אם זאת אמת היסטורית, שיהודים הושמדו שם בתאי גזים"...

העיתונות הבריטית מדווחת על מאמציו של ארגון מוסלמי אנטישמי לגייס תמיכה בקמפוסים של האוניברסיטאות בבריטניה. להערכת ארגוני סטודנטים, הצליחו נציגי מפלגת השחרור האיסלאמית, לחדור לארגונים בעשרות קמפוסים.

ד"ר חליל עבדול מוחמד, דוברו של לואיס פרחאן, מאירגון "העם של האיסלאם", הופיע בפני סטודנטים באוניברסיטת בניו ג'רסי, בעקבות פרסום הספר "היחסים הסודיים של שחורים ולבנים". במהלך הופעתו כינה את היהודים "שקרנים בני שטן, צמאי בצע כסף, ומי שנטלו חלק נכבד בסחר העבדים בארה"ב". האיש טען, כי העם השחור הוא העם הנבחר, כי היהודים מעולם לא היו עבדים במצרים, וכי אברהם אבינו היה למעשה שחור. הופעתו, שמומנה על ידי ארגון הסטודנטים, "נתקבלה במחיאות כפיים נלהבות".

בעקבות התבטאויות דוברו, נאלץ פרחאן להדיחו מארגונו. אך בראיון טלוויזיוני אישר, "שחלק מדבריו של מוחמד הם בהחלט נכונים". לדבריו, התקשורת האמריקאית – כולל עיתונים כמו ה"ניו־יורק טיימס", ה"וושינגטון פוסט" וה"וושינגטון טיימס" – נשלטים על ידי יהודים, המנהלים קנוניה נגדו ונגד ארגונו. פרחאן הוסיף, כי "השחורים סבלו מ'שואה' גרועה פי מאה מזו של היהודים".

על אלימותם המילולית והפיסית של הנאו־נאצים והאנטישמים במדינות בהן חיים יהודים, ואף במדינות בהן היהודים מהווים מיעוט בטל בשישים, אין צורך להרחיב את הדיבור. הדברים מדווחים לרוב בעיתונות העולמית. אך אין להתעלם מתופעה לא פחות חמורה: העיתונות האנטישמית וההסתה הגזענית. כאן נכנס הכלל הגבלסי: "ככל שאתה חוזר על השקר, כך הוא נקלט יותר". "הכחשת השואה היא צורה ערמומית של אנטישמיות. היא בינלאומית בהיקפה וקשה להילחם בה, אך אם היא תצליח, היא תעורר את התנועות לנאו־נאציזם ולגזענות בעולם" – כותב החוקר ד"ר רוט.

נחטא לאמת אם לא נציין, שמדינות מערביות רבות עושות מאמצים – באמצעות בתי המשפט והחקיקה – לבלום את ההסתה הגזענית, אם כי טרם הגיעו להחלטה נוקשה על הוצאת התנועות הניאו־נאציות אל מחוץ לחוק, ועל ענישת מכחישי השואה.

"הוועדה האירופית לזכויות האדם, שדנה בשלושה מקרי הכחשת שואה בגרמניה, בבלגיה ובשוודיה, קבעה, כי הטלת ספק באמיתות השמדת היהודים בידי הנאצים מהווה 'פגיעה בזכותם לשמם הטוב'. אך קביעה זו אינה מחייבת את המדינות החתומות על אמנת הזכויות לחוקק חוקים מפורשים נגד הכחשת השואה".

לזכות הפרלמנט האירופי ייאמר, כי קיבל החלטה "המרגישה את האופי המרושע של התיאוריות הרוויזיוניסטיות, שאחדות מהן מרחיקות לכת עד כדי טענה, שהשואה לא אירעה כלל". הפרלמנט האירופי תבע, שהמדינות החברות באיחוד האירופי "יחוקקו חוקים המפלילים כל הכחשה של השמדת עם במלחה"ע השנייה" (מובאה מעיתון "הארץ").

פרובוקציה בלתי נסבלת

300 חברי הקונגרס היהודי באירופה וכ־150 פרלמנטרים מאירופה, ביניהם נשיאי פרלמנטים, הגיעו במטוס מיוחד מבריסל (ב־27/1/94) לטקס לציון 49 שנה לשחרור מחנה ההשמדה אושוויץ בירקנאו. נשיא הקונגרס היהודי האירופי, ז'אן קהאן, בירך על החלטת השלטונות הפולנים למנוע מולדימיר ז'ירינובסקי לבקר באושוויץ ביום הטקס של הפרלמנטרים – כי "עצם הרעיון, שאנטישמי מוצהר יימצא אפילו בקרבת מקום, מהווה פרובוקציה בלתי נסבלת", כדברי קהאן. יו"ר הכנסת, שבח וייס, אמר במעמד זה, שיש כאן למעשה פרדוקס: "דווקא תחת הקומוניזם לא היתה מתאפשרת עלייתו של דיקטטור כהיטלר, ואילו היום אנו עדים לניצול דרכים דמוקרטיות לשם לגיטימציה של ניאו־נאציזם וקסנופוביה, שהן תופעות אנטי־דמוקרטיות ביסודן".

אגב, פרדוקסלית היא גם העובדה, שאחד מחברי המפלגה הפאשיסטית, שהתמודד בבחירות לראשות העיר רומא, הוא יהודי בשם פיליפו פיורנטיני. מועמדותו עוררה תרעומת בקרב הקהילה היהודית, הזוכרת היטב "את משטרו הפאשיסטי של בניטו מוסוליני בתקופת השואה".

מה זה עושה להם

"מצעד החיים", המתקיים מדי שנתיים ביום השואה בפולין, משפיע באורח ניכר על זהותם היהודית של בני־הנוער מחו"ל המשתתפים בו – כך עולה מהתוצאות הראשוניות של מחקר בינלאומי, שנערך בקרב 380 בני נוער מארה"ב ומקנדה, שהשתתפו ב"מצעד לחיים" ב־6 השנים האחרונות. המחקר נערך באוקטובר־דצמבר 1993, על ידי פרופ' ויליאם ב. הלמרייך מהחוג לסוציולוגיה ולימודי יהדות בסיטי קולג', ארה"ב.

ממצאי המחקר מגלים, כי למצעד החיים היתה השפעה ניכרת על משתתפיו באשר לזהותם היהודית. דבר זה ניכר בגישותיהם לגבי נישואי תערובת והתבוללות ותפיסתם העצמית כיהודים; כן מצביעים הממצאים על כך, שניסיון רגשי אינטנסיבי, אם הוא מוצג כיאות, יכול להשפיע באופן חזק מאוד, ולטווח רחוק, על חיי אנשים, למרות שהוא מתרחש במשך זמן קצר יחסית.

על השאלה, מדוע נסעו למצעד החיים, טענו מרבית המשתתפים כי עשו זאת כדי להרחיב את הידע שלהם על השואה; כשליש טענו שבגלל הוריהם, שרצו בכך; 9 אחוזים נסעו משום שידעו מעט או כלל לא ידעו על הנושא.

לשאלה אם הם שוקלים עלייה (המשתתפים במצעד מוזמנים לאחר מכן לשהות שבוע בישראל): השיבו שני שלישים כי הם היו שוקלים עלייה; למעלה ממחציתם, 57 אחוז, הרגישו שמצעד החיים השפיע על אופן חשיבתם בנושא זה. על השאלה, אם החלטתם לנסוע שוב לישראל הושפעה מהנסיעה, ענו 68 אחוז בחיוב. כ־95 אחוז הרגישו, שכתוצאה מהשתתפותם במצעד הם יכולים לעמוד מול מכחישי השואה; 94 אחוז אמרו, שהמצעד חיזק את זהותם היהודית; ל־94 אחוז גרם המצעד "להיות יהודים גאים יותר"; ו־69 אחוז נוספים טענו שהמצעד הגביר את סקרנותם לגבי היהדות.

כשלושה רבעים מהמשיבים מאמינים שהשואה יכולה לקרות ליהודים "בכל מקום"; 11 אחוזים חושבים שזה עלול לקרות, "אך לא בצפון אמריקה"; 7 אחוזים מאמינים שזה לא יכול לקרות; 10 אחוזים אינם בטוחים.

על השאלה, לאיזה חלק מהנסיעה היתה ההשפעה הגדולה ביותר של המשתתפים – ענו 93 אחוז: הביקור במחנות; 68 אחוז – המצעד עצמו; 54 אחוז – הביקור בישראל; 20 אחוז – הביקורים במוזיאונים ובבתי כנסת ובאתרים אחרים.

מתברר, שהמצעד הוא חוויה כוללנית, שכל חלק בה משפיע בתגובת שלשלת על החלקים הבאים.

מבזקים כלכליים

"הורדת מכסים באוטונומיה תזרז חשיפה ליבוא בישראל"

■ הוויכוח בין ישראל לפלסטינים על משטר המכסים בשטחי האוטונומיה יסתיים, קרוב לוודאי, בפשרה. בין ישראל לשטחי האוטונומיה יתקיים סחר חופשי, אך לפלסטינים תהיה רשימה של מוצרים שיוכלו לייבא, עם שיעורי מכס שייקבעו על-ידם. אין ספק שמיגזרים מסויימים בכלכלה הישראלית עלולים להיפגע, והממשלה תצטרך לפצותם. עם זאת, שיעור נמוך של מכסים בשטחי האוטונומיה יגרום לזירוז תהליך החשיפה ליבוא, בו מצויה ישראל ממילא – העריך אתמול ד"ר גיל פיילר, מחברת אינפורמדור מחקרים (המזרחית), במסגרת מפגש נוסף של הקורס "עסקים עם מדינות ערב", שמארגן המרכז הישראלי לניהול.

במיפגש שהתקיים אמש במלון הילטון בתל-אביב השתתפו גם איש העסקים מוקי מלצר, המנהל קשרי מסחר מסועפים עם מצרים, ופרופ' גד גילבר מאוניברסיטת חיפה, המנחה האקדמי של הקורס.

ד"ר פיילר ציין, כי לאחר חתימת הסכם אוסלו היתה התלהבות עצומה בקרב אנשי עסקים פלסטיניים והתעוררו אצלם ציפיות גבוהות. כיום, לדבריו, יש מספר בעיות חמורות שמעכבות את זרימת הסיוע הבינלאומי לשטחים, כמו היעדר יכולת להכין מחקרי היתכנות, הנדרשים ע"י ארגונים ומדינות כתנאי להזרמת סיוע.

הדוברים במפגש הדגישו, כי היעדר תשתית משפטית בשטחים מרתיע יזמים בינלאומיים מלהשקיע שם. בשטחים עדיין תקפי החוק הירדני, לפיו הבעלות הזרה על עסקים מקומיים מוגבלת ל-49%, ללא בעלות על הקרקע. בתנאים כאלה, יקשה על זרימת הון זר לשטחים והקמת מיזמים משותפים.

עוד צויין, שיש כבר ניצנים של שיתוף פעולה ישראלי-פלסטיני, ופה ושם אף הוקמו מיזמים משותפים, בהשקעה צנועה של עד 100 אלף דולר. מיזמים משותפים בהשקעה גדולה יותר יתכנו רק לאחר כינון האוטונומיה, והתגברות על הקשיים בכינון המשטר הכלכלי בשטחים.

לדברי המשתתפים, מורגשת כיום מתיחות רבה בין אנשי עסקים בשטחים לבין אנשי עסקים פלסטיניים מהתפוצה, סביב השאלה מי ייהנה מפירות השלום.

"שבוע המידע" במאי בסימן כלכלת השלום

■ לקראת "שבוע המידע" בישראל, שייערך ב-5-1 במאי, דווח כי הגידול הנמשך בשוק מאגרי המידע העולמי, ובשוק הישראלי, הינו בשיעור של כ-30% בשנה, וכי בישראל חל גידול של יותר מ-40% בהיקף השימוש במידע פיננסי. גידול זה מוסבר בפריצה לענפים חדשים ובהעמקת הכלים הניתנים כיום, בין היתר לצורך מחקרי שוק, מודיעין עסקי, איתור שותפים אסטרטגיים, טכנולוגיות מידע חדשות, נתיבי מידע מהירים וכו'.

הכנס הבינלאומי התשיעי יעמוד השנה בסימן שילוב מידע, כלכלה ושלום, עם פתיחת הסביבה הקרובה בפני עולם העסקים הישראלי. יוצגו בו פתרונות לניצול ההזדמנויות העיסקיות הגלומות בעידן השלום, ויידונו מקורות המידע של עולם העסקים הערבי וההזדמנויות העיסקיות במדינות השכנות.

השנה הכנס מאורגן ע"י חברת טלדן, בחסות התאחדות התעשיינים ובשיתוף מכון היצוא, בזק זהב, קו מנחה ואיגוד ספקי המידע בישראל. במרכז הכנס יעמדו שימושים חדשניים ובין היתר יוצגו בו חידושים בתחום האינטרנט, רשת הרשתות, נתיבי מידע מהירים, שירותי מידע, מאגרים ודרכי גישה. כן יוצגו ישומים של מידע והפיכתו למודיעין, לרבות מודיעין עסקי, תוך שילוב שיטות הערכה של בכירי אנשי המודיעין הצבאי והעיסקי, מארה"ב ומישראל, בהם ראשי חברות אמריקניות העוסקות בתחומים אלה.

במקביל לכנס תתקיים תערוכה מקצועית, בהשתתפות הגורמים המובילים בארץ ובעולם בתעשיית המידע. במהלך הכנס יתקיימו ימי עיון וגלריית CD ROM, ובה תצוגה של חידושי מולטי-מדיה על תקליטורים.

המטווח השקט ביותר בעולם

בקונצרן הגרמני אילברוק צופים מכירות סופגי רעש ב-3 מיליון דולר לשנה במזרח התיכון בשנה הקרובה

■ במסגרת פרויקט אקוסטי מקיף, שהושלם השבוע במנהרות המטווח האולימפי התת-קרקעי בהרצליה, בעלות של חצי מיליון שקל, הניחה חברת אורנים סיילנסר הישראלית סופגי רעש מסוג "סונקס", בשטח של 2,000 מ"ר, שלדברי היצרנים הופכים את המטווח בהרצליה למטווח השקט ביותר בעולם.

אורנים סיילנסר היא זכיינית של קונצרן אילברוק הגרמני המשווק סופגי רעש בירדן, סוריה, סעודיה ונסיכויות המפרץ. כן ביצע הקונצרן באחרונה פרויקט אקוסטי גדול בסניפי בנק פלסטיין בגדה המערבית.

באילברוק, שהיקף המכירות שלו מגיע לכ-800 מיליון מרק בשנה, רואים בפרויקטים שהושלמו בהרצליה וברמאללה התחלה מוצלחת. להערכת אנשי החברה, יגיע היקף המכירות של סופגי רעש במזרח התיכון ל-3 מיליון דולר בשנה הקרובה.

בתמונה: חובבת הירי טל מן, בת 20 (משמאל) מרמת השרון, וטליה לוי, בת 22, שנה שלישית במדעי המדינה, היו שתי הראשונות שהוזמנו לחדש את רשיון האקדח שלהן במטווח השקט ביותר בעולם.

שכר בשחקים

היבטים

□ צבי כסה

לאט-לאט לומדת ישראל לנהוג במערכותיה הכלכליות והפיננסיות כמנהג המדינות היותר מתוקנות. אחד המנהגים החדשים הוא לפרסם את שכרם של המנהלים הבכירים בחברות הציבוריות. אך אליה וקוץ בה. הקוץ הוא, שהעניין הפך לריטואל שנתי ללא כל אפקט ציבורי.

מדי שנה, בעונת פרסום המאזנים, מתפרסמים נתונים על עלות השכר של המנהלים הגדולים הללו. הכותרות מזדקרות והציבור מצקצק שפתיים, ורבים כועסים. אחרים מביעים פליאה גדולה, ועיתונאים כותבים מאמרי ביקורת. אך שום דבר לא קורה. והשום דבר הזה הוא עניין רציני ביותר.

מצד ההצדקה העקרונית, מה הקשר בין שכר מנהלים לבין ההצלחה העיסקית של התאגידים שהם מנהלים. אשר לצד האנושי, בכמה, והאם בכלל, עולה המוטיבציה של מנהל כאשר מעלים את שכרו ממיליון שקל לשני מיליון שקל לשנה. והאם נבדק בכלל הקשר שבין רמת שכר מעבר לסכום מסוים לרמת הפעילות והמסירות של המנהלים.

הדברים עוד יותר מסתבכים מבחינה עקרונית. למשל, מנהל בנק גדול. לבנק הזה יש פעילות בנקאית בארץ ובחו"ל, ויש לו חברות-בנות בכל מגזרי המשק. מנהל הבנק ויו"ר מועצת המנהלים שלו ניצבים בראש הפירמידה הזאת. ממתי מגיעה להם עיסקת שכר בגין הצלחתה, והצלחה של מי במערכת? הרי הבנק יכול להרוויח מעט, ואולי אף להפסיד, בארץ או בחו"ל. אבל חברת הביטוח שהבנק שולט בה מרוויחה מאוד, וחברת הבנייה מרוויחה הרבה, וחברת כלל מרוויחה הרבה וכו' וכו'. והרווחים האלה, ישירות או בעקיפין, משתרשרים לפיסגת הבנק. האם על כל אלה מגיע למנהלים שכר בשחקים?

ובכלל, מי מחליט על רמת השכר? – מחליטים חברי הדירקטוריון. לחלקם יש אינטרס אישי מובהק להרבות שכר למנהלים, כי משהו מהגורמות האלה יתגלגל גם לכיסם. כנגד זה יטענו בעלי הדבר, שעל מנת שיהיו מנהלים טובים, ראוי וצורך לשלם שכר גבוה. אבל שכר גבוה מתי, ולפי אילו תוצאות? הרי היינו עדים לתהליכים מאלפים: בנק, למשל, מציג רווחים נאים שנה, שנתיים, שלוש וארבע. אז ראויים מנהליו לשכר שחקים. והנה, בשנה החמישית, שוד ושבר, הפסדים גדולים, וצריך עכשיו למחוק מאות מיליונים בגין חובות מסופקים.

עד היום הבנקים הישראליים מצמצמים את רווחיהם ע"י הפרשת מאות מיליוני שקלים בגין חובות מסופקים. או איך המנהלים, שנהנו משכר מרקיע שחקים בשנים הכאילו מרוויחות, איך יבואו חשבון איתם? ומדובר לא רק בבנקים, אלא גם בתאגידים עסקיים מתחומים שונים.

חברות ציבוריות ומונופולים

וכאשר מדובר בחברות הציבוריות, הדברים עוד יותר מוזרים. תאגיד גדול, ש-20 עד 30 או אף 50 אחוז מהון המניות שלו מוחזקים בידי הציבור, בסופו של דבר נשלט ע"י חבורת המנהלים שלו. ברור, ששכר השחקים של המנהלים נוגע לכל אחד מבעלי המניות. זה אמור לגבי תאגידי ענק וזה אמור עוד יותר לגבי תאגידים ציבוריים קטנים, שבהם הקשר בין שכר המנהלים לבין ציבור רוכשי המניות הוא אף ממשי יותר.

ואם נעבור גם למונופולים, הרי שם הדברים עוד יותר בעייתיים. חברת החשמל היא מונופול. מה פירוש רווח במונופול – הוא מקבל מהמדינה זיכיון ללא תחרות ומחלק רווחים. הרי זה עיוות גדול. מונופול שמקבל זיכיון צריך לכסות את הוצאותיו ולצבור את קרנות הפחת ותשואה סבירים להון. על-פי מה נקבע אצלו רווח? עפ"י מה הוא מחלק רווחים למנהלים או לעובדים? פשוט, על חשבון מחירי המוצרים והשירותים שהוא מספק לציבור.

עניין של תרבות ניהול

כל העניין קשור מאד לתרבות וניהול. יש תרבות ניהול אמריקנית, שבה המנהלים לוקחים לעצמם ככל העולה על רוחם. יש תרבות ניהול אירופית ויש תרבות ניהול יפנית, שבה המנהלים צנועים בהרבה. כאשר הנשיא לשעבר בוש ביקר ביפן יחד עם חבורה של מנהלי תאגידים אמריקניים גדולים, המנהלים היפניים תקפו אותם קשה בעניין שכרם. אתם, אמרו להם היפנים, מבקשים להתחרות במוצרים שלנו, אבל אתם כושלים בחלקו בגלל שכר העתק שאתם מרשים לעצמכם.

אם מנסים לחקור בתהליכים האלה, מתרשמים שאחד הגורמים שגרמו לפריצה הגדולה בשכר היו רווחי הברוקרים בשווקים הפיננסיים הבינלאומיים. העיסוק במניפולציות פיננסיות, בסחר במטבעות ובסחורות עתידיות, בהנפקות וכיו"ב, מניב רווחי-ענק לברוקרים שמתפעלים את העיסקאות הללו. ואם צעיר מוכשר בחברות ברוקרים מרוויח שכר ועמלות בסכומים של חמש או שש ספרות בשנה, הרי למנהל, למנכ"ל, לנשיא, ליו"ר וליועציהם מגיעה הכנסה עוד יותר גבוהה, וכך העקומה עולה ועולה.

לחברות פרטיות קשה לבוא בטענות, אבל על החברות הציבוריות צריך להחיל משטר אחר. האפשרות שראוי היה לבחון היא, שלגבי חברות ציבוריות – מעבר לגודל מסוים או כאלה ששיעור המניות שלהן שבידי הציבור עולה על רצפה מסוימת – תופעל ועדה ציבורית שמחוץ לחברי הדירקטוריון, שתקבע את השכר הראוי למנהלים ואת הבונוסים המגיעים להם בסוף תקופה מוגדרת, המאפשרת שיפוט-אמת אשר למידת הצלחותיהם.

מעבר לכל אלה, להסתדרות יש עניין רב לטפל בתחום זה, בכל הנוגע ליחסי עבודה. לשיטתם של הקפיטליסטים, ראוי לקבוע תיקרה לשכר המנהלים. שכר השחקים של המנהלים מייקר את המוצרים והשירותים, ופוגם בכושר התחרות של התאגיד. ולכך על העובדים להתנגד בתוקף. לרשותם של המנהלים יעמדו, ברמה סבירה, הרווחים ולא השכר. "ברמה סבירה" פירושו, לאחר שהותירו נתחים סבירים להשקעה בפיתוח נוסף, כדי להבטיח את עתיד התאגיד.

מן הראוי שההסתדרות תכניס את הנושא לסדר היום הפוליטי של פעילותה במשק.

למרות המתחרים — גידול של 60% במכירות בורגר ראנץ'

■ הנהלת רשת מסעדות ההמבורגר בורגר ראנץ' מסרה כי הרשת סיימה את הרבעון הראשון של 94 עם גידול של 60% בהיקף המכירות, לעומת הרבעון הראשון ב-93.

בורגר ראנץ', שפתחה את הסניף הראשון שלה בישראל לפני 22 שנה, מפעילה 54 מסעדות ברחבי הארץ.

לדברי מנכ"ל הרשת, רון לפיד, השוק הישראלי עדיין בשלבי התפתחות בכל הקשור למזון מהיר ולהמבורגרים. "כפי שצפינו, כניסתם של מתחרים חדשים עוררה את גידול שוק המזון המהיר כולו", אומר לפיד. "כשפתחנו את הסניף הראשון הציבור הישראלי עדיין הסתייג מהרעיון של אכילת בשר מחוץ לבית".

גידול ריאלי של כ-30% במכירות שמרת הזורע

■ רשת החנויות שמרת הזורע רשמה במהלך חודש מארס מחזור-שיא של כ-5.5 מיליון שקל.

ברבעון הראשון של השנה נרשם גידול ריאלי של כ-30% במכירות הרשת, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

לרשת 14 חנויות ברחבי הארץ, בחיפה, חנות גדולה בצ'ק פוסט, חנויות באילת, בירושלים, בדיזנגוף סנטר בתל-אביב, ברעננה, בטבריה ובבאר-שבע, בהן שתי חנויות מפעל גדולות, בשטח של כ-2,000 מ"ר כל חנות, האחת בקיבוץ הזורע והשנייה בקיבוץ שמרת.

מגעים לאישור הבורסה של ת"א ע"י הבורסה בטוקיו

■ לשכת המסחר ישראל-יפן פועלת באופן נמרץ לאישורה של הבורסה התל-אביבית על-ידי הבורסה של טוקיו. אשרור הבורסה הינו התנאי המרכזי שיאפשר השקעה מוסדית של משקיעים יפניים בבורסות זרות. ללא אישור זה, בנקים להשקעות, קרנות נאמנות וחברות ביטוח יפניות אינם מורשים לכלול מניות ישראליות בתיקי ההשקעה שלהן.

המגעים לאישורה של הבורסה החלו כבר בעת ביקורה של משלחת שוק ההון הישראלי ביפן, בראשות יו"ר לשכת המסחר ישראל-יפן אלחנן הראל, בנובמבר 93. אז נפגשו ראשי המשלחת עם הנהלת הבורסה של טוקיו, עם ראשי האגף הבינלאומי של משרד האוצר היפני ועם נשיאות איגוד חברות ההשקעה של יפן, Jasda. בין חברי המשלחת היו גם שלושה דירקטורים מהבורסה של תל-אביב. לאחר ביקור המשלחת המשיכה שגרירות ישראל ביפן, בראשות השגריר גנור והציר הכלכלי ליבנת, במגעים עם הגורמים הממשלתיים שם. באחרונה, בעקבות פנייתה של ועדת שוק ההון בלשכת המסחר ישראל-יפן, פנה יו"ר הבורסה חיים שטסל לעמיתו היפני בבקשה רשמית לקבלת האישור. הנהלת לשכת המסחר ישראל-יפן פנתה במקביל למספר בנקים להשקעות ביפן, וכן לחברות יפניות וזרות החברות בבורסה של טוקיו, בבקשה לתמוך בפנייה הישראלית, ונמסר כי בתקופה הקרובה תתקבל ההחלטה בנושא.

בנקים להשקעות מיפן מגלים באחרונה התעניינות רבה בשוק ההון הישראלי, ובמניות הישראליות המונפקות בניו-יורק. ידוע, כי מספר גופים יפניים אף נטלו חלק בקרנות שהונפקו באחרונה בלונדון ובניו-יורק, במטרה להשקיע במניות ישראליות.

ההתעניינות היפנית הגוברת בשוק הישראלי היא משיקולים כלכליים – כלכלה בעלת שיעורי צמיחה גבוהים – ומשיקולים כלכליים-פוליטיים – לאור ההשלכות הכלכליות של הסכמי השלום.

57 יצרנים מישראל בתערוכת התכשיטים בבזל

■ הביתן הישראלי בתערוכת התכשיטים והשעונים האירופית המתקיימת בבזל משתרע השנה על שטח של 800 מ"ר. בתערוכה ישתתפו 57 יצרנים מישראל.

לדברי הממונה על תערוכות מוצרי צריכה במכון היצוא, לוצ'אנה גלנטה, התערוכה בבזל נחשבת לגדולה ולוקרתית ביותר בעולם בתחום זה, ומוצגים בה תכשיטים, דברי כסף ושעונים של כ-2100 יצרנים מכל העולם.

מכון היצוא הישראלי חבר בוועדה המארגנת של התערוכה, הפתוחה לקהל הרחב ולאנשי מקצוע ושטחה כ-58,810 מ"ר.

טרייד-אין של תוכנות

■ חברת התוכנה מיכונים מכריזה על מבצע טרייד-אין לתוכנות פיננסית ותוכנות לענף הנדל"ן. מנכ"ל מיכונים, נחום שמעון, מסר כי החברה תעניק זיכוי של 35% על כל תוכנה קיימת שתוחלף בתוכנה מתוצרתה.

המבצע כולל גם את המערכת הפיננסית "מיכונית" ומערך של תוכנות לענף הנדל"ן: תוכנת "משכנת" לניהול תיזום לקבלני בניין; תוכנת ניהול נכסים המיועדת להשכרת מבנים, חנויות ומגרשים; תוכנת "קניונית" לניהול קניונים ותוכנה לניהול מערך הערבויות של קבלני בניין וכיו"ב.

השמטה

מהרשימה "פיגור של 43% לעומת יפן ושל 74% לעומת שווייץ", על הדו"ח השנתי של המכון לפריון העבודה והייצור, שהופיעה במדור אתמול, נשמט שם הכותב, אבשלום קוח. עם הכותב והקוראים הסליחה.

הסטודנטים הצרפתים חוגגים ניצחון

זה לא הדור של 1968. הם קראו תיגר על חברת הצריכה, עכשיו חוששים להיפלט ממנה

□ ג'וליין נאודי

אלפי סטודנטים צעדו בפריס, בהופכם הפגנת מחאה מתוכננת למצעד ניצחון, בו חגגו את נסיגת הממשלה מהצעת חוק, אשר היתה מאפשרת למעסיקים לשלם לצעירים פחות משכר המינימום החוקי.

אבן בכל יד. אחד המפגינים

המשטרה, שהערכותיה הן תמיד נמוכות, אמרה כי 30 אלף בני-אדם השתתפו בהפגנה, שצעדה מכיכר הבאסטיליה עד לכיכר דאנפר-רושרו, בדרומה של העיר. כמה מאות "הרסנים" (casseurs) פגעו בתאי טלפונים ומוסכי אוטובוסים, ובזזו אולם תצוגה של מקלטי רדיו למכוניות. לפחות תריסר מכוניות ליד כלא סאנטה נהרסו והועלו באש, והיו דיווחים שאוטובוס הועלה באש בבולוואר סיינט-מישל.

שעתיים לאחר שהתפזרו רוב הצועדים, התקבלו ידיעות על המשך מעשי האלימות בדרך ההפגנה. ה"הרסנים" ידועים כצעירים מתוסכלים מן הרובעים העניים, המנצלים הפגנות חוקיות לשם מעשי אלימות.

אף כי כאמות מידה פריסאיות היו ממדי המצעד צנועים, יצרה נוכחותם של אמבולנסים, תותח מים ומסוק אשר חג מעל, אווירה של משבר, ומשטרת המהומות השתמשה בגאז מדמיע כדי לשים קץ לאלימות. "מדוע אינכם יורים בהם? מדוע אתם עומדים ומסתכלים, כאשר הורסים רכושי?" קרא אדם בגיל העמידה מן הקהל. מצעדים נוספים נערכו בערי השדה, אך לא היו דיווחים על תקריות חמורות.

המצעד בבירה נהפך גם להפגנה למען שחרור צעירים שנאסרו בהפגנות קודמות, ולמען החזרת שני אלג'ירים שגורשו שבוע קודם לכן, כי הואשמו במעשי אלימות בעת הפגנה בליון. למרות שלדברי בית משפט חרג מפקד המשטרה של ליון מסמכותו – כאשר לא איפשר למצות את הפרוצדורה המשפטית המקובלת – התייצב משרד הפנים לימינו ולא התיר לאלג'ירים לחזור.

ב-29 במרס חזר בו אדואר בלאדור, ראש הממשלה הגוליסטי, מהחלטה, שהיתה מאפשרת למעסיקים לשלם 20 אחוזים פחות משכר המינימום לצעירים מתחת לגיל 26, ששיעור האבטלה ביניהם הוא 25 אחוזים.

הצעד הזה, שנועד לעודד העסקת צעירים, נתפש על-ידי הצעירים כעלבון. ארגוני הסטודנטים החליטו לא לבטל את הפגנותיהם, שנקבעו ל-31 במרס, באומרם שעתה יציינו את נצחונם על הממשלה.

חודש ימים של הפגנות פגע קשה בתדמיתו של בלאדור, שמעמדו בסקרי דעת הקהל ירד לרמה נמוכה יותר מזו של הנשיא הסוציאליסט פרנסואה מיטראן – לראשונה מזה שנה, מאז נטל לידיו את רסן ראשות הממשלה. נסיגתו בעניין שכר המינימום נוספה לכמה מקרים קודמים, בהם חזר בו מהחלטות שקיבל, כתוצאה מהפגנות רחוב.

אך בלאדור נחשב עדיין כפוליטיקאי בעל הסיכויים הטובים ביותר להיבחר לנשיא בבחירות של 1995. ההתנגדות הרצינית ביותר למועמדותו באה מקרב המחנה שלו-עצמו.

במפלגתו הגוליסטית, הרפ"ר, חוששים רבים כי הוא דוחק לשוליים את ז'אק שיראק, נשיא המפלגה ומועמדה הרשמי-למחצה לארמון האליזה. דוגמה ללחצים המופעלים על בלאדור נתן בסוף מרס פיליפ סגואן, נשיאה הגוליסטי של האסיפה הלאומית ומנהיג המערכה נגד אישור אמנת מסטריכט. סגואן, שעם ירידת דמויות מימסדיות יותר בסקרי דעת הקהל גוברים סיכוייו להיות מועמד לנשיאות, אמר שהצעדים להקטנת האבטלה, המגיעה ל-3.3 מיליוני בני-אדם, לא ייצרו את 500 אלף מקומות התעסוקה המובטחים, אלא 10-15 אלף בלבד. סגואן, המתואר כ"כוח שכנגד", מנצל יותר ויותר את הקשיים, בהם נתקל ראש הממשלה, כדי לקדם את דעותיו-שלו, כי צרפת זקוקה לצורת ממשל "חלופית".

(אינדיפנדנט)

לא מהפכה, רק יותר שכר ויותר הבנה

לבנים יש שיער קצר והם מגולחים למשעי; שני המינים לבושים באופן מסודר והם מקפידים על הופעתם החיצונית. שמות כמו מארקס, מאו וטרוצקי אינם נשמעים בשיחותיהם. הסטודנטים הצרפתים הצעירים, שאילצו את ממשלתו של אדואר בלאדור לסגת, אינם דומים להוריהם, שזעזעו ושיתקו את המדינה במהומות מאי 1968.

בעוד שצעירי 1968 היו ילדים, משכילים מאוד, של גאות הילודה אחרי מלחמת העולם השנייה, שעברו את הקורסים המסורתיים בני שלוש השנים לתואר במדעי החברה, הרי המפגינים של 1994 באים ברובם מעדי השורה, ולומדים בקורסים בני שנתיים במקצועות טכניים ומסחריים.

התנועה שלהם נגד הורדת שכר המינימום לצעירים שמתחת לגיל 26, אין ולא כלום בינה ובין תנועות הסטודנטים של העבר, שהיו שמאליות ואורגנו מן המרכז. ועד כה לא הופיעה בת דמות כמו דניאל כהן-בנדיט, הגיבור ילוד גרמניה של 1968, שגנב את ההצגה.

התנועה 1994, הניזונה על רקע פחד כללי מפני העתיד – אשר בא אולי לביטוי מפצה ביותר בסטיקר על קירות הבתים של פריס, בו נאמר "איידס, אבטלה, חוסר קורת גג, חוסר הבנה" – חזקה ביותר בערים כליון ונאנט, שהידיעה שהממשלה מתכוונת ברצינות להוריד את שכר המינימום לצעירים התקבלה בהן בהתפרצות זעם.

התנועה הזאת פסחה על התאחדות הסטודנטים הראשית ועל מנהיגה הבלתי כריזמטי פיליפ קמפינצ'י בן ה-30, כשבמקומה באו מה שנקרא "תיאומים" (coordinations), תופעה המציינת הרבה תנועות מחאה בצרפת בימינו – ארגונים רופפים, הנזהרים מכל שמץ הזדהות פוליטית ומייצגים את הקובלנות הסוציאליות של קבוצות שונות. "תיאומים" כאלה ייצגו בשנים האחרונות אחיות וחקלאים, ופסחו אף הם על האיגודים המסורתיים.

ב-1968, כאשר אולמי ההרצאות של הסורבון נכבשו לימים רבים, והתנהלו בהם ויכוחים לאין סוף על תיאוריה מהפכנית, נחשבו הסטודנטים, אפילו בעיני אלה שלדעתם טעו ותעו, כבעלי כושר ביטוי ומחשבה. ואילו כיום באו אולפני טלוויזיה במקום האמפיתיאטרונים המפוארים, וביטויים כ"סופר-קול" במקום הדיאלקטיקה.

ניקולאס סארקוזי, שר התקציב ודובר הממשלה, סיכם את ההבדל בין שני הדורות כדלקמן: 1968 דחתה את חברת הצריכה ואת ילדיה; 1994 חוששת שחברת הצריכה תשאיר אותה בצד הדרך.

פרנסואה דיבה, פרופסור לסוציולוגיה באוניברסיטה של בורדו, אמר כי "הדור המודרני מתח מעורר לא ביקורת על בתי הספר או על החברה שלו. יש לו הרושם שאין לו עתיד, ושהוא ממתין להחלטה, שלא תבוא לעולם".

פתאום סמים בירדן

הם היו גם קודם, אבל רק כאשר חוסיין החליט לנאום נגדם, הותר הפירסום של הנגע בממדיו האמיתיים

□ ראנה סאבתג

מאחורי מסך של הכחשות, התמכר חלק מעשירי ירדן לסמי הרגעה ולהרואין, בעוד שעניים הריחו דבק, צבע או אפילו את העשן של נמלים בוערות. המסך הוסר, כאשר המלך חוסיין הפתיע באחרונה את נתיניו באומרו שבירדן קיימת בעיית סמים. לדבריו, מראים הנתונים של האו"ם כי בירדן 7,000 מכורים לסמים, בעיקר לאמצעי הרגעה, אך גם להרואין.

"אנו מתביישים בבעיה הזאת, או איננו מסוגלים לדבר עליה ולמצוא לה פתרונות – אם על-ידי נקיטת אמצעים נגד מבריחים וסוחרים, ואם על-ידי הקמת מרכזי גמילה למכורים כדי להצילם", אמר. "אך להמשיך לשתוק יהיה לרעתי מישגה כלפי עצמנו וכלפי ילדינו".

משפחות עשירות מוציאות עשרות אלפי דולרים בחו"ל על טיפול בבני משפחה מכורים, כדי למנוע שערוריה. מן העניים, המריחים כל מה שמסוגל לגרום להם להרגיש "חיי", פשוט מתעלמים.

"הם חשים התרוממות רוח ואופוריה. הם אומרים שזה לגביהם הדרך היחידה למצוא אושר", אמר עובד סוציאלי, שמצא ילדים עניים נושמים את העשן, העולה מגמלים בוערות.

נאומו של המלך, שמתח ביקורת על הפרלמנט על הזנחת נושאים חיוניים, פתח בכך תיבת פנדורה. מקורות, הטוענים זה שנים שהסמים שנתפסו בירדן נועדו לחו"ל, מתחילים להשמיע קריאות אזעקה. הדיון, שנפתח בעקבות נאום המלך, מעיד על בורות אשר להיקף הבעיה ולצורך במתקנים מרכזיים, שיעזרו לקשת הרחבה של מכורים להיגמל מהרגליהם, החל בשתיית אלכוהול וכלה בצריכת הרואין.

"לא עודדנו מעולם איש לשוחח על בעיית הסמים בירדן, וזאת בשל גורמים רבים, חלק מהם תרבותיים", אמר הסוציולוג ד"ר סברי רבייהת, שקיבל את הכשרתו בארה"ב, "חברות משתדלים לטאטא את הלכלוך שלהם מתחת לשטיח".

השינויים התרבותיים המהירים, הדוחקים בעוני ובאבטלה, מגבירים את ההתמכרות לסמים, לכן שמרו הפקידים על שתיקה. "הארץ הזו מעולם לא הודתה שיש לה בעיית סמים, עד שאנשים במקומות הגבוהים הודו בכך", אמר רבייהת, "עלינו להגדיר את הבעיות, לדעת יותר על איפיוני האנשים המשתמשים בסמים, על מוצאם של הסמים, כיצד להשתלט על ההתמכרות לסמים ולמנעה, וכיצד לשקם את המכורים".

קולונל הישם נסור, העומד בראש המלחמה בסמים בירדן, אמר כי בשלוש השנים האחרונות גדל היקף ההתמכרות לסמים במידה מדאיגה. ב-1993 הוסיפה הסוכנות שבראשותו 430 שמות לרשימת 618 המכורים, שהצטברה במשך העשור האחרון. "המספרים הללו אינם משקפים את הממדים הממשיים של הבעיה, שכן מספר המתמכרים השומרים על שתיקה גדול מאוד, בכל חלקי הארץ", הוסיף נסור.

הסוכנות למלחמה בסמים תפסה ב-1993 4,099 ק"ג חשיש, לעומת 875 ק"ג ב-1983. אך נסור מודאג יותר, לדבריו, מעליית השימוש בסמי הרגעה וסמים ממריצים, שניתן להשיגם כתרופות, על-ידי גברים ונשים כאחת. ארטין, המשמש לטיפול במחלת פרקינסון, נהפך ב-1993 לסם הנמכר ברחוב, והדבר הניע את השלטונות להוסיף לרשימת הסמים הנמצאים במעקב.

התמכרות להרואין נחשבה בעבר להרגל שנרכש בחו"ל. אך ואליד סאראהאן, פסיכיאטר העובד מאז 1982 לטובת מכורים ערבים, אמר ב-1989 כי גברים שאין להם קשרים כלשהם עם ארצות חוץ, התחילו לבקש ממנו טיפול.

"צילצלתי בפעמון האזעקה, כאשר חלה הסלמה במספר המכורים להרואין שפקדוני, לרוב קבוצות של 10 עד 12 צעירים", אמר הרופא בן ה-40, שקיבל את הכשרתו בלונדון. לדבריו, פשיטה של הממשלה על סוחרי סמים הקטינה את מספר המכורים, וכל גרם של הסם נמכר כיום במחיר שבין 30 ל-70 דינרים (42 ל-100 דולרים), בהתאם לטיב ההרואין – סכום גדול מאוד בארץ, בה פקיד ממשלתי משתכר בסביבות 120 דינרים בחודש.

אחרי נאום המלך גילה שר הבריאות, עבד-אל ראחים מלחאס, תוכנית להקמת מרכז הגמילה הממשלתי הראשון. ירדן מבקשת את עזרת בריטניה בהכשרת הצוות, ומימון גרמני שיסייע לה לעמוד במחיר המרכז, שיעלה 2.8 מיליוני דולרים.

בעבר נמנעו מתמכרים מלהיעזר במתקנה היחידה נגד סמים בירדן, השוכנת בבית חולים לחולי נפש, משום שאין לה הצוות הדרוש והתוכניות. שיקום. המשטרה מקיימת מרכז בן 17 מיטות לשם טיפול במכורים, והיא תחון כל איש שיודה בהתמכרותו ויכנס למרכז גמילה. סאראהאן יקים, לדבריו, בית חולים פרטי משלו, עם אגף להתמכרות, שיוכל לטפל בחולים מן המדינות הערביות השכנות, שעדיין דבקות ברתיעת העבר מפני דיון גלוי בבעיה.

(רויטר)

"ג'יהוץ רווחים" ביפן

דו"חות של חברות מגלים טפח ומסתירים טפחיים. חשבונאות תחבלנית תמיד משפרת את המצב

□ וליסאריוס קאטולאס

השקעות בניירות ערך יפניים דומות, לדברי מומחים, לנישואין מסודרים: על פני השטח אתה יודע אל מה אתה נכנס, אך הפרטים הדקים יותר הם בגדר תעלומה. זה נכון במיוחד עתה, כשהחברות נחפזות לייפות מאזנים והנתונים בצרה, לקראת סוף השנה הפיסקלית, המסתיימת ב-31 במרס.

"קשה לתת אמון בהצהרות הכנסה או בסיכום מאזנים ביפן", אמר קובע מדיניות בחברת ברוקרים מרכזית, "בעלי עסקים ממש מופתעים, כשאומרים להם שמשקיעים זרים מתייחסים להצהרות הכספיות ברצינות".

"המצב משתפר, אך כל כך הרבה פרטים נשארים מחוץ למאזן, עד שאינך יכול לדעת לעולם מה החברות מסתירות", אמר מומחה זר, "מדיניות החשבונאות הגרועה נותנת למשקיעים, שעשו שיעורי בית טובים על החברה, הזדמנות טוב".

המניפולציות החשבונאיות המקובלות כוללות טרנסאקציות של מטבע, שאין מכלילים אותן בחשבונות המתפרסמים, שינוי אופן חישוב הפחת ועיסקות מניות מדומות. "שווה של סקאיטו", החברה היפנית לזיקוק נפט ושיווקו, הסתירה מבעלי המניות הפסדים במטבע חוץ בסך 1.05 מיליארד דולרים במשך קרוב לארבע שנים. היא יכלה לעשות זאת, משום שלפי חוקי החשבונאות היפניים אין צורך לגלות הפסדים מסוג זה בדו"חות השנתיים.

שינוי במדיניות קביעת הפחת הוא תחבולה חשבונאית נוספת, שנועדה להוליך שולל משקיעים. חברות רשאיות להפחית ערכם של נכסים שנקנו, כנגד רווחים. חברות רבות עוברות משיעור פחת קבוע לפחת קטן והולך במאזנים ואחר כך חוזרות לשיטה הקודמת, כדי "לגהץ" רווחים עולים ויורדים – אמר ג'ייסון ג'יימס, מחברת ג'יימס קפל קאסיסיק.

בשיטה של שיעור פחת קבוע, מוחקות חברות ערך נכסים בשיעורים זהים במשך תקופה מסוימת. ואילו פחת מאוזן מאפשר לחברות למחוק חלק גדול מערכו של נכס בשנה הראשונה. על-ידי מעבר מפחת מאוזן לפחת בשיעור זהה, יכולה חברה להחיש או לבלום את ירידת הרווחים הנרשמים.

"תודי" אחר להתחמקות החברות הוא מסחר פנימי. חברות מוכרות מניות לחברות-בנות, ובכך הן מקבלות הכנסה כספית ניכרת. ההכנסה הזאת נחשבת כרווח תפעולי, למרות שלמעשה המניות שייכות עדיין לחברה-האם.

"שיטת החשבונאות היפנית היא היא הגורמת לכך, שהחברות היפניות יכולות לבצע באין מפריע תחבולות חשבונאיות כה רבות", אמר ג'ון אלקייר, נשיא מורגן סטנלי אסט מנג'מנט. "נכסים כמו קרקע ומניות נרשמים ביפן בחשבונות של החברה במחיר הקנייה המקורי – מה שנקרא 'ערך פנקסני'".

(רויטר)

הדברים הקטנים שבחיים

הסיפור האישי יותר חזק מהכל

פתאום חשבתי לעצמי, שבתוך שנים ספורות כמעט שלא ישארו עוד ניצולי שואה. אני באמת מקווה שהם יזכו לעוד שנים רבות של חסד וחיים, אבל המישים שנה אחרי, השעון הביולוגי מתקרב לאיטו גם של הניצולים. השואה תהפוך מדיווח במימד האנושי, ממקור ראשון, לדיווח היסטורי.

עם כל הכאב, הדיווח על השואה ועל מלחמת העולם השניה לא יחרוג מדיווחים היסטוריים הדומים לאלה שישנם על מלחמות אחרות ושואות אחרות. ההבדל בין ישיבה מול ניצול שואה ושמיעת סיפורו, לעומת ישיבה באולם קולנוע ולראות סרט על השואה, או להסתפק בספרות היסטורית – הוא הבדל שכמעט אין לגשר עליו.

אני חושב על כך שהבן הקטן שלי ילמד על השואה בעוד 10־15 שנה, כמעט בלי עדויות חיות. יהיו אז עוד ניצולי שואה בחיים, אבל השאלה היא, האם הם יוכלו לעמוד בנטל ולספר את מה שקרה. ואם לא, הוא ייאלץ להסתפק בביקור במוזיאונים או לקרוא ספרים במקרה הטוב, וללכת ל"רשימות שינדלר" בקולנוע, או לצפות בזה בכבלים במסגרת "הצגה שניה" כסרט איכות.

ומי יודע אם בכלל יתחשק לו לראות את הסרט עד הסוף, או לעבור למישדר ספורט או אמ.טי.וי, שישדר קליפ חדש של האליל התורן. אני לא־יכול שלא לעשות את ההשוואה עם הימים שלי כילד בחברת הילדים בקיבוץ, לתקופה העכשווית וה"פוסט־עכשווית".

ערב יום השואה נהגו המטפלים לכנס אותנו, בדרך כלל קבוצת בני הגיל ולעיתים כל השכבה כולה, ולהאזין לסיפורים האישיים של ניצולי השואה שחיים בקיבוץ. מי שסיפר לנו אז אינו עוד בין החיים, אבל הזכרונות שסיפרו, ממש עיצבו את יחסי לשואה, מעבר להיסטוריה הפרטית שלי מבית הוריי.

אני לא אשכח לעולם את סיפורה של אחת הניצולות, אשה שמאורעות הימים באושוויץ חרטו על פניה את סימני הזוועה, יושבת מול קבוצה של כמה עשרות ילדי שמנת בקיבוץ, מוגנים ועטופים מכל עוול ורוע, ומספרת לנו על הימים שבהם היא היתה לא קצת יותר מבוגרת מאיתנו, אבל איזה הבדל בתקופת הילדות והנערות שלה, לעומת זו שלנו.

אני לא מצליח לשחזר בזכרון את הסיפור עצמו. מה היה לפני מה, ומה היה הזרם הכרונולוגי של האירועים שאותה אשה עברה. אבל לעולם לא אשכח את הסבל הנוראי שהקרינה בשעה שישבה וניסתה לספר. לעולם לא אשכח את הדמעות שזלגו לה מרגע שישבה מולנו, ילדים בני שמונה עד שתיים־עשרה, בוחנים אותה מכף רגל ועד ראש, מוכים מעוצמת רגשותיה, ומחכים לראות מתי תתחיל לבכות.

היא ניסתה לספר, אבל בכל כמה שניות היה פורץ בכי חרישי קוטע את הסיפור. בוכה ומקנחת את אפה. ואילו אנחנו יושבים בשתיקה מוחלטת, אולי הכינוס היחיד של ילדים בצוותא שאיש לא הוציא הגה, ואפילו חרדנו לנשום בקול רם. טרגדיה עצומה השתקפה בדמותה המיוסרת של האשה ההיא, חברת הקיבוץ שלי שהלכה לעולמה לפני שנים, והוליכה את סיפורה האישי הנורא אלי קבר. אבל גם אם את הפרטים עצמם אינני זוכר, לא אוכל לשכוח לעולם את עוצמת הרגשות. זו היתה מבחינתי השואה. זו היתה התגלמות הדבר שכל כך ניסו להסביר ולהעביר לנו המחנכים, ההורים.

זה היה יותר חזק משעות רבות שנהגנו להעביר מול המוצגים הקשים במוזיאון השואה בבית לוחמי הגיטאות, לשם היינו הולכים בכל בוקרו של יום השואה. הקירבה הגיאוגרפית לקיבוץ הקלה על על המפגש המסורתי עם המוזיאון, ולמרות שנהגו לקחת אותנו לשם בלי קשר אם הכרנו את המוצגים עד לאחרון, הרי המפגש עם ניצולת השואה מהקיבוץ היה ללא תחליף.

עכשיו אני מנסה לחשוב מי ימשיך. בימים האחרונים הולך ותופס את מקומו של הדור הראשון, דור הניצולים, הדור השני של ניצולי השואה. אני בהחלט רואה עצמי כמשתייך אליהם, הגם שאינני חושב שאשתלב אי פעם בפעילות ציבורית בנושא הזה. השואה נתפסת בעיני כדבר שצריך להנחיל אותו מפה לפה, ממשפחה למשפחה, ולא בקול הלמות תופים תקשורתית. כדיוק כמו שעשו עמנו בקיבוץ. ניצולי שואה שפגשו כמה עשרות ילדים וסיפרו. כל המפגשים המתוקשרים של בני הדור השני, לא יעשו את העבודה. רק המפגשים האישיים, הקשים, שיבנו את החומה נגד מכחישי השואה במקרה הגרוע, ושוכחי השואה־שלא־באשמתם במקרה הפחות גרוע.

אני בהחלט מודאג מהפיכת הטרגדיה של העם שלי, של ההורים שלי, של בני המשפחה שלי למוצג היסטורי במוזיאונים, בספרי ההיסטוריה או במדפי הסרטיה בהוליווד.

גבי זהר

במקום רע למעלה

מחלת העששת בישראל היא בשיעור הגבוה ביותר במזרח התיכון – על־פי נתוני ארגון הבריאות העולמי. לרגל שנת בריאות השן, הוכרז על מבצע בריאות השן בבני הילדים בישראל.

מצבה העגום של בריאות השן בישראל, אינו בגדר סוד, אולם מנתונים עדכניים שפירסם ארגון הבריאות העולמי לגבי רמת העששת במדינות העולם, מתגלה התמונה במלוא חומרתה: מתוך דירוג של 5 שיעורי עששת בעולם, ישראל ניצבת במקום

ביקור מגיל צעיר אצל רופא השיניים יכול למנוע הידרדרות מצב השיניים.

אחד לפני החמור ביותר, יחד עם מעט מאד מדינות בעולם, והן: הפיליפינים, גרמניה, פולין, קולומביה, אקוודור, פרגוואי וצ'ילה. המדינות לטביה, ברזיל, אורוגוואי, בוליביה ופרו נמצאות בדרגה גבוהה יותר, שהיא גם החמורה ביותר.

לדברי ד"ר יצחק חן, יו"ר ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל, רק כ־25% מאוכלוסיית ישראל, מבוגרים וילדים, מגיעים לטיפולי שיניים, והתוצאות החמורות של הדבר ניכרות בבדיקות השיגרתיות שעוברים המתגייסים לצה"ל. להבדיל מתחומי הרפואה אחרים שהינם מסובסדים, רפואת השיניים משולמת כולה מכיסו הפרטי של האזרח, ולא חשוב היכן הוא מקבל את השירות: במרפאה פרטית או בקופת־חולים.

ד"ר חן מוסיף, כי חסרה בארץ מודעות כאשר לחשיבותה של המניעה ברפואת השיניים, בעיקר כלל הדרך. וזהי הסיבה שבארץ בחרנו להציג את שנת בריאות השן הבינלאומית בסימן מבצע להגברת המודעות לבריאות השן בקרב גילאי 4־5 בישראל.

המבצע המכונה "מקרית שמונה ועד אילת", הוא בחסות משרדי הבריאות והחינוך. שותפים למבצע ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל, חברת [illegible] נציגת "קולגייט" בישראל, בתי הספר לרפואת שיניים בת"א ובירושלים, איגוד רופאי השיניים לילדים ואגודת השיננויות.

במסגרת המבצע שיחל בקרית שמונה, בכפר [illegible] ובאילת, תעבורנה בכל 4,000 גני החובה בארץ שיננויות אשר תספרנה לילדים על חשיבות השמירה על ניקיון הפה והשיניים, חשיבות הטיפול בשיניים והתזונה הנכונה. הן גם תדגמנה צחצוח שיניים נכון. כל ילד יקבל מברשת שיניים, משחת שיניים וחומר הסברה להורים.

פרופ' חיים סרנת, ראש הסקציה לרפואת שיניים לילדים בבית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת ת"א, הרגיש, כי ילדים שעברו טיפול מונע מגיל צעיר – יש להם סיכוי טוב יותר להישאר גם עד גיל ההתבגרות עם שיניים בריאות, ללא עששת.

ומהו טיפול מונע? לדברי פרופ' סרנת קשורים לכך שני תהליכים: הפלרה (פלואורידציה) של מי השתיה מחד, והגברת היקף צחצוח השיניים עם משחות המכילות פלואוריד, ושינוי בהרגלי האכילה – מאידך. גם לביקור אצל רופא־שיניים מגיל צעיר ישנה חשיבות, בעיקר בייעוץ מונע ובזיהוי מוקדם של שיניים פגועות.

בארץ, מוסר פרופ' סרנת, עדיין לא הגענו למצב של המדינות המתועשות המפותחות במערב, בהן ניכרת ירידה דרמטית בעששת. מנתונים של השנים האחרונות יש ממוצע של 5־6 חורים בשיניהם של בני 6־8 שנים. עם זאת, הוא מוסיף, חל שיפור בתחום ההפלרה, ומסמך חדש שערך משרד הבריאות מצביע על שיפור בעקבות הפלרת כ־40% ממי השתייה בארץ.

יש להוסיף ולציין, שהפגיעה אצל הילדים היא מכל שכבות האוכלוסיה, אולם במיוחד בשכבות החלשות המגיעות גם פחות לטיפול.

בגד על בגד על בגד

חיה יוסף

השנה: קחו חצאית לבנה – הכי IN מבד מקומט – מעליה תלבשו חצאית ויסקוזה פרחונית, כשהרקע חום כהה והפרחים לבנים, מעליה תלבשו טוניקה מוויסקוזה בנקודות (והכל בצבע נוגד לזה של השמלה), על זה וסט מבד כהה ופסים – וזה מה שנקרא "להיות לבושה בצורה אביבית ועליזה". זה מזכיר לי סיפור שמספרים על ימי הביניים: אביר שרצה להכניס את אהובתו למיטה, היה צריך לשמור על עצביו, עד שהוא הפשיט את העלמה, שגם היא לבשה פריטי לבוש רבים, הוא, האביר, לעתים כבר לא היה מסוגל...

בקולקציית אביב 1994 עיצבו טוני אלון ושרון דקל עבור "קפה" (זה שם של בוטיק), מה שהן קוראות "אמפייר", בלומר, חתך מתחת לקו החזה. כמעט הכל הולך: כותנה, שיפון ופשתן, אריגה עדינה וגם גסה, שילובי צבעים, והעיקר – פריט על פריט. על בנות השמונה־עשרה זה הופך נראה נחמד, וכשחם להן, הן יכולות להתקלף. המחירים גם הם מתאימים לנערות, שום פריט אינו עולה יותר מ־200 שקל.

גם רינה פרושקינה (בעלת רשת המספרות ההודיות "טנדורי") אוהבת שכבות, אך יש הבדל. הבגדים של רינה, שהגיעה אלינו מהודו, נולדו כדי להישאר ביחד. רינה וחברתה אפלט גומר, שתיהן ילידות בומביי בהודו וחברות מימי ילדותן, הגשימו את חלום נעוריהן: הן הקימו בית אופנה שבו פריטי לבוש, תכשיטים, צעיפים, ארנקים, מפות, כלי מיטה, אביזרי קישוט לבית ופריטי ריהוט. לתמונות שלפי הדגמים שהוצגו בתצוגת אופנה בבית סוסלוב בתל־אביב. הם לבישים ובהחלט עונים על כל צווי האופנה האירופית האחרונה, מורגש הקשר למזרח הרחוק.

הבדים: מתומים, צירופי הצבעים עדינים, והבדים החל מבדי הכותנה עד למשי צבעוני, נפלאים ביופיים. במיוחד מקסים השיפון בטוניקות הלבנות בעלות הריקמה המזרחית, היכולות להתחבר עם כל בגד מבית אופנה מערבי. יש שם חצאיות רבות ומכנסיים בגזרות סרונג, הנראים נעימים ונוחים להליכה. למרות שרוב הבדים שקופים, מצאו המעצבות דרך שלא להראות שום דבר העלול אולי לפגוע בצניעות. הכל מאוד סקסי, אבל מאפשר תנועת גוף חופשית. המכנסיים רחבים, מבדים "נזולים". חשמלות מעטות, לרוב יש חליפות, מבדי כותנה ואריג יד. המחירים נעים מין 300 ל־700 שקל.

בקולקציית אביב/קיץ של "גולף" יכולנו ליהנות מטריגים קלים, שילובים של בדי רשת עם תיפורים בולטים ומכנסיים תואמים. אופנה ספורטיבית קלה, לא יקרה, ומתאימה לאקלים שלנו. אפשר ללבוש חוייה מתחת לטוניקה, ואפשר גם... לא.

בגדים מבדים "נזולים" של רינה פרושקינה.

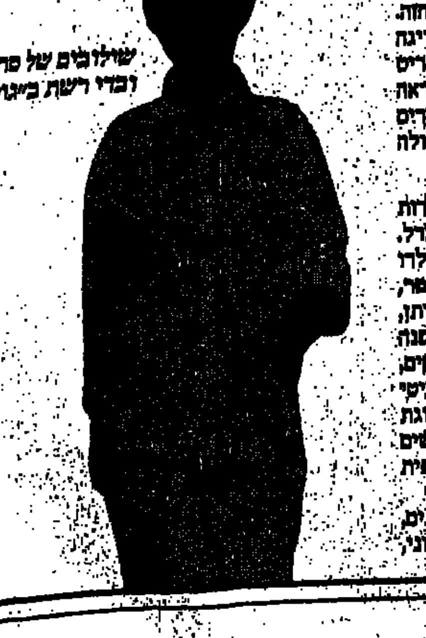

שילובים של פרינטים ובדי רשת ב"גולף".

מראה השכבות האלגנטי של אופנת "קפה".

כל מיני קדירות

מאכלי קדירה נחשבים למסובכים ודורשי עבודה, וזה די נכון. אבל כשחושבים על האלטרנטיבה, ארוחה של 3 מנות, החלפת צלחות אחרי כל מנה, סלטים ותוספות – מפתה מאד הרעיון להציב במרכז השולחן קערה (או סיר דקורטיבי) עם תבשיל אחד, ולצידו סלט גדול אחד ולחם טוב. הקדירה – למרות המרכיבים הרבים – חסכונית למדי, כי ניתן להאכיל 4 סועדים בחצי קילו בשר. (צב"ש)

קדירת בקר וכרוב סיני

500 גרם בשר בקר (מתאים לבישול)
1 ליטר מים מומלחים
1 ראש כרוב סיני (כ־1 ק"ג)
ראש סלרי (כ־125 גרם)
500 גרם תפוחי אדמה
4 גזרים
2 כרישות
מלח, פלפל, טימין
2 כפות רסק עגבניות
עלי פטרוזיליה או שמיר קצוצים

שמים את הבשר (כל הנתח) במים רותחים ומבשלים כ־45 דקות. בינתיים חותכים את הכרוב לרצועות, מנקים את הגזר והסלרי ופורסים לפרוסות דקות, קולפים את תפוחי האדמה וחותכים לקוביות. רוחצים היטב ושומרים במים מומלחים. אחרי 45 דקות מניחים את הירקות על הבשר שבסיר, מתבלים במלח־פלפל־טימין, וממשיכים לבשל עוד 30 דקות. מוציאים את הבשר וחותכים לקוביות (או מפוררים – אם הוא מתפורר), מחזירים לסיר. מתבלים ברסק עגבניות ומרתיחים פעם אחת. לפני ההגשה זורים פטרוזיליה ו/או שמיר קצוץ.

קדירה בטעם סיני

500 עד 750 גרם בשר בהיר, שמתבשל מהר (עגל, חזה הודו, חזה עוף, לבן)
ליטר ורבע מרק בשר (אפשר מאבקה)
4־2 כפות חומץ
סוכר
1,5 ק"ג גזר
כרישה (החלק הלבן)
מלח, פלפל גרוס גס

חותכים את הבשר לקוביות גדולות, שמים במרק רותח ומבשלים 20 דקות. מתבלים בחומץ, סוכר ופלפל גרוס. מרתיחים. בודקים אם הבשר מוכן, ואם כן – מסננים אותו ושומרים בצד. (אם לא – מבשלים עוד דקות אחדות) למרק, מוסיפים גזר מנוקה ופרוס לפרוסות, ומבשלים על אש קטנה 35 דקות. מנקים ופורסים את הכרישה ומוסיפים לתבשיל. מחזירים את הבשר ומבשלים עוד 10 דקות ביחד. מתקנים את הטעם לחמוץ־מתוק.

קדירה לאניני טעם

150 גרם פסטה (סרטים)
2 כפות שמן זית
100 גרם בייקון מעושן (או השומן של אווז מעושן)
250 גרם בשר טלה
250 גרם חזה עוף
2 גמבה
2 שיני שום
4 כפות אגוזים טחונים
2 כפות עלי פטרוזיליה קצוצים
כף מלח, כף אסטרגון
2 בצלים
250 גרם כרוב מסולסל (אם אין – משתמשים בכרוב ניצנים קפוא)
5 עגבניות
1 ליטר מרק עוף (אפשר מאבקה)
קופסה של פטריות שמפיניון (רצוי קטנות ושלמות)
פפריקה מתוקה וקצת חריפה
גביע שמנת חמוצה (או שמנת צמחית)

מבשלים את הפסטה במי מלח, דאל דנטה (נגיסה), מסננים ושומרים במסננת. מטגנים בשמן זית את הבייקון (חתוך לקוביות קטנות) ואת שני סוגי הבשר, חתוכים לרצועות דקות. מוסיפים לטיגון את הגמבה, חתוכה לרצועות דקות, ואת השום, מעוך עם מלח. חותכים לרצועות את הבצל והכרוב המסולסל ומוסיפים לסיר, מטגנים יחד, תוך בחישה, כ־5 דקות. חולטים וקולפים את העגבניות, חותכים לפלחים ומוסיפים לסיר. מכסים במרק ומבשלים, על אש קטנה, בסיר מכוסה, כ־60 דקות. מוסיפים את הפטריות והפסטה המבושלת (אם משתמשים בכרוב ניצנים קפוא במקום מסולסל, זה הזמן להוסיפו, כשהוא מופשר). מרתיחים פעם אחת, מתבלים באסטרגון, מלח ופלפל, מוסיפים את האגוזים הטחונים, הפפריקה והפטרוזיליה הקצוצה. לפני ההגשה בוללים בשמנת.

קדירה של עוף וירקות

חציל בינוני
פלפל ירוק ופלפל אדום
2 קישואים
2 בצלים
6 כפות שמן סויה
750 גרם עגבניות
3/4 ליטר מרק עוף (אפשר מאבקה)
4 סילטים של חזה עוף (פרוסות עבות או "משולשים" של חצי חזה, או חצי של חצי חזה, לפי גודל העוף), בסך הכל כ־400 גרם
מלח, פלפל לבן, פפריקה מתוקה
פיין הרבס – כף גדושה

מנקים את הירקות וחותכים לפרוסות. מטגנים אותם ב־4 כפות שמן. חולטים וקולפים את העגבניות, חותכים ומוסיפים לטיגון הירקות. מכסים במרק, מתבלים ומבשלים 20 דקות. מנקים את חזה העוף מכל העור, השומן והגידים, מטגנים בשמן הנותר 5 דקות מכל צד, מתבלים במלח ופלפל ומוסיפים לקדירה. מתבלים בפפריקה, מרתיחים פעם אחת.

חדש לוידיאו

פינוקי – בשתי קלטות

"איפה פינוקי" ו"יום הולדת לפינוקי" – הן שתי קלטות וידיאו ראשונות המבוססות על סדרת הספרים הנודעת "פינוקי" – פרי עטו של הסופר הבריטי אריק היל. בימים אלה יצאו שתי הקלטות לשוק, על ידי חברת "קלסיקלטת".

איפה פנוקי?

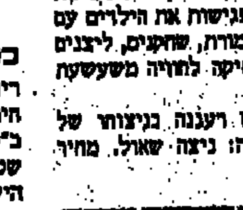

"פינוקי" הינה דמות הכלבלב שכבשה את לב ילדי העולם, ביותר ממאה מדינות, כולל ישראל, ונמכרה בכ־20 מיליון עותקים. סיפורי פינוקי לקוחים מתוך עולמו של הילד, והם בעלי רצף אירועים וקצב המתאים לפעוטות מגיל שנה וחצי ואילך. הציורים בספרים ברורים ונאיבים, ולכן קל לילד לקלוט ולאהוב את התמונה. שתי הקלטות מבוססות כל אחת על שישה ספרי "פינוקי", המוגשים באמצעות שישה סרטים מצויירים. הסרטים שומרים בדייקנות על רוח הספרים ועקרון הבהירות המלווה אותם. האנימציה בקלטות ברורה ונקייה. הקלטות דובבו בדיבוב האיכותי של הטלויזיה החינוכית, והסיפורים מסופרים בקריאה פשוטה בקולו של יובל זמיר הרהוט והנעים. כל קלטת נמכרת במחיר 42.90 שקלים.

חוויה מוסיקלית בתוך הסלון

חברת "רשת" הוציאה בימים אלה שתי קלטות וידיאו מתוכנית הטלויזיה "מוסיקיף". בכל קלטת שתי תוכניות מהסידרה המשודרת בימי ד' בערוץ 2. הקלטות מציגות חוויה מוסיקלית יוצאת דופן, ומפגישות את הילדים עם המוסיקה הקלאסית באמצעות תזמורת, שחקנים, ליצנים ורקדנים, אשר הופכים את המוסיקה לחוויה משעשעת ומעניינת.

משתתפים: תזמורת סימפונט רעננה בניצוחו של ירוחם שרובסקי. שחקנית ומנחה: ניצה שאול. מחיר קלטת: 48 שקלים.

עניינים

מחזיקי עיתונים מסוגננים

חברת "נ.י.א." מציעה את סדרת "לופ" – מחזיקי עיתונים בעיצובו המקורי של אלון דרורי. הסדרה כוללת דגמים בגבהים שונים, המותאמים לצרכי הבית והמשרד, ומאופיינים בקווים רכים ומעוגלים. הם מיוצרים מיריעת מתכת אחת שנחתכה בטכנולוגית לייזר חדשנית, המאפשרת להגיע למוצר מעודן, בעל רמת גימור גבוהה.

המוצר משווק במגוון רחב של צבעים (שחור, אפור, טורקיז, ארום, מטאלי, נחושת, אלומיניום). ניתן להשיג בחנויות "נ.י.א." בדיזנגוף סנטר, ובאולם התצוגה של החברה ברחוב הסתת בחולון. מחיר לצרכן: "לופ" נמוך – 99 שקלים, גבוה – 170 שקלים.

מערכות ווק לבישול סיני

בימים אלו החלה חברת סולתם לשווק מערכות "ווק־wok": 1. ווק + מכסה נירוסטה + רשת אידוי – עשוי פלדת אל־חלד, לשימוש רב תכליתי, בעל ידית צדדית אחת לאחיזה נוחה, בעל קיבולת גדולה במיוחד ועשוי מתחתית שלוש שכבות לפיזור חום אופטימלי.

2. ווק חמרן עם מכסה זכוכית בעל שתי ידיות. מחירים: קוטר 30 ס"מ (139 שקלים), וקוטר 38 ס"מ (179 שקלים).

הסבון נמצא בידית

סטנט נחמד משווק ע"י רשת "אייס": מברשת לרחיצת כלים בעלת ידית שקופה, ובתוכה ממלאים סבון מדולל עם מים. בקצה הידית נמצאת ספוגית, ודרך נקב עובר הסבון ומרטיב את הספוגית באופן שוטף. באופן זה נוצר קצף קבוע, המקל על פעולת השטיפה ואין צורך לשפוך סבון בכל פעם מבקבוק או מיכל. מחיר 6.70 שקלים.

סכו"ם איטלקי

מוצרי חברת "מפרוי" האיטלקית, המתמחה בייצור נירוסטה, נמכרים בחנויות חויה. ביניהם ישנו סכו"ם המעוצב בסגנון חדשני, המופיע בדוגמת נירוסטה חלקה או עם עיטור צבעוני בגוונים ירוק, כחול־קובלט וצהוב,

חרדל, בורדו, שחור ואפרסק. הסכו"ם ניתן לרחיצה במדיח כלים, הצבע אינו יורד ואינו מתקלף. מחירים לצרכן: סט סכו"ם צבעוני 24 חלקים, ל־6 אנשים: 434 שקלים. סט נירוסטה חלק 24 חלקים, ל־6 אנשים: 298 שקלים. סט מוזהב מהודרת סכום נירוסטה 72 חלקים, ל־12 אנשים: 1690 שקלים.

עושים עליה

מוצרי גילוח לשלושה סקטורים

כ־20 מוצרי גילוח המופיעים תחת שם המותג "פרסונה" של החברה האמריקאית "אמריקן סייפטי רייזור", נמכרים גם בארץ ומיועדים לשלושה סקטורים: גברים, נשים ונוער. בסידרה "פרסונה ליידי" מוצע מכשיר גילוח "פליקר" שצורתו עגולה, והוא נוח במיוחד לגילוח בית־השחי. הוא מכיל חמישה סכינים, המתחלפים תוך כדי לחיצה ותנועה סיבובית בכיוון השעון. הלהבים עשויים פלדת אל־חלד, ועליהם ציפוי סיבי המונע פציעה וחתכים בזמן הגילוח. (18 שקל).

קו מוצרים נוסף הקרוי "פרסונה פופ" מיועד לבני־הנעורים (גילאי 15 עד 20), המתחילים להתגלח ולהסיר שיער, אך עורם עדיין רגיש ועדין. במיוחד לאוכלוסיה זו, פותחו מוצרים בעלי להבים בטיחותיים עם ציפוי מיוחד לגילוח בטוח, שעליהם פס סיכה, המכיל אלוורה לריכוך ועידון העור בזמן הגילוח ולמניעת גירויים. (10 סכינים חד־פעמיים מחירם 23.50 שקל).

עזור להרגעת גירויים

חברת התרופות "דיפריס" החלה לייבא את סדרת "פנטנול רוש" לטיפול בעור ולטיפוח. מיועד לכל המשפחה לשימוש יומיומי, במיוחד לעור יבש. התחליב הינו אמולסיה של שמן במים – תכונה המאפשרת שימוש על שטחי עור נרחבים. התאים המתפתחים כתוצאה משימוש מקומי בדקספנטנול, מפתחים עמידות גבוהה. כך למשל מרכיב זה מפחית את אדמומיות העור ועוזר בריפוי גירויים. המחיר לצרכן: 32.46 שקלים.

פסים, משבצות וצבעוניות חזקה

חברת "טנגר" יצרנית חולצות "סוהר", מציעה לגברים מגוון רחב ביותר של חולצות עשויות מבדי יבוא איכותיים כמו: כותנה, פשתן ומיקרופייבר, במגוון צבעים רחב.

הדגש הפעם מושם – לדברי המעצבת אילנה כרמלי – על משחקי פסים בעוביים שונים, משבצות בגדלים שונים, וצבעוניות בולטת. לחולצות מוצמדות ערכות לעזרה שניה, הכוללות כלי תפירה זעירים, והן נמכרות בתוך אריזה מעוצבת.

מחירי החולצות בין 129 ל־165 שקלים.

כסף במתנה

ריבוי מחפשי המתנות היחודיות הוליד ב"למטייל" את רעיון שטרות הכסף. המרכז הישראלי למטיילים המקצועיים, הנפיק שטרות בשווי של 10, 20, ו־50 שקלים הניתנים לרכישה כמתנה. סניפי "למטייל": בדיזנגוף סנטר בת"א ובקניון לב המפרץ בחיפה, מציעים מגוון רחב ביותר של מוצרים לטיילים, לחיילים, לנופשים ולשאר חובבי הציוד ה"גועי", בשטרות השי ניתן לרכוש כל מוצר מן ההיצע המצוי על מדפי "למטייל".

יותר מדי מרוכז וגדוש

צביה בן-שלום

הטלוויזיה התחילה בשידורי יום השואה כמעט שבוע לפניו. כבר ביום ששי שעבר שודר בערוץ 2, במסגרת חינוכית 2, סרט בן שעה וחצי, "מאה ילדים שלי", ובערוץ הראשון, גם זה במסגרת של החינוכית, במקום מוסף המוספים, נתנו חצי שעה של "ילדי מיסתור", הפקה מקורית המבוססת על ראיונות עם מי שהוסתרו בילדותם, בימי השואה, בדרום צרפת, במנזרים ואצל איכרים.

צפיתי בשתי התוכניות בשל עניין אישי והחלטתי ש־די, בזה תרמתי את תרומתי ליום השואה, אני לא ממשיכה להשתתף בגודש זה.

קצת התקשיתי למצוא את ההגדרה: "גודש". המלה הראשונה שכתבתי אוטומטית היתה "פסטיבל". מחקתי אותה כדי לא לפגוע ברגשות. אך האמת חייבת להאמר, שריכוז כזה של תוכניות על נושא אחד הוא נדיר אפילו בטלוויזיה הישראלית, שיודעת לרכז. שום חג, שום "יום" לא זוכה לביטוי כל־כך אינטנסיבי כמו יום השואה. לא חג מחגי ישראל, בוודאי שלא חג בינלאומי, לא תשעה באב, לא יום העצמאות, אפילו לא יום הזכרון לחללי מערכות ישראל. רק ביום השואה אין, פשוט אין דבר זולתו.

נכון שהתוכניות מגוונות. יש סרטי עלילה באורך מלא וסרטים קצרים, סרטים דוקומנטריים והפקות מקוריות, והדלקת המשואות וטקסים ביד ושם ובאתרי הנצחה אחרים, יש משהו לילדים, יש שיחות וראיונות וקונצרטים ומחזות – אבל הכל מכל כל סביב השואה והפריפריה, קרי: עליית הנאציזם, הנצחת השואה, התחדשות הפאשיזם, אנטישמיות.

והכל ביומיים, ולפני כן, כי החומר רב ולא נעים לרחוץ.

אני יכולה לתאר לי סצנריו של מה שקורה בערוצים השונים: מגיע למחלקת הסרטים סרט עלילתי מעולה, נניח "הספינה מלאה" או "מאה ילדים שלי" (בשנה הבאה אולי "רשימת שינדלר") והאחראים אומרים 'יופי, יש לנו מה לתת ביום השואה'. מגיעה למחלקת התוכניות הדוקומנטריות הפקה צרפתית מצויינת כמו "מנירנברג לנירנברג", והאחראים אומרים, 'טוב, זה בדיוק ליום השואה'. בינתיים במחלקת הדרמה וההפקות המקוריות (לא שאני מתמצאת במחלקות, אבל בטח יש דבר כזה), מסתכלים בלוח השנה ואחד המפיקים, או הבמאים או התסריטאים אומר שהוא מכיר איש, ש'רק עכשיו מוכן לדבר ויש לו סיפור לא נורמלי ליום השואה'. ומישהו אחר נזכר בספר זכרונות חדש של פרטיזן יהודי ביוגוסלביה, ומישהו שמע – ויכול לברר – על ידידות שנשמרה יובל שנים בין ניצולות רוונסבריק, ומישהו חוזר מפולין עם סרט שרק צריך לערוך... כולם מקבלים אור ירוק ומפיקים תוכניות ליום השואה.

אמנם האנשים שיש להם מה לספר הולכים ומתמעטים, אבל במקביל מתגלים אלו שהיו אז צעירים מאד, או ילדים, ושתקו במשך 50 שנה. הם הרחיקו את הזכרונות, כדי שיוכלו לתפקד בצורה נורמלית, ורק עכשיו הם נפתחים, מוצאים בליבם עוז וכוח להתמודד עם העבר. לכל אחד סיפור מיוחד, מנקודת ראות שונה מכל האחרות, וגם אם לכולם מכנה משותף – כל אחד, או כמעט כל אחד, הוא סיפור אנושי מרתק.

ובינתיים קם דור שני ושלישי, ונפרצו גבולות, וסולק מסך הברזל, ונפתחו ארכיונים, והגויים שחששו לדבר מוכנים להעיד, ואנשים מבקרים במקומות ההם, מעלים זכרונות, מתחלקים בהם עם ילדיהם ונכדיהם. כל אלה משמשים נושא לסיפור, להפקה, לתוכנית.

אין לי כל כוונה לבקר את התוכניות ששודרו בטלוויזיה בקשר ליום השואה, כי כולן טעונות רגשות. גם אם בעיני אישית זאת או אחרת משעממת ונדושה, יהיו מי שירותקו בה ויתרגשו ממנה. אני רק רוצה להתייחס אל הגודש. אל הריכוזיות. כאילו שמחליטים מי שהחליט לספק לנו את כל השואה ביום־יומיים (פלוס ההקדמות לקראת) ולהיפטר מצרה זו. משהו דומה ליום האם וליום האשה וליום הצרכן – בואו נגמור עם זה בבת־אחת ונחזור לשיגרה.

כדי למנוע אי הבנה: לדעתי את יום השואה יש לייחד. חובה לציין אותו בטקס, במשואות, בתוכנית הלימודים, במיסדרים בבתי הספר, בסגירת בתי שעשועים, וכמובן – בתוכניות מיוחדות. את השואה יש לזכור ולהזכיר, לתעד ולפרסם. אבל לא בגיטו של יום־יומיים בשנה.

סרט עלילתי טוב, או כמעט טוב העוסק בנושא השואה, אפשר להקרין בכל יום מימות השנה, בדיוק כפי שמקרינים סרטי מלחמה או מלודרמות. גם סרט דוקומנטרי רציני ומעולה ישתלב בלוח התוכניות הרגיל. לפני כשנתיים הקרינה הכללית (או החינוכית) סדרה בריטית מצויינת על אנטישמיות, לא סמוך ליום השואה אלא בקיץ. צפינו ונשארנו בחיים. גם הפקות מקוריות על אנשים שיש להם עבר של שואה, על רודפי נאצים, על אנטישמיות, על בריחה, על הדור השני – כל זה בתנאי שהתוכנית עשויה היטב, אפשר לשדר במשך השנה כולה, אולי לא כל יום, אבל פעם בחודש זה בסדר מצידנו.

שואה מלוא המירקע אינה משרתת את המטרה. היא משניאה את הנושא, מבריחה אנשים לשידורי לווין. תראו מה היה לנו השבוע: ראיון עם וילנרי, תולדות הרייך השלישי, טקסי הזכרון ביד ושם, ניצולי השואה חוזרים למקום הולדתם, סיפורים אישיים, מיליון יהודים להציל (50 שנה לשואת יהדות הונגריה), בריחה אל השמש העולה (יהודי ליטא הצליחו להימלט לסין), קטי חוזרת לאושוויץ, זכרונות ילדות מטרזינשטאט, בן לניצול שואה מחפש שורשים, נשים בצל השואה, הפתרון הסופי, סרטים עלילתיים: ספינת השוטים, הספינה מלאה, יומנה של אנה פרנק.

אתמול (יום ד') ייחד ערוץ 2 את שעות אחר הצהרים ל־4 פרקים של הסרט "שואה", וביניהם מכתבים מאי־שם, מכתבים אחרונים של אלו שלא ניצלו. בכבלים אוחדו שידורי ערוץ המשפחה (3) וערוץ הסרטים (4), ובערוץ הילדים (6) שודר סרט על המיסתור של אנה פרנק. הסרט "שואה" של קלוד לנצמן שודר בהצגה שניה (ערוץ 6), והערב יש שידור חוזר, ב־21.00. בערוץ 8 מ־15.30 הוקדשו כשעתיים ל"השואה", ספיישל של דיסקברי בהנחיית וולטר קרונקייט. שידור חוזר היום מ־19.30. "מאה ילדים שלי", היום ב־17.20 בערוץ הילדים (6).

ולא סיפרתי על מה שהולך היום בערוצים הממלכתיים, ולא התייחסתי לראיונות ולשיחות ולטקסים. החלטתי שלא לצפות, אבל אני כן. לא יכולה להתנתק.

אני לא מדברת בשם אנשים שאינם רוצים לצפות יום שלם בשואה, אם כי, לדעתי, זכותם לנהוג כך. אני מדברת בשם אלו שאינם יכולים, נפשית, להתמודד עם הנושא במאסה כזאת. שכל תוכנית – אם היא טובה ואמינה – עולה להם בסיוטי לילה, שאין בהם כוח נפשי לחזור ולהתמודד עם העבר, שהם בכל זאת רוצים להחזיק, אבל כשהמירקע מלא הם לא מסוגלים לברוח, והם נצמדים וצופים ומשלמים את המחיר.

לא איכפת לי תוכנית או סרט או שיחה, מדי פעם, מפוזרים על פני כל השנה. לא איכפת לי תוכניות אחרות לציון יום השואה: טקס אחד, סרט אחד, קונצרט אחד, 2־3 תוכניות דוקומנטריות, כולל אחת זרה. אבל שיהיה באמצע משהו שירגיע, לא ממש קומדיה, לא בני היל או יגאל שילון. סתם מלודרמה אוסטרלית שתתקבל באנחת רווחה.

כמו לקנות פלאפל

"מבט שני" של מיכאל קרפין (ערוץ 1, יום א') הוקדש ליחסים בין כוחות הביטחון בשטחים לבין יורשי כהנא, לפני שאלו הוצאו אל מחוץ לחוק. מה היה המצב לפני פורים? איך השתלבו כהניסטים מוצהרים בהגנה האזורית, שירתו במילואים, בתפקידים רגישים מאד, פיקדו על חיילי צה"ל, ואיך ניתן לנתק את ה"קשר הגורדי" שנוצר.

פרופסור שפירנצק הסביר, שהמצב די נורמלי, ובסופו של דבר לא שוכנענו שהיתה כאן איזושהי אנומליה. בוודאי לא עבירה על החוק, כל עוד לא היו אנשי "כך" או "כהנא חי" מחוץ לחוק.

בכל זאת היו בתוכנית כמה נקודות מזעזעות. בשיחה עם נועם ליבנת (אחיה של ח"כ לימור ליבנת), איש תנועת "חי וקיים", הוזכרו אנשי שב"כ המושתלים בקרב המתנחלים. ליבנת אמר משהו כמו: אחד רוצה ללכת לשוק לנתץ מכוניות ערביות, ומזמין חבר להתלוות אליו, אבל הוא לא יודע אולי זה פרובוקטור? אינני זוכר את הניסוח המדוייק, אולי לא דובר במכוניות אלא ברוכנים או דודי שמש, גם לא הבינותי מי עשוי להיות פרובוקטור – המזמין או המוזמן. מה שזיעזע אותי זאת נימת הדיבור, כמו שאנחנו, תושבי מדינת ישראל, מחליטים לקנות פלאפל אחרי ההצגה. אחד רוצה ללכת לסרט ומזמין חבר. אצלם זאת נורמה להתחבר בניתוץ מכוניות ערביות (רוכנים, דודי שמש) ורק הפרובוקציה מדאיגה אותם.

והיתה גם מתנחלת כלב חברון, שניסתה להוכיח כמה שלום ואחווה שוררים בינם לבין המקומיים, וציינה שכתוב לה כי היהדות היא הדת האמיתית והיחידה שראויה להתקיים, ואין לה ספק שבמוקדם או במאוחר אמונה שווא כמו איסלאם תעבור מן העולם.

עכשיו אם אזכיר שכל זה שודר צמוד ליום השואה, תגידו שאני עורכת השוואות. לא אני.

הבדל בכל זאת יש

לכבוד האביב, שיהיה לנו טוב על הנשמה, העביר הערוץ השני מהיכל התרבות את המחווה לסשה ארגוב, ערב שכולו שירי ארגוב, בהנחיית אהוד מנור. יום א', אחרי החדשות. היה נחמד. שירים נהדרים, הנחייה אוהדת, ביצועים מעולים. מה עוד נוכל לדרוש מספיישל של חול?

לסיום בא הצימוק שבקערה: שירים מ"שלמה המלך ושלמי הסנדלר". אוי, איך שאהבנו את השירים האלה כשהמחזמר הלך בקאמרי! אבל, עם כל הכבוד, אחינועם ניני היא לא יונה עטרי ויהורם גאון איננו אילי גורליצקי. לא שאינם מוכשרים – אבל איך אמר אלתרמן במחזמר הזה? – הבדל בכל זאת יש.

כדורסל כאן וכאן

ביום שני, משעה 20.30 שודר בערוץ 2 משחק הגמר של גביע המדינה בכדורסל. במקביל שודר אותו משחק עצמו, עם אותו צוות, אותה פרשנות, אותן מצלמות ואותן זוויות צילום, בערוץ הספורט (05) של הכבלים. ערוץ 2 בסדר גמור, הוא צריך לשדר כי הוא הצליח להפקיע את המשחק מהכללית, ולא לכולם יש כבלים. אבל למה להמשיך ולשדר את אותו משחק בערוץ הספורט? רק מפני שהתחילו שעה ומשהו קודם במשחק הגמר של הנשים?

זה בסדר – אמר המומחה שלי לענייני ספורט – עכשיו אני יכול להקליט את המשחק מהכבלים ולצפות בו בערוץ השני.

ליתר ביטחון הוא גם האזין לרדיו...

מתוך הסרט "שואה". יום שידורים אינטנסיבי בנושא אחד.

מומלצי השבוע

אילן ליבוביץ

"ללכת שבי אחריו" – ארה"ב 1989

סרטו היפה והמרגש של הבמאי האוסטרלי פיטר וויר ("העד"). רובין וויליאמס, קומיקאי גדול, מגלם מורה חדש ושובר מוסכמות, המגיע לפנימיית בנים שמרנית ואצולתית. כאשר הוא רואה את שיטת החינוך הנוקשה, הוא מחליט לצאת חוצץ נגד הממסד וללמד את הבנים קצת יותר מאנגלית ספרותית. עלילה חביבה ומשעשעת, שזורת הומור ומשווקת בהדר. איתן הוק ורוברט שון ליאונרד, צעירים עולים בשמי הוליווד, בתפקידים משניים. מומלץ.

יום חמישי 7.4, ערוץ 2, שעה 22:00 (128 דקות).

"הדגן הוא ירוק" – ארה"ב 1945

סרטו המיושן של ארווינג ראפר מצדיק צפייה בשל נוכחותה החזקה של בטי דייוויס, אחת מגדולות שחקניות העבר. כאן עוטה דייוויס שמרנות, ומגלמת מורה נכונה בעיירת כורי פחם בוולס. יחסיה המיוחדים עם אחד התלמידים (ג'ון דאל, "התבל") מצטיין מהווים את מרכז העלילה. דיאלוגים טובים מושמים בפי שחקנים נהדרים. לחובבי נוסטלגיות, כדאי.

יום שישי 8.4, ערוץ הסרטים, שעה 15:25 (113 דקות).

"אהובת הקצין הצרפתי" – ארה"ב '81

רומן טראגי ומלא השראה, המתרחש בין קצין צרפתי ואהובתו המיסתורית בעידן הויקטוריאני, מצטלב עם רומן עכשווי בין זוג המגלם את הדמויות הנ"ל בסרט. מריל סטריפ וג'רמי איירונס הם הזוג הכפול, הרבה מיסתורין ויופי פנימי מאבדים עם התקדמות הסרט משהו מעוצמתם, אך שיחזור וצילום התקופה, הופעתם המעולה של הזוג ובימויו של קארל רייז הם חישגב בפני עצמו. מאוד, מרשים מאוד. מומלץ.

יום שישי 8.4, ערוץ 2, שעה 23:25 (123 דקות).

"נסיכת הירח" – יפן 1987

סרטו של הבמאי היפני הוותיק קון איצ'יקווה הוא עיבוד קולנועי לאגדה יפנית עתיקה, המשלבת פנטזיה ומדע בדיוני. ילדה קטנה נשלחת משמיים לזוג עני וחשוך ילדים. בהתבגרותה מבקשים את ידה שלושה אצילים יפנים, והיא ניצבת בפני החלטה ובוחנת אותם בקפדנות. כאשר תבחר את הגבר בר המזל, תיקרא לשוב אל עולמה. פנטזיה קסומה ומחממת בחזותה, קולנוע מרשים אך לא לכל אחד, עם פיסורה מיסורה, שחקנו הנהדר של קוראסוואה. נסו.

יום שישי 8.4, הצגה שניה, שעה 22:30 (107 דקות).

"אנדריי רובלב" – רוסיה 1966

רגע גדול לטלוויזיה שלנו. הצגה שניה פותחת בהקרנת חמישה מתוך שבעת סרטיו של הבמאי הרוסי אנדריי טרקובסקי. מעטים כאן מודעים ליצירותיו הגדולות, משום שהן לא הוקרנו כאן פרט לסינמטקים. כל אדם המחשיב עצמו לחובב אמנות, יעשה עם עצמו חסד במעקב אחר הרטרוספקטיבה הנפלאה הזו.

סרטו הראשון – "אנדריי רובלב", הינו אפוס ענק בשחור־לבן מהמם, המתרחש במאה ה־15 ברוסיה תחת הכיבוש הטאטארי. רובלב, צייר איקונות החוזה בזוועות שמבצעים הפולשים, מתנזר מדיבור ואמנות. חייו הפרושים לפנינו, מהווים דילמה נוקבת בעמדתו של האמן לגבי ההיסטוריה והשפעתו עליה. טרקובסקי מציג יצירה מורכבת וסמלית. הסרט נאסר להקרנה על־ידי הצנזורה שם, ויצא לפרסום רק ב־1971. קולנוע בשיאו.

שבת 9.4, הצגה שניה, שעה 22:00 (182 דקות).

"דור" – פולין 1954

עוד לא נרגענו מביקור המתע של טרקובסקי, וכבר מגיח אנדריי ויידה הפולני. ויידה זכה לתהודה ולפירסום מערבי בזכות הטרילוגיה הגדולה שלו ("דור", "קאנאל", "פנינים ואפר"), שעסקה בפולין של מלחמת העולם השניה. יצירות מופת. הסרט מתמקד ברומן צעיר בין גבר ואשה, על רקע הקמת קבוצת מחתרת בוורשה הכבושה של 1942. הקונפליקטים ישבשו כמובן את האהבה. יצירה יפה וחזקה, מבוצעת היטב. חפשו את רומן פולנסקי בין השחקנים. מומלץ מאוד.

יום שבת 10.4, הכללית, שעה 23:20 (90 דקות).

"גילדה" – ארה"ב 1946

אחד מן הסרטים האפלים המעולים והמרתקים שנעשו בהוליווד. ריטה הייוורת שרה ומסירה כפפה אחת, וכל העולם נופל לרגליה. גלן פורד, גבר החלומות מגיח שוב לעיסקי הימורים בדרום אמריקה, ופוגש במועדון את אהובתו משכבר ובעלה הקנאי. הרומן הלוהט מתבקש, אך עימו באה גם הטרגדיה. עלילה סבוכה ומתוחה, משחק מעולה, בימוי רציני וריטה היפה מכולן, יעשו לכם את הלילה. חגגו.

יום רביעי 13.4, הצגה שניה, שעה 21:30 (109 דקות).

"העיר העירומה" – ארה"ב 1948

בשקט בשקט הסתנן לו הסרט המבוקש הזה, וההפתעה גדולה. ריאליזם קולנועי נוסח הוליווד, המבקש לצאת מן האולפנים אל הרחובות ולהראות פני מציאות. מרדף משטרתי אחר רוצח מתנהל ברחובות ניו־יורק התוססת. הכל קורה, אותנטי מאוד, קולח ומתוסס, וכמובן הכי ריאליסטי שיש. התוצאה היא – יצירה חשובה, בעלת משמעות היסטורית קולנועית. ז'יל דאסן ביים בימיו הטובים. הצילום בשחור לבן מושלם, וזכה בצדק באוסקר. חובבי קולנוע – הדקו חגורות!

יום רביעי 13.4, הצגה שניה, שעה 23:20 (81 דקות).

"הנרדף" – אנגליה 1963

עוד סרט מפתיע של קארל רייד ("האדם השלישי") שמצריך צפייה. עלילה אפלה שבמרכזה לורנס הארווי ("מקום בצמרת") המביים את מותו ומסתלק לספרד. אשתו, לי רמיק, כבר תאסוף את דמי הביטוח ותצטרף אליו באהבה. אך אלן בייטס עולה על המזימה ומחליט לטפל בה אישית. למרות הכוונות הטובות והעלילה המעניינת, המתח לוקה בחסר. אך כשמדובר בבמאי כריד, לסרט יש כבר את הערך המוסף, לחובבי רבה.

יום רביעי 13.4, הצגה שניה, שעה 00:55 (104 דקות).

טלוויזיה

06.30 חדשות בעברית ובערבית
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 – 10.00 – זיכרון השואה – דיון עם פרופ' יהודה באואר, פרופ' צבי בכרך, בועז עברון, שלמה פרל
10.00 – 12.00 – דור שני ושלישי לשואה – קטעים דוקומנטריים על חוויות ועוד ואציות, ארגונים וארגונים וכן דיוקנאות של ניצולים. דיון בהשתתפות ד"ר יוסי ביילין
12.00 – 13.00 – היטלר – עלייתו וחלקו בהשמדה – דיון בהשתתפות יהודה באואר, פרופ' משה צימרמן, ד"ר אבנר פלק, ד"ר אילן אבישור
13.00 – 14.00 – סרטים דוקומנטריים. קטעי אמנות וקטעים מסרטים עלילתיים בנושא השואה והגבורה
14.00 – 15.30 – אכפת לי – השפעת השואה עליו ועל אחרים
15.30 שידור ישיר מרחבת יד ושם
15.35 מ' סופר – על שלושה סופרים העוסקים בשואה
16.00 חדשות
16.05 האיש מהצד האחר – דרמה מאת אורי אורלב, המתרחשת בוורשה, בתקופת מלחמת העולם השנייה
17.00 ערב חדש – מנחה: דן מרגלית
17.30 שידור ישיר מיד ושם – מפגש בני נוער ברחבת האנדרטה המרכזית
18.15 החדשות באנגלית
18.30 מבט – דיון בנושאי היום
19.00 חדשות
19.30 העולם בעיני עצמו
20.00 מבט – חדשות; שבשבת
21.00 אין מיגן – סרט תעודה על יהדות הונגריה והשואה שפקדה אותה
21.50 פרקליטי אל"איי – סדרה דרמה
22.35 לרקוד עם אבא – הצגת יחיד של איציק וינגרטן
23.00 שעה לחצות – חדשות הלילה
23.10 ספורט – שער לשבת
23.35 כמו בסרטים – סדרה קומית
00.20 אורה של מקום

ערוץ 2

14.00 הבריחה אל השמש העולה – חלק ב': סיפורם של יהודים שברחו לשנחאי
15.00 ילדים כמונו – משדר מיוחד ליום השואה, העוסק ביצירה אמנותית כדרך להתמודדות של ילדים עם הזוועה אז, בתקופת השואה, והיום – עם זכרה. באולפן יתארחו 3 ניצולות: חנה מלר פאוסט, ריחה קראוס וגרטה קלינגסברג
17.00 החדשות
17.05 ילדים כמונו – המשך
17.30 לא היית שם – סיפורו של פרופ' שלמה ברזין, כיום פסיכולוג החוקר את האדם במצבי לחץ. בהיותו בן 8, במלחמת העולם השנייה, הוסתר במנזר בסלובקיה עם אחותו. הוא הפך לילד קתולי, עד שבתום המלחמה שבה אמו ממחנה הריכוז. ב־1949 עלה לארץ
17.55 שרלוט – סרט טלוויזיה המבוסס על חייה של שרלוט סלומון, ציירת יהודייה מברלין, שנרצחה באושוויץ
18.50 סימפוניית שירי היגון מאת הנריק גורצקי. סימפוניה מס' 3 – בביצוע בכורה ישראלי ע"י התזמורת הסימפונית חיפה
20.00 החדשות
20.30 דור שני – סרט דוקומנטרי המתאר מרתון קבוצתי בהשתתפות לירה אולמרט, הדסה אדר, שלמה ארצי, בתיה גיא, שמואל וילוזני, יוני להב, ביל לויארו, מלה מאיר, צביקה רסק וציפי פינס. המשתתפים, כולם בסביבות גיל ה־40, התכנסו במוזה סבורד בירושלים כשהמשותף לכולם היותם בנים לניצולי שואה
22.00 ללכת שבי אחריו – סרט קולנוע. בית ספר וולטון הוא חינוך פנימייה שמור לבנים אריסטוקרטים ממשפחות עשירות ומיוחסות. לבית הספר מגיע מורה חדש לאנגלית, מר קיטינג, אותו מגלם השחקן רובין ויליאמס. קיטינג מנער את תוכנית הלימודים, ומכניס שיטות הוראה מקוריות
23.30 החדשות
23.15 ללכת שבי אחריו – המשך

רדיו

קול המוסיקה

06.06 קונצרט שחר – שעה ראשונה
07.07 קונצרט שחר – שעה שנייה
08.05 קונצרט שחר – שעה שלישית
09.00 חגיגות הבוקר של קול המוסיקה – צבי אבני: מעמקים (רביעיית תל־אביב); טרפמיה: מעמקים
09.36 ק. א. הרטמן: קונצ'רטו אבל לכינור ולתזמורת
9.59'30 הודעת קריין: בעוד... תישמע ברחבי הארץ צפירה לציון יום הזיכרון לשואה ולגבורה
10.00 צפירה
10.01 סוק: הסימפוניה אסראל
11.00 ארי הלפרן. תזמורת אושוויץ מננת (ס. סורל, מצו־סופראן, רביעיית ושים/ התז' הסימ' של רשה"ש/ מנדי רודן): שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 13, באבי יאר
12.45 מייקל טיפט: בן זמננו. אורטוריה (ג'. נורמן, ג'. בייקר, ר. קסילי, ג'. שרלי־קווירק/ המק' והחז' של הבי.בי.סי/ קרל ריוויס)
13.57 בימת שיר – יהודה עמיחי
14.06 קונצרט מיצירות שוסטקוביץ' – פרלודים לפסנתר בעיבוד לתזמורת (הווירטואוזים של מוסקבה/ ולדימיר ספיבקוב); רביעייה מס' 15 במי־במול מינור, אופ' 144 (רביעיית ברודסקי); סימפוניה מס' 8 בדו מינור, אופ' 65 (הפיל' של הלסינקי/ ג'יימס דפרייסט)
16.00 אתנחתא – שידור חוזר של קונצרט אתנחתא שהיה ביום הזיכרון לשואה ולגבורה, 11.7.91. ערה שור – מצו סופראן/ עות שרון – פסנתר. מיצירות פאבל האס, הנס קראסה וויקטור אולמן שנספו בשואה. שירים ששרו בגטאות ובמחנות הריכוז; גדעון קליין: שלישייה לכינור, לוויולה ולצ'לו (א. שירן, מ. קונל, פ. וסירובסקי); גדעון קליין: פנטסיה ופוגה לרביעיית כלי־קשת (א. שירן, ר. ליימן, מ. קונל, פ. וסירובסקי)
18.00 תזמורת על תאי – סיפורה של תזמורת הנשים במחנה ההשמדה בירקנאו
19.00 מאולמי הקונצרטים שלנו – שידור חי מאולם שרובר בתיאטרון ירושלים – התזמורת הסימפונית חיפה/ סטנלי ספרבר – גורצקי: סימפוניה מס' 3
20.00 בימת שיר – נתן אלתרמן – קורא – יוסי באי
20.03 עונים, חגיגות, סירוגות – זמירה לוצקי ושלמה ישראלי ממשיכים ברצף הפולני וכוללים בתכניתם את יצירתה של מרתה פטאשינסקה – קומפת זיכרון לשואה, לפיוטים של לולי וולף הרלי (רופרה קילאוביץ – סופראן/ יאצק לשקובסקי – טנור/ רוברט גרלאך – בריטון/ המק' והחז' הסימ' של רדיו פולין/ יוסה טריה פלורוסו)
23.00 צלילים לסיומו של יום – שעה קאמרית: ראוס: קונצרט מס' 3 לצ'מבלו עם כינור וויולה דה גמבה; היידן: רביעייה בכלי־קשת, בסי־במול מז'ור, אופ' 9 מס' 5; רביעיית פשמטיק, בכלי התקופה; גורין: שישה שירים

רשת א'

06.06 התעמלות בוקר
06.16 אשמורת בוקר
07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
07.30 שירים עבריים
07.55 בימת שיר
08.05 דרכי אדם
08.55 קראתי ספר
09.05 יוסף צירני – ערות מטרבלינקה, פרק א'
09.59 הודעת קריין: בעוד... תישמע ברחבי הארץ צפירה של 2 דקות לציון יום הזיכרון לשואה ולגבורה
10.05 יוסף צירני – ערות מטרבלינקה – פרק ב'
11.05 חיים – על שואה תקוה
12.05 50 שנה לשואת יהודי הונגריה
13.00 תוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר, תסכית
15.00 שירים עבריים
16.05 סברון בלון לירושלים
17.00 חדשות בצרפתית ובאנגלית
17.05 ארץ ועם – מגזין פולקלור
18.05 מנחה ערב – משדר לאקטואליה ולמורשת ישראל
19.05 מנחה ערב – המשך – חלק ב': פתחון פה למאזינים
20.00 מבט לחדשות
20.05 סולם הזמירות – מצער הפיוטים המסורתיים
23.05 סיפורי סבתא

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר – עוד חדשות ואורח עם דליה יאירי
09.05 שירים עבריים
10.05 הכל דיבורים עם שלי יחימוביץ
12.05 בחצי היום – משדר צהריים פלוס מוסיקה
14.05 רעש קסם
15.05 יומן חוץ
15.43 עיתונות חוץ עם יואל רפל
16.05 צבע הכסף עם עוזת דוידוב
17.05 חמש אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
21.05 כותרות מבט והיום הזה
21.15 אחוז החסימה – דברים שלא הגיעו לכותרות
23.05 שונו ביחד וכל אחד לחוד עם יובב כץ
00.05 יומן חצות
00.20 לילה חי מאוד עם ותן דטור ואסנון פאר
05.05 אור ראשון עם ותן דטור

רשת ג'

06.06 רוח עצוב
07.05 רוח עצוב
09.05 רוח עצוב
10.05 רוח עצוב
11.05 רוח עצוב
12.05 רוח עצוב
13.05 רוח עצוב
14.05 רוח עצוב
15.00 רוח עצוב
16.05 רוח עצוב
17.05 רוח עצוב
19.05 רוח עצוב
20.05 פופ 94
21.05 אמצע הדרך
22.05 שיר לאחותי
23.05 חולם בהקיץ

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 נעש בבוקר – שירים עבריים
06.30 יומן חדשות
07.15 בוקר חדש
08.00 יומן חדשות
09.05 זר מרוויח – שירים עבריים
10.05 צפירה – מפגשים אנושיים בעקבות השואה – משדר ליום הזיכרון: מראיינים: רות קלדרון ורוביק רוזנטל
13.00 בצהרי היום
13.15 שירים מכאן
14.05 בעקבות שינדלר – דיון בשאלה למי שייכת השואה
15.05 יש עם מי לדבר עם גדעון לב ארי: שיחות טלפוניות עם מאזינים בענייני היום
16.00 מצעד החיים – שידור ישיר מאושוויץ של אירוע הזיכרון השנתי לזכר הנספים
17.00 יומן חדשות
18.05 זר מרוויח
19.05 שאלות אישיות – יעקב אגמון עם לוה קיכלר־זילברמן שהצילה מאה ילדים יהודים בשואה (ש.ח)
20.00 מבט לחדשות
20.30 דרך הרוליים
22.05 קול הגאז הזה
23.05 עשרים וארבע – היום שהיה
00.00 יומן חצות
00.10 ציפורי לילה עם דורון ושר

שידורי גלגל"צ

07.05 מרינה ברורך עם ורב רביד
09.05 עברי בפקק עם עופר שומר
11.05 שמש עם אלי ישראלי
13.05 סיוון אוויר עם ארי שמאי
14.05 במריה
15.05 ווטה תנוע עם נגעה ירון
16.15 חבם בכביש עם רון לויטל
18.05 ולנלאה עם לאה עוז
20.05 אי תנועה עם מומי קווים
22.05 לילה טוב עם רוויח כפיר

קולנוע

תל אביב

גורדון המחודש: האורח קין. 22.00; מסיבת נישואין 93: 20.00; אירופה אירופה. 18.00.
גן העיר 1: בקו האש. 14.30, 17.00, 19.30, 21.45
גן העיר 2: ויליטה של הרוחות. 17.10, 19.40; חשיפה כפולה. 14.40, 22.00
גת: שארית היום. 14.00, 16.35, 19.15, 21.55
דיזנגוף 1: הפיתוי הכי יפה של חיי. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 2: הפסוחר. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 3: איש ללא פנים. 11.00, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50; כחול. 13.05
רקל: פילדלפיה. 19.30, 21.50
הקולנוע: נישה מזהב. 17.00, 19.30, 21.45
חן 1: נוירות בלוז 2. 19.30, 21.50; חחולים בצמרת. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00
חן 2: בית הרוחות. 19.15, 21.55; ולשוי הוינה. 11.00, 12.55, 15.00; חחולים בצמרת, ב, ג, ד 17.00
חן 3: תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: רק עד אחד לרצח. 19.30, 21.50
חן 5: נכרת דאוספייר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.25, 21.55
טיילת 1: בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00
טיילת 2: דרכו של קרליטו. 17.00, 19.30, 22.00
טיילת 3: עולם מושלם. 17.00, 19.30, 22.00
לב 1: שלום לפילגש. 11.00, 13.30, 16.15, 19.00, 21.40
לב 2: טירוס. 12.00, 14.15, 17.00, 19.30, 22.00
לב 3: צער לא מחושב. 17.15, 19.30, 22.00; אומוווה וויין. 11.30, 13.00, 15.00
לב 4: סוד הגן הנעלם. 11.15, 13.15, 17.15, 19.15; לב בחורף. 15.15, 21.45
מוזיאון: האמת שלא תיאמן. 19.45, 22.00
מקסים: הבריחה מהמבצר. 17.00, 19.30, 21.50
סינמטק: אבא'לה בוא לראות פארק. 17.30, 19.30, 21.30
צפון: ברכה. 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 1: חוג שמחת המול. 13.45, 16.35, 19.15, 21.50
רב אור 2: תמונות קצרות. 14.00, 17.30, 21.00
רב אור 3: טירה, מה זה קשור בכלל לאהבה. 14.30, 17.00, 19.30, 21.55
רב אור 4: עידן התמימות. 14.00, 16.40, 19.15, 21.50
רב אור 5: נכרת ראוספייר 14.30, 17.00, 19.25, 21.50
שחף 1: רשימת שינדלר 17.00, 20.45
שחף 2: הומלט 17.00, 19.30, 21.50
תל אביב 1: על קרקע בוערת. 11.30, 13.30, 19.30, 22.00
תל אביב 2: בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00
תל אביב 3: חיק שקוא'. 16.50, 19.30, 22.00

ירושלים

גיל 1: פארק היורה. 16.15, 19.00, 21.50
גיל 2: חיק שקוא'. 11.00, 13.30, 16.30, 19.00, 21.50
גיל 3: עולמו של ויין. 11.00, 13.30, 16.30, 19.15, 22.30
גיל 4: רשימת שינדלר. 11.30, 19.00, 21.00; איש הרס. 13.30
גיל 5: רשימת שינדלר 13.30, 17.00, 20.30
גיל 6: החיים לפי משפחת אדאמס. 11.00, 13.30, 16.30, 19.00. דרכו של קרליטו. 21.30
גיל 7: על קרקע בוערת 19.15, 21.30; סוד הגן הנעלם. 11.30, 13.30, 16.30
גיל 8: על קרקע בוערת. 19.15, 21.45

חיפה

אורלי: פילדלפיה 18.45, 21.15
רב גת 1: נוירות בלוז 2. 11.00, 16.45, 19.00, 21.20
רב גת 2: תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 16.45, 19.00, 21.15
רב אור 1: שארית היום 18.45, 21.15; חחולים בצמרת. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00
רב אור 2: תמונות קצרות 21.00; ולשוי הוינה א־ה 11.00, 12.55, 15.00, 17.00
רב אור 3: בית הרוחות. 21.20; נכרת דאוספייר. 11.00, 13.15, 16.30, 19.00
רב מור 1: תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00, 19.00, 21.20
רב מור 2: רק עד אחד לרצח 19.00, 21.20
רב מור 3: שארית היום 18.50, 21.25; נוירות בלוז 2 11.00, 13.15, 16.45
רב מור 4: נוירות בלוז 2. 19.00, 21.20; חחולים בצמרת. 11, 12.55, 15, 17
רב מור 5: פילדלפיה. 18.55, 21.25; ולשוי הוינה. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
רב מור 6: חוג שמחת המול. 18.50, 21.20; אוסות עם שרירים. 11.00, 13.00, 16.50
רב מור 7: בית הרוחות. 21.20; נכרת ראוספייר. 11.00, 13.30, 16.15, 18.45

אשדוד

רון 1: עולמו של ויין 2. 19.30, 21.30
רון 2: החיים לפי משפחת אדאמס. 19.30, 21.30

אשקלון

חן 1: נוירות בלוז 2. 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: תראו מי שמדבר עכשיו. 19.30, 21.50
חן 3: על קרקע בוערת. 19.30, 21.50; חחולים בצמרת. 11.00, 13.00, 17.00
חן 4: בית הרוחות. 21.50; נכרת ראוספייר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.25
חן 5: חיק שקוא'. 19.15, 21.55

נתניה

חן 1: נוירות בלוז 2 19.30, 21.50; חחולים בצמרת. 11.00, 13.00, 17.00
חן 2: תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: פילדלפיה 19.25, 21.55; ולשוי הוינה. 11.00, 13.00, 17.10
חן 4: רק עד אחד לרצח. 21.50; נכרת דאוספייר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.20

ראשון לציון

חן 1: נוירות בלוז 2 19.30, 21.50; חחולים בצמרת 11.00, 12.55, 17.00
חן 2: שארית היום. 21.50; נכרת דאוספייר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.25
חן 3: פילדלפיה. 19.25, 21.55; ולשוי הוינה. 11.00, 13.00, 17.00
חן 4: תראו מי שמדבר עכשיו 11.00, 13.00, 17.00, 19.15; תמונות קצרות 21.30
נעמן: חוג שמחת המול 19.30, 21.50
ראשון: עולמו של ויין 19.30, 21.50
רון 1: עידן התמימות 17.00, 19.15, 21.30
רון 2: הפסוחר 17.00, 19.15, 21.30
רון 3: טירה, מה זה קשור בכלל לאהבה 17.00, 19.15, 21.30

חולון

גל 1: על קרקע בוערת 19.30, 22.00
גל 2: על קרקע בוערת 19.30, 22.00
גל 3: חיק שקוא'. 16.30, 19.15, 22.00
גל 4: נוירות בלוז 2 17.00, 19.10, 22.00
גל 5: הפיתוי הכי יפה של חיי 17.00, 19.30, 22.00

באר שבע

אשל: רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
רב נגב 1: על קרקע בוערת. 19.30, 21.50; חחולים בצמרת 11.00, 13.00, 17.00
רב נגב 2: בית הרוחות 21.50; תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 13.00, 17.00, 19.30
רב נגב 3: נוירות בלוז 2 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 4: חיק שקוא'. 19.25, 21.50; ולשוי הוינה. 11.00, 13.00, 17.00

חדרה

לב 1: רשימת שינדלר. 21.15; נוירות בלוז 16.40, 19.20
לב 2: חיק שקוא' 19.15, 21.50; החיים לפי משפחת אדאמס 16.30
לב 3: נוירות בלוז 2. 21.45; חחולים בצמרת. 16.30; רשימת שינדלר 18.00
לב 4: שלום לפילגש. 19.00, 21.30

ר"ג – גבעתיים

אואזיס 1: על קרקע בוערת. 19.30, 21.50
אואזיס 2: חיק שקוא'. 19.10, 21.50; החיים לפי משפחת אדאמס. 11.00, 13.10, 17.00
אואזיס 3: נוירות בלוז 2. 19.30, 21.50
רב גן 1: שארית היום 19.20, 21.55; חחולים בצמרת. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00
רב גן 2: בית הרוחות. 19.10, 21.55; ולשוי הוינה. 17.15
רב גן 3: תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
רב גן 4: רשימת שינדלר. 17.30, 21.00; ולשוי הוינה. 11.00, 13.00, 15.05

פתח תקווה

היכל 1: על קרקע בוערת. 19.15, 21.45
היכל 2: רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
היכל 3: חיק שקוא'. 19.15, 22.00

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 7.4
12.00־20.30 – חיי אדם בריין

שירותי חירום

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני ברק, חולון, פתח־תקווה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

בתי חולים

תל־אביב והמרכז

"שיבא" תל־השומר – *
"בילינסון" פתח־תקווה – *
"איכילוב" תל אביב – *
"וולפסון" חולון – *
"אסף הרופא" צריפין – *

* כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

לניאדו ומצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים – ילדים.
שערי צדק – פנימית, נשים.
הדסה ע"כ – כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.

בתי מרקחת

בת־ים: סוור, חביבה רייק 20; קופת חולים: קדושי קהיר 20.
חולון: אהרון, הופיין 52.
ירושלים: קופ"ח הכללית שטראוס 4, אביגדור 3.
נתניה: ותיה, הרצל 11.
פתח־תקווה: שור־טבצניק, הפר־כול פינת כול.
רמת־גן: יהלום, קריניצי 63.
תל־אביב: שלמה המלך, שלמה המלך 78. קופ"ח הכללית, אלסטודם 7–9. תורנות לילה מיוחדת עד 3.00 לפנות בוקר. ימים א'–ה': בן־יהודה 142; עד השעה 24.00. ימים א'–ה' ומוצ"ש: סופרפארם רמת־אביב, איינשטיין 40, רמת־אביב.
חיפה: פבזור, פבזור 27.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יפסור. פועל בימים א'–ה' בין השעות 08.00–20.00. [illegible] 03-433300, מלפון 15.00–08.00.

יד ביד

[illegible] 02-243358 [illegible] 04-229488 [illegible] (11.00–20.00) [illegible] 04-820222

הקו הלבן – 03-204327, ימי א', ג', ה' 19.30–23.30.
קו פתוח להורים במצוקה: בימי ב' וה', 222732. ארגון הורים ארצי "קו פתוח", אוזן קשבת לילדים ובני נוער 03-621515 (24 שעות).

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים – טל' 02-610303
ער"ן תל־אביב – טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א – 03-6961111
ער"ן חיפה – טל' 04-672222
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) – 04-988410
ער"ן נתניה – טל' 053-625110
ער"ן כפר־סבא – 052-913999
ער"ן באר־שבע – טל' 057-418111
מוקד: מוקד חירום – אס.או.אס [illegible], 24 שעות ביממה, טל' 04-679999

עזרה ראשונה לשיניים

עזרה ראשונה לשיניים על־יד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל. [illegible] 523566 [illegible] 24.00–9.00 [illegible] 03-285422, 294869 [illegible]

מגן דוד אדום

ירושלים, ת"א, חיפה – טל' 101. [illegible] 03-5793333 [illegible] 065-93334 [illegible] 04-931401 [illegible] 04-623333 [illegible] 057-74767 [illegible] 03-330848 [illegible] 06-938231

סיוע לנפגעות אונס

[illegible] 052-32432 [illegible] 17.00–21.00 [illegible] 04-660111 [illegible] 03-234819 [illegible] 059-72245, 02-245554

אלי – עזרה באלימות כלפי ילדים במשפחה. טל' 6956763, 261070. פועל מ־08.00 עד 22.00.

רכבות

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 16.00.
מרחובות לת"א דרום: 06.00 (מלוד), 06.40, 07.30, 15.20, 17.15 (עד לוד), 18.50 (עד לוד).
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 16.00.
מת"א דרום לרחובות: 06.10 (מלוד), 06.35, 14.35, 16.30, 18.00.
מת"א מרכז לחיפה: 06.00, 06.25, 07.18*, 08.03, 08.42*, 09.00, 10.30*, 12.00, 13.00*, 14.00, 15.00*, 15.57*, 16.35, 17.00, 18.00, 19.00, 20.15.
לנהריה: 06.25, 12.00, 14.00, 15.00, 15.57, 17.00.
מחיפה בת־גלים לת"א: 5 דקות לפני היציאה מבת־גלים: 05.30, 06.00, 06.20, 06.42, 07.15*, 07.35, 08.20, 09.05*, 10.05, 11.00*, 11.56, 12.55*, 14.30, 15.30*, 16.30, 17.30, 18.50, 19.30.
לנהריה (מחיפה מרכז 5 דקות לאחר היציאה מבת־גלים): 05.47, 07.58, 09.40, 12.07, 13.23, 15.26, 16.00, 17.30, 18.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 05.50, 06.35, 07.23, 09.13, 10.57, 13.22, 15.24, 16.33, 17.30, 18.42.
קרונועים ברכבות מהירות בקו חיפה־תל־אביב – מת"א מרכז: 15.30, 17.47; מחיפה בת־גלים: 13.40, 16.10.

לוח זמני רכבות בימי ו' וערבי חג בלבד

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 12.00.
מרחובות לת"א דרום: 07.30, 06.40 (עד לוד).
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 12.00.
מת"א דרום לרחובות: 07.00 (מלוד), 12.45.
מת"א מרכז לחיפה: 06.00, 07.04, 08.00*, 08.53, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.05.
מת"א מרכז לנהריה: 06.00**, 10.00**, 12.00.
מחיפה בת־גלים לת"א (מחיפה מרכז 5 דקות אחרי היציאה מבת־גלים): 06.35, 07.30*, 08.34, 09.30, 10.30, 11.30, 13.00, 14.00.
מחיפה בת־גלים לנהריה (מחיפה מרכז 5 דקות אחרי היציאה מבת־גלים): 06.20, 09.20, 10.13 (עד קריית־מוצקין), 11.32, 13.23.
מנהריה לחיפה ולת"א: 05.30, 06.10*, 08.35**, 11.00 (מוצקין), 12.30 (ממוצקין), 12.50, 14.40 (עד חיפה בלבד).
קרונועים ברכבות מהירות בקו תל־אביב – חיפה – מת"א מרכז: 10.30; מחיפה בת־גלים: 10.10.

מידע אודות שירותי הרכבת:

תחנת ירושלים: 02-733764
תחנת ת"א מרכז: 03-5421515
תחנת חיפה בת־גלים: 04-564121

* רכבת מהירה.
** החלפת רכבת בחיפה.

ספורט
עורך מוטי חביב

חיפה נותרה בגביע

האחרונה בטבלת הליגה הלאומית בכדורגל, שמרה על כבוד העיר חיפה, כשהעפילה לרבע גמר גביע המדינה לאחר ניצחון 0:2 על מכבי נתניה

□ יוסף גלזור

דווקא האחרונה בטבלת הליגה הלאומית בכדורגל, הפועל חיפה, הצליחה אתמול לשמור על כבוד העיר והעפילה לרבע גמר גביע המדינה, משימה שבה כשלה אפילו המוליכה הגאה של הטבלה, מכבי חיפה.

הפועל חיפה ניצחה במגרשה את מכבי נתניה 0:2, לאחר שגילתה עליונות במחצית השנייה. התחיפנים, שהגיעו היישר ממחנה אימונים בקיבוץ שפיים, שימשך שלושה שבועות, שיתפו לראשונה מזה ארבעה חודשים את הבלם דוד לוי, שסייע לעיצוב העורף, כאשר השוער אלכסנדר פוצ'יבאלוב התאושש מתקופת שפל ארוכה ולשיאו הגיע בדקה ה־33 כאשר הדף בזה אחר זה את כדוריהם של אלון חלפון ואבי תקווה ממכבי נתניה.

שתי הקבוצות הופיעו בהרכב דלילים, הפועל חיפה ללא ואדים טישנקו, סרג'י גרישין, הישאם זועבי ורוני מלכה, ומכבי נתניה ללא מלך שעריה רומן פיליפצ'וק, איגור סקווירין ושלום תקוה.

לאחר מחצית ראשונה ללא שערים, מסר אביבי זוהר כדור לשלומי אלבז, שמ־10 מטר בעט כדור שטוח לפינה הרחוקה וקבע בדקה ה־48 0:1.

הפועל חיפה כיסה את נצחונה בדקה ה־82. שוב היה זה אביבי זוהר, שפרץ באגף ימין, שיגר מסירת רוחב לנצח מסובי, שמקרוב הכניע את יהודה בוארון – 0:2.

השופט יהושע לויה הצהיב במהלך המשחק את רני מלכין ונמרוד רוזלס מהפועל חיפה, ומנגד את אלון חלפון ממכבי נתניה. 1000 צופים חזו במשחק שהיה בקרית־אליעזר.

★ הפועל חיפה: פוצ'יבאלוב, גרופר, ד. לוי, מלכין, גבעול (גבאי), ע. כהן, רוזלס, זוהר, מסובי (גונן), אלבז, נוראון.

★ מכבי נתניה: י. בוארון, דאנו, קרגיל, חלפון, א. בוארון, דומב (דהאן, מלכה), פקר, משען, א. תקווה, ב. יוסף, שפירא.

הלילה הגרלת משחקי הגביע

□ י. חכם

קבוצת הפועל חיפה השלימה אתמול את רשימת שמונה הקבוצות שיישחקו ב־26 באפריל ברבע גמר גביע המדינה בכדורגל.

שבע הקבוצות שהבטיחו את מקומן עוד שלשום הן: מכבי תל אביב, הפועל פתח תקוה, בני יהודה, מכבי "עירוני" אשדוד, הפועל תל אביב, הפועל "צפרירים" חולון ומכבי פתח תקוה.

הגרלת משחקי רבע הגמר תהיה הלילה בשעה 11.10, בשידור ישיר מאולפני הטלוויזיה בירושלים, במסגרת תכנית הספורט השבועית. את הפתקים ישלוף יו"ר ההתאחדות לכדורגל, עודיקס מילצ'ן.

מאז החלה ההתאחדות לכדורגל לערוך את ההגרלה בשידור ישיר היא עשתה זאת באולפני הרדיו בתל אביב במסגרת התוכנית "שריקת פתיחה" ביום שישי.

אבוקסיס הורחק משלושה משחקים

□ נפתלי כהן

קשר קבוצת בני יהודה, יוסי אבוקסיס, הורחק אתמול ע"י בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל משלושה משחקים בפועל ועוד שלושה משחקים על תנאי, בעקבות פגיעתו באייל בן עמי, כדורגלן קבוצת הפועל תל אביב, במשחק הליגה בין שתי הקבוצות לפני 12 יום.

שופט המשחק, יצחק בן־יצחק, שהעיד אתמול בבית הדין, אמר שאחרי שהוציא את אבוקסיס בכרטיס צהוב, ניגש אבוקסיס לאייל בן־עמי קילל אותו ומשך לו באוזן. בעקבות כך הוא הניף לעברו את הכרטיס האדום.

אבוקסיס הביע חרטה בפני הדיין, עו"ד דוד לב: "אני מצטער על התקרית, כבר קיבלתי עונש כספי מהקבוצה. בסך הכל ליטפתי את בן־עמי ולא היתה לי כוונה למשוך לו באוזן".

עו"ד לב לא קיבל את הטיעונים והחליט שהשחקן צריך להרגע שלושה שבועות.

בסיום הדיון אמר אבוקסיס: "זה עונש חמור מאין כמוהו. אני מצטער על החברים שלי בשכונה, הם נשארו עכשיו בלי קישור דווקא במשחקים המכריעים. אני מבקש מהם סליחה".

בדיון אחר, בפני הדיין עו"ד חיים אלחריף, נהנתה קבוצת מכבי בת־ים, השנייה במחוז דרום א' בליגה ב', מניצחון טכני 0:2 על אחת מיריבותיה לצמרת, הפועל אזור, ששיתפה במשחק הליגה בינהן שחקן שהיה בעונש הרחקה בשל כרטיסים צהובים. המשחק הסתיים בתיקו 0:0. מכבי בת־ים עירערה על המשחק ובעקבות בדיקה, הוענק לה ניצחון טכני.

עתה יש למכבי בת ים ולהפועל יהוד מספר נקודות זהה בראש הטבלה במחוז דרום א', ורק הפרש שערים עדיף מציב את הפועל יהוד במקום הראשון.

מכבי חיפה בהרכב חסר מחר בחולון

□ יוסף גלזור

ארבעה משחקני מכבי חיפה לא יוכלו ליטול חלק במשחק הקבוצה מחר בחולון, מול הפועל "צפרירים" חולון.

בנוסף לרומן פץ וראובן עטר הפצועים, יחסר גם משה גלאם שהורחק שלשום במשחק הגביע מול מכבי תל אביב (2:1), וכן אריק בנאדו שאתמול התקבלה בחיפה הודעה מההתאחדות לכדורגל לפיה לא יוכל לשחק בשל צבירת כרטיסים צהובים.

דליית אל כרמל שובתת ומאיימת לא להופיע ביפו

□ אייל הורן

הפועל דליית אל כרמל, נועלת טבלת הליגה הארצית, מושבתת מפעילות החל מתחילת השבוע.

שחקני הקבוצה, שלא קיבלו משכורות, לא חידשו את אימוניהם מאז המשחק ביום שישי נגד הפועל אשדוד, בהסכמת ההנהלה.

ההנהלה הודיעה לשחקנים שאם עד מחר לא יוחזרו כספים מגורמים שונים, יושבת המועדון, כולל מחלקות הנוער, והקבוצה הבוגרת לא תתייצב למשחק השבת נגד מכבי יפו.

החלטת הביטול: סיר בארט מיל'ציפ (משמאל), יו"ר התאחדות הכדורגל האנגלית, וחבריו מההתאחדות, אתמול במסיבת עתונאים בלונדון בה הודיעו על ביטול המשחק בין אנגליה וגרמניה, שאמור היה להערך ב־20 באפריל, יום הולדתו של היטלר (צילום: איי.פי.)

אנגליה הודיעה: לא נשחק נגד גרמניה ביום הולדתו של הצורר אדולף היטלר

התאחדות הכדורגל האנגלית הודיעה לעמיתה הגרמנית, כי היא מבטלת את משחק הרעים בין הנבחרת שלה והנבחרת הגרמנית, שאמור היה להתקיים ב־20 בחודש.

המשחק היה אמור להיערך באיצטדיון האולימפי של ברלין, שניבנה על ידי היטלר למשחקים האולימפיים ב־1936. התוכנית הראשונה הייתה לקיים את המשחק בהמבורג, אך הוחלט להעבירו לברלין, כיוון שהרשויות המקומיות בהמבורג חששו מהתנגשויות בין קיצונים ימניים ושמאלניים. הרעיון לקיים את המשחק בערים מינכן או נירנברג לא אושר, עקב הקשר שיש לשתי הערים עם המיהור הנאצי.

האנגלים טענו שאינם רוצים לקיים את המשחק ביום הולדתו של הצורר אדולף היטלר שחל ב־20 באפריל, כדי למנוע מגורמים הניאו־נאצים לעורר מהומות ביום זה, המצויין כ־105 שנה ליום ההולדת.

הגרמנים הגיבו באכזבה על ביטול המשחק מצד האנגלים: "זה עצוב עבור הספורט, שאינו יכול להיאבק מול חמומי מוח ומאנשים מסוריימים".

השוער לשעבר של נבחרת גרמניה, סם מאייר, אמר כי ההחלטה מהווה תקדים גרוע למשחקים אחרים נגד גרמניה.

השוער לשעבר של נבחרת אנגליה, גורדון בנקס, אמר כי הדבר מרגיז אותו בעיקר משום שיש בכך כניעה למיעוט. הוא הוסיף ואמר: "אני מכבד את המשטרה הגרמנית, ובטוח שהם היו עושים הכל כדי שלא יתרחש דבר".

המשטרה הגרמנית אמורה היתה לגייס 5500 אנשים כדי לשמור על הסדר ובטחון מיוחד זה היה עולה לרשויות הספורט הגרמנית כשלושה מיליון דולר.

★ הספרדי קסאבייר אזארחורטה בן ה־42, מאמן נבחרת בוליביה, שהעלה את הנבחרת למונדיאל בארה"ב לראשונה מזה 44 שנים, מאיים בהתפטרות, עקב ויכוח סוער עם שני מועדונים בכירים, המסרבים לשחרר את שחקני הנבחרת למסע אימונים בספרד. מדובר בקבוצות בוליבאר וסטרונגסט.

אין גביע, אין כסף

□ עמי רוזנברג

יום לאחר ההדחה מגביע המדינה בכדורגל, עדיין לא התאוששו בבית"ר ירושלים. הנהלת הקבוצה, שבנתה בתקציבה על חצי מיליון שקל הכנסות ממשחקי גביע המדינה, תסתפק רק ב־70 אלף שקל, הכנסות מהמשחק מול מכבי פתח תקוה.

כבר אתמול נמסר לשחקנים כי לאור הכשלונות בגביע ובליגה, הם לא יקבלו בזמן את המשכורות ואת המענקים, שכן הקהל בוודאי ידיר את רגליו גם ממשחקי הליגה של הקבוצה.

השחקנים לא הגיבו בשלב זה, אבל ביניהם החליטו לקבוע נציגות שתשוחח בימים הקרובים עם הבוס, משה דדש, כדי להבהיר לו שחוזים יש לכבד. השחקנים ינסו להסביר לדדש שעצם העובדה שנשרו מהגביע תשפיע על מענקיהם, ולא צריך לפגוע בהם בכל הקשור למשכורות השוטפות.

בשיחות הפנימיות בין השחקנים אמנם לא הועלתה אפשרות של השבתה עקב העיכוב בתשלומים, אבל לא מן הנמנע כי עוד יהיה "שמח" בנושא זה, אם כמובן ימשכו העיכובים בתשלומים.

אבי נימני אופטימי: כן, ניקח את הדאבל

□ משה רוזנברג

אבי נימני, אדריכל הניצחון של מכבי תל אביב, שלשום מול מחזיק הגביע מכבי חיפה, ממשיך להיות צנוע. "בסך הכל אני בורג קטן במכונה והתהילה מגיעה לכל השחקנים".

● האם אתם ממשיכים עדיין לחגוג את הניצחון?

"הפסקנו לחגוג כבר לאחר המשחק. למעשה, לא חגגנו. רק שמחנו שהצלחנו להעיף את היריבה לאליפות וכך עלינו רק שלב אחד בגביע כשהמטרה ברורה לקחת העונה את שני התארים, אליפות וגביע".

● אולי תשתף אותנו. באיזו טקטיקה נקט המאמן אברהם גרנט?

"האמת שגרנט לא דיבר איתנו הרבה לפני המשחק. שיחקנו באותה שיטה של משחק התיקו האחרון בין שתי הקבוצות. מה שכן הפעם השתנתה השמירה על אייל ברקוביץ' ובכך הפתיע גרנט את שפיגל כשהציב את שלומי בן חמו על אייל שאכן שותק".

● תפסתם את חיפה ביום הכי חלש שלהם העונה, וזה אולי הסוד האמיתי של הניצחון שלכם?

"בהחלט לא. מי שהיה במשחק ראה שאנחנו עשינו להם את המשחק קשה. הם לא היו חלשים. זה שראובן עטר לא שיחק זה לא הקל עלינו, כי גם אנחנו שיחקנו בלי איציק זוהר".

● איך השפיעו שתי ההרחקות?

"למעשה לא היה שום שינוי לאחר ההרחקות. המשחק המשיך להתנהל כמו שהיה לפני כן".

● עכשיו הסיכוי לדאבל יותר גבוה?

"כן. לא מי שמציג את הכדורגל היפה זה מקנה לו ערובה לניצחון. אולי מכבי חיפה משחקת יותר יפה לעין מאיתנו, אבל אל תשכח שכששיחקנו בסיבוב הראשון טוב ויפה, ובהמשך היתה לנו נסיגה וגם קצת חולשה, מכל מקום בכל זאת אנחנו רק נקודה אחרי מכבי חיפה בליגה הרי שאני אופטימי שניקח את הדאבל".

● בשבת מצפה לכם בטדי משחק קשה מול בית"ר ירושלים. מה הסיכויים?

"הבית"רים לאחר שני הפסדים ירצו לחזור למסלול, אבל אינני רוצה להתייחס אליהם. לכל קבוצה קשה לשחק באיצטדיון טדי ולדעתי מגיע מלוא השבחים למכבי פתח תקוה, שניצחה בטדי פעמיים תוך חודש וחצי".

ועל האפשרות לשחק בעונה הבאה בחו"ל מנסה נימני להתחמק: "אני לא מדבר על העתיד, רק על ההווה".

בלם אלופת גרוזיה נבחן בבני יהודה

□ נפתלי כהן

בלם קבוצת דינאמו טביליסי, המשתייך לסגל הנבחרת הלאומית, גלה קטושווילי בן 28, הגיע אתמול למבחנים בבני יהודה, בתיווכו של מאמן הכדורגל יוסף מירמוביץ'.

קטושווילי הוביל אשתקד את קבוצתו לזכייה באליפות. בבני יהודה מצפים עתה להחלטות ועדת הליגה והגביע, אם אפשר יהיה להחתימו כזר שלישי בעקבות מותו של ניקולאי קודריצקי.

ההפתעה היא תפקידו של קטושווילי, בלם, וכידוע שחקני הגנה לא חסרים בבני יהודה, המשוועת דווקא לשחקני התקפה.

המאמן רמי לוי אמר אתמול: "לא נחליט דבר לפני שנקבל החלטה ממזכירות ההתאחדות לכדורגל בקשר לצירוף זר".

על השחקן עצמו אמר לוי: "קשה לחוות דיעה אחרי אימון אחד. ניתן לו פרק זמן להוכיח את עצמו, אבל הוא עשה רושם טוב. הוא שחקן חזק ומגנתר גבוה".

המאמן הלאומי לשעבר, יוסף מירמוביץ', שבתיווכו הגיע השחקן לארץ, ואף התלווה אליו לאימון בשכונה אמר: "אל תשכח שהוא הגיע מקבוצה שלקחה אליפות בגרוזיה, הוא עושה רושם של שחקן ברמה טובה מאוד, אם בני יהודה תחליט לקחת אותו הוא תרויח מזה. אם לא העונה או בוודאי בעונה הבאה".

רונאלד מהאיטי: בברצלונה יש רונאלד. מוכר – קומאן. אתמול היה זה רונאלד אחר, אגנור מהאיטי, שהדיח בטורניר בברצלונה את המדורג שלישי בטורניר, האוקראיני אנדריי מדבדב בשלוש מערכות (צילום: איי. פי.)

דריקס: לא רציתי לעשות מזה עניין

□ משה רוזנברג

התפיסה באשכיו של אלי דריקס ממכבי תל אביב, ע"י סרגיי קוראודוב ממכבי חיפה, היתה אתמול נושא השיחה באימון הבוקר של מכבי תל־אביב.

תגובות לא היו אתמול לאחר הניצחון מול מכבי חיפה, אבל דריקס השמיע תלונות וטענות נגד קוראודוב: "זו בושה לכדורגלן זר שמתעסק בשטויות. לא רציתי לגרום לליבוי היצרים, חשבתי להגיב לו במהלומה על מעשיו בתפיסת אשכי, אבל תוך כדי מחשבה הבלגתי (רק פניתי לשופט יצחק שידלוב). השופט אמר לי שלא הבחין בארוע ואם היה מבחין ברור שהיה מרחיקו".

ספורט

תעודת עניות לאיגוד הכדורסל הישראלי

נבחרת הנוער של ישראל בכדורסל, שיחקה בגרמניה, מול גרמניה, בערב יום השואה ★ איפה הרגישות?

□ יאיר עמיקם

נבחרת הנוער של ישראל שיחקה אתמול על אדמה גרמניה נגד נבחרת גרמניה, כשבישראל החל יום השואה. המשחק החל בשעה 18.00 לפי שעון גרמניה, כלומר 19.00 לפי שעון ישראל והסתיים בערך ב־20:30 לפי שעון ישראל.

למרות הרגישות שבעצם ההופעה בגרמניה, ועוד נגד הנבחרת המקומית סמוך ליום השואה, לא עשה איגוד הכדורסל דבר ואיפשר לנבחרת ייצוגית לשחק.

נציג איגוד הכדורסל אמר לי אמש כי המשחק החל בשעה 4 אחר הצהריים וזה תואם מראש גם עם שגריר ישראל בגרמניה, אלא שעל פי הפירסומים מטעם איגוד הכדורסל לאמצעי התקשורות בארץ היה כתוב שהמשחק אמור להתחיל בשעה 18.00 שעון מקומי, ומתברר שאכן כך היה.

בשיחה שקיימתי אמש עם מאמן הנבחרת אריק שיבק, אחרי שסיפר על ההיבטים המקצועיים, שאלתיו מתי החל המשחק והוא הורה: "בשעה 6 בערב". אחרי שהסבתי את תשומת ליבו שהם נכנסו ליום השואה הוא אמר שהמשחק החל ב־17.30 בערב (18.30 שעון ישראל), בגלל שהמשלחת ביקשה להקדימו. "אל תיתפס לטכנוניות" ביקש המאמן שיבק.

כך או אחרת, כשבתי השעשועים בישראל נסגרים בשעה 19.00 בערב והטקס המרכזי מתחיל ב־20.30, אין מקום לשחק על אדמה גרמניה נגד נבחרתה הלאומית בערב שכזה. ביום בו ראשי ההתאחדות האנגלית ביטלו משחק ידידותי נגד נבחרת גרמניה, בגלל שהוא חל ביום הולדתו של הצורר הנאצי, היטלר, זוהי תעודת עניות לאיגוד הכדורסל בישראל, שאיפשר לנבחרת הנוער לשחק בערב יום השואה.

הפסדנו מול גרמניה 104:88

□ שרות "על המשמר"

נבחרת הנוער של ישראל בכדורסל, נוצחה אתמול בטורניר אלברט שווייצר, המתקיים במנהיים שבגרמניה, על ידי הנבחרת המארחת 104:88, והיא תשחק על המקומות 8־5, מחר נגד נבחרת צרפת.

שיפוט עויין מצא את הענק ויקי רוות עם 3 עבירות כבר בדקה ה־5, ואת ישראל שיינפלד עם 5 עבירות בדקה ה־10. בדקה ה־30 ספג הספסל הישראלי שתי עבירות טכניות וגם עבירה מכוונת.

המאמן אריק שיבק נשמע נסער בסיום המשחק: "זהו טורניר ידידותי ואנחנו צריכים ללמוד מכך".

הירבו לקלוע לישראל: רוות 21, שטיין 18 וז'אנו 18.

היום תשתתף הנבחרת בטקס יום השואה בבית הכנסת המקומי.

הלייקרס ומג'יק מתקרבים לפליי־אוף

ניו יורק ניקס הפסידה לאחר 15 נצחונות ודאלאס ניצחה אחרי 17 הפסדים, אך ההתקדמות של לוס אנג'לס לייקרס לעבר הפליי־אוף, מאז בואו של מג'יק ג'ונסון, הופכת להיות ריאלית.

מובילת המזרח, ניו יורק ניקס, ירדה לפלורידה למשחק נגד מיאמי עם מאזן מרשים של 15 נצחונות רצופים. בשבת היא הביסה את ההיט בניו יורק (87:110) ללא כל בעיות. מיאמי חסרה כבר מספר משחקים את שחקן הציר המצויין שלה, רוני סייקלי, ובשל כך הוציאו סוכנויות ההימורים בארצות הברית את המשחק מהרשימה, אבל מיאמי עצרה את הניקס וניצחה אותה 86:100, כששחקניו של פאט ריילי מהניקס קלעו ב־36 אחוז מהשדה. הרולד מיינר קלע 22 נקודות למיאמי ופאט יואינג היה הבולט בניו יורק עם 18 נקודות. לניקס יש עדיין יתרון של משחק וחצי על אטלנטה, בראשות המזרח.

דאלאס, שבעת ההפסדים, הגיעה לסקרמנטו לעוד טיול, אבל הפעם לשם שינוי ניצחה 80:88 וקטעה רצף של 17 הפסדים.

מאז מינויו של מג'יק ג'ונסון למאמן לוס אנג'לס לייקרס המאזן הוא 4:1, בעוד השמינית בדירוג המערב, דנבר נאגטס, מאבדת גובה. ההפסד הביתי של דנבר לשכנת הלייקרס, הקליפרס, 91:92, יצר הפרש של שלושה משחקים בין דנבר ללייקרס, שלא נעדרו 17 שנה מהפליי־אוף. מי שלא תהיה שם אחרי 14 שנים רצופות, היא בוסטון סלטיקס, שהובסה בניו ג'רזי 120:94. ג'ייסון וויליאמס קלע 19 נקודות (שיא קריירה) עבור הנטס, המאיישת את המקום השמיני במזרח. אינדיאנה, במקום השישי, ניצחה את דטרויט 89:105. דייל דייויס עם 19 נקודות ו־14 ריבאונדים היה הבולט בפייסרס.

הניצחון הגדול של הערב שייך לפורטלנד מול פיניקס 113:135, שהבטיחה כניסתה לפליי־אוף. קליף רובינסון קלע 23 נקודות ורוד סטריקלנד שבר את שיא האסיסטים (20) של הבלייזרס בו החזיק טרי פורטר. סטריקלנד קלע גם 18 נקודות ופורטר 17. לסאנס: צ'ארלס בארקלי 21 נקודות.

ניצחון מפתיע השיגה גולדן סטייט בסן אנטוניו 101:106, שקטע רצף שישה נצחונות של הספארס. לטארל ספריוול קלע 26 נקודות לווריארס, ודייויד רובינסון עם 29 נקודות לא הציל את סאן אנטוניו מהמשבר ביתי, שרחק אותה למקום השני בבית המערב התיכון, אחרי יוסטון.

המובילה בליגה, סיאטל, ניצחה בביתה את יוטה 79:86. וינסנט אסקיו, מהספסל של הסוניקס, קלע 7 נקודות (מה־14 שלו) במצב שיוויון 70:70 ברבע האחרון, כדי להבטיח ניצחון נוסף, ה־55 של סיאטל. דטלאף שרמפף קלע 17 נקודות למנצחים בעוד קארל מלון הסתפק ב־16 עבור הג'אז.

אורלנדו, ללא שאקיל אוניל שסבל מכאבי בטן, ניצחה את מילווקי 97:104. הרדוקי פני הארדוואיי קלע 21 נקודות.

סקוטי פיפן הצעיד את שיקאגו לניצחון גדול על וושינגטון 88:114, עם 22 נקודות, 10 אסיסטים ו־9 ריבאונדים.

קליבלנד ניצחה את שארלוט 99:105.

וגם כאן מתחילים משחקי הפליי־אוף

□ י. חכם

משחקי חצי גמר הפליי־אוף יתחילו הערב גם במשחקי הנשים בכדורסל. גם כאן יהיו המשחקים בסידרת הטובה מחמישה משחקים.

האלופה ומחזיקת הגביע הטרייה, אליצור חולון, שסיימה את הליגה הרגילה במקום הראשון, תארח בקרית־שרת את מכבי רמת־חן, שסיימה את הליגה במקום הרביעי.

אגודת ספורט רמת השרון, שסיימה שנייה בליגה, תארח באולם בקרית הצעירים ברמת השרון את אליצור "נווה־דור" רמלה, שנוצחה השבוע בגמר הגביע וסיימה את הליגה במקום השלישי.

שני המשחקים יתחילו ב־8.30 בערב.

אילין יפו לגמר

□ אברהם תשובה

קבוצת הכדורסל של אילין יפו, העפילה לגמר גביע המדינה בכדורסל נכים, לאחר שניצחה בחצי הגמר את נכי צה"ל 57:70.

אילין יפו תפגש בגמר את מחזיקת הגביע, קבוצת בית הלוחם חיפה.

תן אקדחים קח כרטיסים

אוהדי כדורגל בבראזיל, המעוניינים להשיג כרטיסים למשחק המסקרן בין קרוזיירו ובוקה ג'וניורס במסגרת גביע דרום אמריקה, יוכלו לעשות זאת בקלות, אם יסגירו את נשקם למשטרה.

משטרת המחוז פנתה לאוהדים בקריאה מפתה: חמישה כרטיסים תמורת אקדח רובה. מי שיסגיר אקדח צעצוע יקבל 2 כרטיסים.

האיצטדיון בבלו־הוריזונטה מכיל 60 אלף מקומות, אך ההתעניינות למשחק זה רבה וקיימים קשיים להשגת כרטיסי כניסה.

ואלדאנו יאמן בריאל מאדריד

חורחה ואלדאנו, מאמנה הארגנטיני של קבוצת טנריפה הספרדית, יאמן משלוש השנים הקרובות את קבוצת ריאל מאדריד.

ואלדאנו, כדורגלן ריאל מאדריד בשנות ה־80 ושחקן נבחרת ארגנטינה במונדיאל 1986 שזכתה בגביע העולם, מסר שחתם ביום שלישי עם יו"ר ריאל מאדריד ראמון מנדוזה, על חוזה לשלוש שנים.

המאמן בן ה־38 הגיע לספרד בצעירותו וחתם כשחקן עם קבוצת אלוואס מחבל הבאסקים, מהליגה השנייה.

רג'יאנה הפתיעה את פארמה 0:2

במשחק השלמה במחזור ה־30 בליגה האיטלקית בכדורגל, הפתיעה רג'יאנה מהתחתית (מקום 15), כשניצחה את פארמה (מקום 4) 0:2.

לפארמה 38 נקודות. מקדימות אותה מילאן עם 47 נקודות, יובנטוס 41 נקודות וסמפדוריה 40.

לרג'יאנה, באיזור הנשירה, 26 נקודות, לפני אודינזה 24 נקודות, אטאלנטה 18 נקודות והאחרונה לצ'ה 11 נקודות.

15 אלף צופים חזו במשחק, בו הבקיעו את השערים, אספוסיטו בדקה ה־48 ופאדרובאנו בדקה ה־67 בכדור עונשין מ־11 מטרים.

רוד באלרי, מגינה של פארמה, הורחק בדקה ה־67 לאחר ויכוח עם השופט על החלטתו, כשהורה על בעיטת־11 מטרים לזכות רג'יאנה. הבעיטה נוצלה ורג'יאנה חתמה את התוצאה 0:2.

זמביה הביסה את מאלי ועלתה לגמר

נבחרת הכדורגל של זמביה תשחק ביום ראשון בגמר גביע אפריקה לאומות מול ניגריה, לאחר שהביסה בחצי הגמר השני בטוניס את מאלי 0:4, לאחר 0:2 במחצית.

ליטאנה (7), סאיילטי (32), בוואליה (47) ומאליטולי (74), כבשו את השערים.

נבחרת זאמביה שוקמה לאחר אסון המטוס שקטף אותה אשתקד, ואשר בו ניספו בין היתר תשעה מכוכביה.

ניגריה עלתה לגמר לאחר שניצחה קודם לכן את חוף השנהב, מחזיקת הגביע, 2:4 בדו־קרב בעיטות־11, לאחר 2:2 בתום 120 דקות המשחק.

עכשיו זה מתחיל

□ יאיר עמיקם

הפיינל פור הישראלי, משחקי חצי גמר הפליי־אוף, יחלו הערב בשני מוקדים תל אביביים, בדרום (היכל הספורט) ובצפון (אוסישקין) בשתי סדרות של הטוב מחמישה משחקים, שעשויות למצוא את שתי התל אביביות, מכבי והפועל, בסידרת הגמר על תואר האליפות.

מכבי תל אביב תארח הערב בהיכל הספורט ביד אליהו, ב־20.30, את הפועל הרצליה, היחידה מבין הארבע, שלא שיחקה במעמד זה מעולם. ישפטו שלום וולצר ואסא קמינר.

הפועל תל אביב תתמודד באולמה ברחוב אוסישקין נגד הפועל ירושלים במפגש חוזר מהשנה שעברה. ישפטו: דוד רגן ושי סטריקס.

מכבי תל אביב - הפועל הרצליה

בארבעה מפגשים העונה (שניים מהם בגביע) ניצחה מכבי תל אביב בכולם בהפרשים בספרות כפולות. לא רק הזכייה הטריה בגביע מצביעה על חוזקה המנטלי של מכבי העונה. יכולתה המקצועית גבוהה מזו של הרצליה, שמתמחה בלעשות צרות לקבוצה הרוצה ומאמינה בכוחה להחזיר עטרה ליושנה.

הקו האחורי של הרצליה (אמישה וכץ) הוא עיקר העקב האכילס מבחינת הגנה. ג'ון הארסון, שפרח במחצית השנייה של העונה, יכול לנצל את הניתור המצויין שלו נגד כל שחקן בליגה, אבל דווקא מול מכבי מצא וימצא את היחיד שיכול ל"הוריד" לו בנסיקות. אל תשכח את הנער סטפנסר דאנקלי, הכדורסלן הצעיר, שהושפע בתחילת העונה כשהועדף על פני הארסון, מגלה שיפור ממשחק למשחק. הבעיה של המאמן היא שלמכבי יש שחקנים שעוזרים לדאנקלי בשמירה כפולה עליו. נכון העובדה שהשחקן הגבוה לצידו (אטלס או שפיגל) אינו סטרט מהשורה הראשונה.

מול המומחיות, האיש החשוב של הפועל הרצליה, יהיה בשמירה הדוקה מצד לפחות שלושה לסירוגין (הנפלד, אלכסיס, דניאל). הרצליה תתקשה להתעלות מול העוצמתיות של יריבתה.

תחזית: 3:0 למכבי.

הפועל תל אביב - הפועל ירושלים

זהו קרב גדול בין שתי יריבות ותיקות, שרוצות ומסוגלות להגיע לגביע האלופות. ניצחון בסידרה הזו שווה מבחינתן לא רק כסף, אלא גם יוקרה.

מי יכול לשכוח את הפייט הגדול בין ראדנקו דובראש ולוחמי ירושלים אשתקד? רק הסידרה השנייה שהיתה בשנה שעברה, בין מכבי תל אביב להפועל גליל עליון, היפנתה זרקורים ממה שהתרחש במלחה ובאוסישקין. יתרון הביתיות משמעותי, וגם העובדה שירושלים תשחק עם זר אחד (ללא אורלנדו פיליפס) וללא רכזה הבכיר עדי גורדון (חלש גופנית בגלל מחלה), שמופיע למשחקים, אך לא מזכיר את היכולת הנפלאה שלו, שהגיעה לשיאה במיפגשי שתי הקבוצות בעונה שעברה.

הפועל תל אביב, למרות חוסר תיפקוד ההתקפה שלה, היא חזקה הרבה יותר בהגנה ומול ירושלים תפעיל שוב התקפת מעבר ומתפרצות שמתבקשות, בעיקר באולמה, ללא דייויד תרדקיל ונבאר מרקוביץ' בגדולתם. היא תקלע לסידרה ארוכה ולמשחק חמישי. אתרת יש אפשרות שהיא תנצח בסוף. היא ניצחה פעמיים העונה את הפועל ירושלים, וזהו מקדם פסיכולוגי לאדומים מתל אביב.

מיקי ברקוביץ' לא פגע נגד הגדולות, כשהועלה עליו שמירה דווקנית ובמעמד כזה של מלחמה על כל כדור יוצרך בהרבה דקות דני גוט ה"שנוא" באוסישקין. גורים קולמן הוא האס המוצהר של הפועל ירושלים, ובלי הנקודות שלו תשכח ירושלים מלנצח אפילו באחד.

תחזית: 3:1 לתל אביב.

פליי־אוף תחתון

גם משחקי הפליי־אוף התחתון יחלו הערב אלא שאלו יהיו בדרום ובצפון הארץ בסדרות של הטוב משלושה משחקים, כשהמנצחות יזכו בכרטיסי השתתפות למשחקי גביע קוראץ'. המפסידות ייאבקו על כרטיס נוסף בקרב על מקומות 8־7.

★ באולם באילת, 20.30, תנסה הקבוצה המקומית לנצל את ביתיותה ולהוביל ראשונה בסידרה, מול מכבי רמת גן, שכבר ניצחה העונה באילת. אילת, פייבוריטית אבל בסידרה קצרה כזו הכל אפשרי. ישפטו: משה ביטון ושלמה אמריאס.

★ באולם בגבעת ברנר, 20.30, תתקיים סידרה הרבה יותר צמודה בין האלופה היוצאת, הפועל גליל עליון, לבין מכבי ראשון לציון, שהיא מהמאכזבות של העונה. מכבי ראשון לציון ניצחה השנה פעמיים את הגליל, אבל זה לא מבטיח לה דבר במאבק הזה. ישפטו: סרי והרניק ונאבי נוחם.

מנסדורף נוצח בטוקיו

המיוצג הישראלי הבכיר, עמוס מנסדורף, שב והודח מהר מהצפוי. בסיבוב השני בטורניר טוקיו הפסיד מנסדורף לאמריקני דייויד וויטון, המדורג 40 מקומות מתחתיו, 6:3, 6:1, 5:7.

בראד גילברט, המדורג שישי בטורניר, ניצח בקושי את האוסטרלי מייקל טבוטי 6:4, 4:6, 6:7.

המדורג רביעי, איוואן לנדל, שזכה בטורניר זה לפני 14 שנה, גבר על הקנדי סבסטיאן לארו 1:6, 4:6, אך הקנדי השני, רוסדסקי, המדורג 13, הפסיד לשבדי יונאס ביורקמאן 4:6, 7:6.

בוריס בקר, המדורג שלישי, גבר על הצרפתי סטפן סימיאן 3:6, 6:7 ואדרון קרייטסטיין, המדורג חמישי, ניצח את האיטלקי ג'יאנלוקו פוצי 1:6, 1:6.

צ'אק אדאמס מארה"ב, גבר על הגרמני הצעיר הנדריק דרייקמאן, שניצח את מנסדורף בסאן־סיטי, 3:6, 3:6.

בטורניר ברצלונה, ניצח קרלוס קוסטה מספרד, המדורג שישי, את הרוסי אנדריי צ'רקאסוב 6:4, 6:4.

השבדי "האלמוני", ניקלאס אוטגרן, גבר על הגרמני ברנארד קארבאכר 6:4, 6:3, 6:4. הצרפתי ז'אן פיליפ פלוריאן ניצח את המדורג שמיני, הפרואני חיימה איזאגה, 6:3, 7:6 (9־11), 6:2. חורדי ארסה מספרד, ניצח את הצ'כי קארל נובאצ'ק, המדורג תשיעי, 6:2, 7:5.

שני מדורגים נוספים הודחו מטורניר ברצלונה על משטחי חימר. האוקראיני אנדריי מדבדב, המנצח מאשתקד והמדורג שלישי, נוצח בסיבוב השני על ידי רונאלד אג'נור מהאיטי והמדורג 41 בעולם 7:6, 3:6, 3:6.

תומאס מוסטר מאוסטריה, המדורג חמישי, הפסיד לאנדראה גאודנצי מאיטליה 0:6, 6:4, 3:6.

קבוצה מליגה רביעית ניצחה את איטליה

קבוצת טוסקאן מפונטדרה, המופיעה בליגה הרביעית באיטליה, ניצחה בפירנצה את נבחרת איטליה 1:2, במסגרת הכנות נבחרת איטליה למונדיאל.

טוסקאן הצליחה לכבוש את שני שעריה תוך 22 הדקות הראשונות. את השער לנבחרת הבקיע דניאלה מאסרו ממילאן במחצית השנייה.

טורניר בינלאומי ראשון ליונתן ארליך

□ נפתלי כהן

יונתן ארליך, בן 17 מחיפה ושחקן האקדמיה לטניס, זכה אתמול בטורניר הבינלאומי הראשון שלו, לאחר שגבר בגמר הטורניר לנוער בבאר־שבע, על ניר ולגרין 6:7, 6:1.

בגמר הבנות ניצחה המדורגת מספר 2 בטורניר, רקה וירדאץ מהונגריה, את בת ארצה קורה נאגי 6:4, 1:6. נאגי, שדורגה ראשונה בטורניר, נוצחה גם בגמר שהיה בשבת בבת ים מול הישראלית נטלי כהנא בת ה־15 ושלושה חודשים.

בגמר זוגות בנים ניצחו מתיו גורדין מבריטניה ופטר קסקאי מהונגריה, את הישראלים אמיר וידה והראל לוי 6:4, 6:2, 6:3.

תיקו לסטיאווה הפסד לדינאמו

האלופה והמצודרת בראש טבלת הליגה הרומנית בכדורגל, קבוצת סטיאווה בוקארשט, סיימה בתיקו מול נימייץ 1:1, ואילו דינאמו בוקארשט נוצחה על ידי אינטר סיביו 1:0.

לסטיאווה 45 נקודות מ־30 משחקים (נותרו ארבעה מחזורים לסיום), לפני אוניברסיטטה קראיובה שגברה על קבוצת התחתית גלאץ 1:0 ודינאמו בוקארשט (36). ראפיד ניצחה את פלויישטי 3:0 ופולי הביסה את בראשוב 5:1.

ואנדרהייקן יפרד מסטנדרד ליאז'

רנה ואנדרהייקן, מאמן סטנדרד ליאז' הבלגית, לא ימשיך לאמן את הקבוצה בשנה הבאה.

ואנדרהייקן, שחקן נבחרת בלגיה לשעבר, נכשל העונה בתפקידו. אשתקד הוא נטל את שרביט האימון מההולנדי ארי האן, אבל לא הצליח [illegible] את התדרדרות הקבוצה.